

Hämeenkyrö

2010

TASEKIRJA 2010

TOIMINTAKERTOMUS

1.	OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	1
1.1.	Kunnanjohtaja katsaus – Herkkyys, jousto ja hallinta	1
1.2.	Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	3
	Luottamushenkilö- ja viranhaltijaorganisaatio	3
	Luottamushenkilöt; valtuusto, hallitus, tilintarkastus ja lautakunnat	4
1.3.	Yleinen ja oman alueen kehitys	7
	Yleinen kehitys	7
	Oman alueen kehitys	7
	Kunnan talouden kehitys	12
1.4.	Olennot muutokset kunnan toiminnassa	15
1.5.	Kunnan henkilöstö	16
1.6.	Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä	17
1.7.	Ympäristötekijät	18
2.	SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	18
3.	TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	19
3.1.	Kunta	19
	Tilikauden tuloksen muodostuminen	
	Tuloslaskelma ja tunnusluvut	19
	Rahoitusasema ja sen muutokset	
	Tase ja tunnusluvut	21
	Toiminnan rahoitus	
	Rahoituslaskelma ja tunnusluvut	24
	Kunnan kokonaistulot ja menot	26
3.2.	Konserni	27
	Rakenne	27
	Toiminnan ohjaus	27
	Konsernivalvonta	27
	Tavoitteet	27
	Konsernitilinpäätös	28
	Tuloslaskelma ja tunnusluvut	28
	Konsernitase ja tunnusluvut	29
	Rahoituslaskelma ja tunnusluvut	32
4.	HALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ	33
5.	TOTEUTUMISVERTAILUT	34
	Hallinto ja erityispalvelut	37
	Perusturvapalvelut	43
	* Terveyspalvelut	44
	* Sosiaalipalvelut	53
	Sivistyspalvelut	65
	Tekniset palvelut	82
	Vesihuoltolaitos	90
	Investoinnit	91
	Tuloslaskelma	98
	Rahoituslaskelma	98
6.	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	1
	Liitetiedot	
	Eriytetyt tilinpäätökset	
	Allekirjoitukset ja merkinnät	
	Luettelot ja selvitykset	

1. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1. KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

HERKKYYS, JOUSTO JA HALLINTA

Tilanneherkkyyttä

Yhdysvalloista alkanut asuntorahoituksen kupla lähti väreilemään ympäristöönsä saavuttaen Euroopan, Suomen ja Hämeenkyrönkin v. 2008–2009. Tilannekehitys oli Hämeenkyrössä nähtävissä haasteellisena myös omien palvelurakenteellisten ja valittujen toimintamallien summana. Oli täysi syy tunnistaa taantumaa ja lamankin läheisyys.

Vuoden 2008 aikana käynnistettiin ulkopuolisen asiantuntijan työnä talouden syväanalyysi. Tällä analyysillä oli tarkoitus osoittaa vuoden 2009 alussa aloittaneelle valtuustolle Hämeenkyrön kuntatalouden koko kuva. Näin tehtiinkin. Toimenpide osoitti kunnanhallituksen oivaa ja osuvaa tilanneherkkyttä lähestyvän kestävyysvajeen haltuunottoon. Lähetetty valtuustokauteen oli kirjoitettu onnistuneesti.

Kiertämällä tosiseikat voi osoittaa niiden tarkan sijainnin.

Tilannejousto

Valtuusto, hallitus ja lautakunnat näyttivät parasta A-luokkaa olevaa tilannejoustoja monissa päätöksissään vuosina 2008, 2009 ja 2010.

Valtuusto huolehti osaltaan tuloista korottamalla peräkkäisinä vuosina tuloveroprosenttia ja vuonna 2009 vuoden 2010 kiinteistöverotasoja.

Menotalouden sopeuttamiseksi tehtiin kaikilla luottamushenkilöportilla ymmärtäviä päätöksiä muuttuneessa talouskehityspaineessa. Kunnassa käytiin laajaa pienkoulukeskustelua. Pienryhmäkodit, pienet päiväkotiyksiköt ja pienvalmistuskeittiöt oli havaittu eräiksi tuottavuuden kehittämiskohteiksi. Pien –etuliitteen hinta oivallettiin laajasti.

Kunnan henkilökunta lähti aktiivisesti mukaan tilannejoustoan; henkilökunta vaihtoi lomarahoja palkattomiksi vapaiksi kunnanhallituksen kannustamana. Näistä ylimääräisistä vapaa-päivistä nautti 277 henkilöä ja yksin tällä ratkaisulla saavutettiin noin 227 000 euroa.

Tulos on tuntiakin tärkeämpi. Vastuunkanto sanaakin tärkeämpi.

Tilannehallintaa

Tilanneherkkydestä oli tilannejouston kautta edetty tilannehallintaan.

Vuoden 2010 tulos oli monella tapaa rohkaiseva. Toisaalta väärään turvallisuuden tunteeseen ei ole syytä langeta. Tämä tulos on väliaikatulos. Kuntalaisten peruspalvelut kyettiin

tuottamaan. Syvästä alijäämäkehityksen ennusteesta huolimatta saavutettiin kunnan ja valtion päätöksillä ja toimenpiteillä ylijäämäinen tulos. Ylijäämään (3,3 milj. e) on laaja selittäjäjoukko; taantuma ei syventynyt eikä lamaksi, teollisuuden tuotantovauhti kiihtyi, työttömyys parani, verotulot kasvoivat verotustasojen tarkistuksien johdosta, tuotannon järjeittäminen eteni, henkilökunta reagoi muutostarpeeseen positiivisesti, uusia asuntoja valmistui, asukasluku kasvoi hallitusti, velkaantumismuutoksia kyettiin hillitsemään ja korkomenot eivät nousseetkaan vielä ennakoitusti. Ehkä kykenimme erottelamaan oleellisen ja epäoleellisen kunnallisessa palvelutehtäväkentässä. Ehkä havaitsimme kustannustekijöitä, jotka eivät ole välttämättömiä peruspalvelussa. Ehkä tuottavuuskin parani henkilökunnan määrän vähetessä vuoden 2010 aikana 30 työntekijällä. Ehkä emme humputelleet.

Löydettyä polkua on helppo käydä.

On kiitoksen aika

Parhaimmat kiitokseni Hämeenkyrön kunnan luottamushenkilöille, kaikille viranhaltijoille ja työntekijöille Teidän viisaista päätöksistä ja tuottavasta palvelutyöstä hämeenkyröläisten hyväksi. Olette osoittaneet yhteistä tahtoa ja muutosalmiutta.

Vesa Perälä
va. kunnanjohtaja

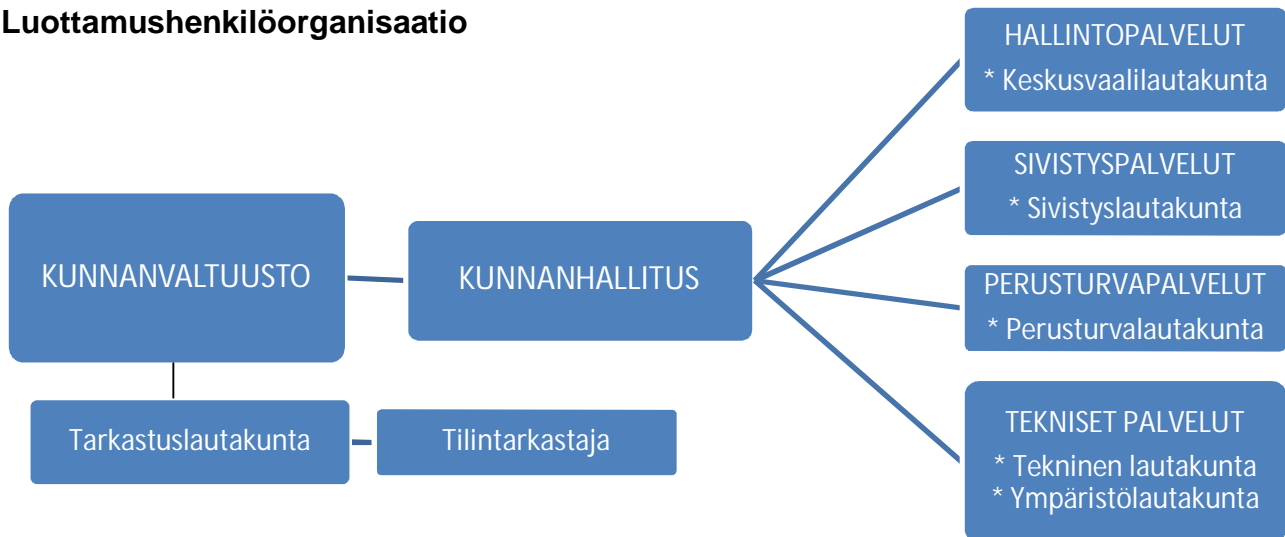
Ps.

Talous- ja tuloskatsauksen aikanakaan en voi olla miettimättä ja muistamatta eräitä keskeisiä haasteita, joista tässä mainitsen muutamia:

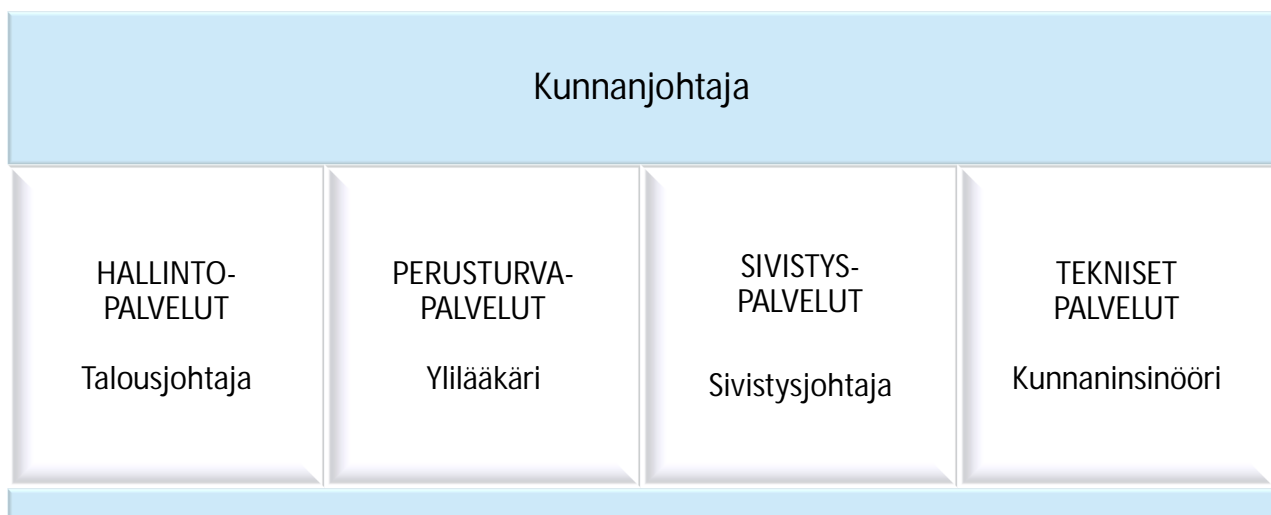
- **syrjäytyminen** yksilön, yhteisön ja yhteiskunnan näkökulmasta
- **vanhusväestön** tuki, huolenpito ja hoiva heidän illassaan
- **lasten ja lapsiperheiden** hyvinvoinnin; terveyden ja turvallisuuden lähtökohdat
- **itse aiheutetun** sairauden määrä ja kurjuus
- **työttömyys**
- **uusavuttomuuden** kasvu ja
- väestön terveydellinen, sosiaalinen, taloudellinen ja alueellinen **kahtiajakautumiskehitys**.

1.2. KUNNAN HALLINTO JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET

Luottamushenkilöorganisaatio

Viranhaltijaorganisaatio

Valtuusto 2009 - 2012

Valtuustoon kuuluu 35 valtuutettua

Poliittiset voimasuhteet:

Kansallinen Kokoomus (Kok.)	10
Suomen Keskusta (Kesk.)	10
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue (SDP)	7
Vasemmistoliitto (Vas.)	5
Perussuomalaiset (PS)	1
Suomen Kristillisdemokraatit (KD)	1
Vihreäliitto (Vihr.)	1

Puheenjohtaja		Härkki-Santala Maria	Kesk.
I varapuheenjohtaja		Leskinen Päivi	Kok.
II varapuheenjohtaja		Tuomi Reino	SDP
Jäsenet:			
Alakastari Atso	Vas.	Myllymäki Asko	Kok.
Eloranta Pasi	Kesk.	Mäensivu Raija	Kesk.
Frantsila Anna-Maija	Kok.	Mäkelä Timo T.	Kesk.
Hakala Pekka	Kesk.	Mäki Rauno	Ps
Hannula Anne	Vihr.	Norokorpi Eero	Kok.
Haukipää Sari	Vas.	Osara Kallepekka	Kok.
Hiltunen Päivi	Kesk.	Ovaska Jouni	Kesk.
Immonen Anna-Kaisa	KD	Parhankangas Kirsi	Kok.
Järvenpää Esa	SDP, sit.	Perkonmäki Jani	Kok.
Järvinen Jarmo	SDP	Pohjankuru Kirsti	Vas, sit.
Kalliola Jarmo	Kesk.	Ponkiniemi Vilho	Vas.
Korpijaakko Lauri	Kesk.	Ristilä Maritta	SDP
Lepistö Joel	SDP, sit.	Turvala Pia	Kok.
Lepistö Maarit	SDP	Uusitalo Heikki	Kok.
Lepola Mauri	SDP	Westergård Raija	Vas.
Linnainmaa Risto	Kesk.	Välilä Liisa	Kok.

Hallitus 2009 - 2012

Hallituksessa on 9 jäsentä

Poliittinen voimasuhde:

Kansallinen Kokoomus (Kok.)	3
Suomen Keskusta (Kesk.)	3
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue (SDP)	2
Vasemmistoliitto (Vas.)	1

Puheenjohtaja	Norokorpi Eero	Kok.	
I varapuheenjohtaja	Lepistö Maarit	SDP	
II varapuheenjohtaja	Linnainmaa Risto	Kesk.	
Jäsenet:			
Haukipää Sari	Vas.	Järvinen Jarmo	SDP
Frantsila Anna-Maija	Kok.	Mäkelä Timo T.	Kesk.
Hiltunen Päivi	Kesk.	Osara Kallepekka	Kok.

Tilintarkastus

Kunnan tilintarkastajana toimii Oy Auditor Ab, vastuullinen tilintarkastaja JHTT Jorma Kesä

Tarkastuslautakunta

puheenjohtaja	Uusitalo Heikki
varapuheenjohtaja	Kalliola Jarmo
jäsen	Kivimäki Pertti
jäsen	Koivisto Eija
jäsen	Luumi Päivi

Lautakunnat**KESKUSVAALILAUTAKUNTA**

puheenjohtaja	Osara Antti
varapuheenjohtaja	Vaunuveräjä Eino
jäsen	Ihalainen Sari
jäsen	Komsi Pasi
jäsen	Nikkilä Sonja
sihteeri	Vänttinen Pirkko-Liisa

PERUSTURVALAUTAKUNTA		SIVISTYSLAUTAKUNTA	
puheenjohtaja	Parhankangas Kirsi	puheenjohtaja	Ovaska Jouni
varapuheenjohtaja	Korpijaakko Lauri	varapuheenjohtaja	Westergård Raija
jäsen	Korhonen Hannele	jäsen	Eloranta Pasi
jäsen	Lepola Mauri	jäsen	Karvinen Mari
jäsen	Mäensivu Raija	jäsen	Lepistö Joel
jäsen	Nordfors Heimo	jäsen	Niinenmaa Jussi
jäsen	Palomäki Susanna	jäsen	Perkonmäki Jani
jäsen	Ponkiniemi Vilho	jäsen	Ristilä Maritta
jäsen	Vatajaniemi Juhani	jäsen	Välilä Liisa
esittelijät	Nokso-Koivisto Pekka Niiranen Taina	esittelijä	Halonen Kati

TEKNINEN LAUTAKUNTA		YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	
puheenjohtaja	Hakala Pekka	puheenjohtaja	Myllymäki Asko
varapuheenjohtaja	Järvenpää Esa	varapuheenjohtaja	Hätönen Tarja
jäsen	Jokela Tiina	jäsen	Alakastari Atso
jäsen	Järviniemi Aulis	jäsen	Kalliola Jarmo
jäsen	Kuivanen Antero	jäsen	Ponkiniemi Timo
jäsen	Mansikkamäki Pauliina	jäsen	Turvala Pia
jäsen	Pohjankuru Kirsti	jäsen	Väre Kaija
esittelijä	Kulmala Ari	esittelijä	Pieniluoma Kaisa

Jaostot

TIEJAOSTO		PERUSTURVALAUTAKUNNAN JAOSTO	
puheenjohtaja	Hakala Pekka	puheenjohtaja	Mäensivu Raija
jäsen	Jokela Tiina	varapuheenjohtaja	Palomäki Susanna
jäsen	Järvenpää Esa	jäsen	Nordfors Heimo
sihteeri	Vänttinen Pirkko-Liisa	jäsen	Ponkiniemi Vilho

1.3. YLEINEN JA OMAN ALUEEN KEHITYS

YLEINEN KEHITYS

Suomen talous toipui vuoden 2009 finanssikriisistä nopeasti takaisin kasvu-uralle. Huolimatta kasvusta, julkinen talous pysyy alijäämäisenä lähivuodet. Kuntataloutta ovat kohentaneet verotulojen kasvu ja henkilöstömenojen kasvun pysyminen maltillisena.

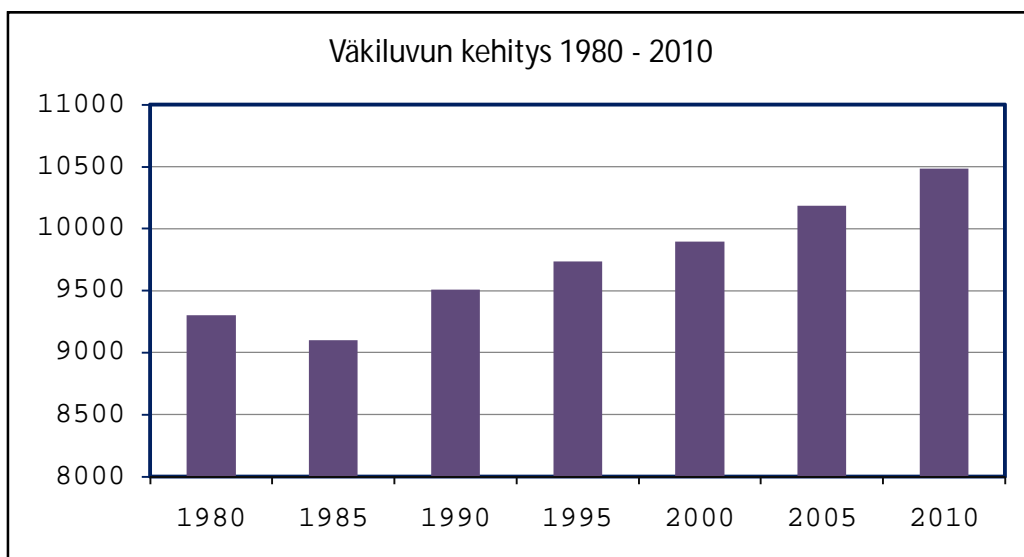
Valtionvarainministeriön taloudellisen katsauksen ennusteen mukaan 2010 bruttokansantuotteen kasvu on 3,2 %. Vuoden 2011 kasvuksi ennustetaan 2,9 prosenttia.

OMAN ALUEEN KEHITYS

Vuoden 2010 lopun tilastokeskuksen ennakkoväkiluku oli 10 489. Väestörekisterikeskuksen vuoden lopun väkiluku oli 10 483. Väkiluku kasvoi 49 henkeä (edellisenä vuonna 117).

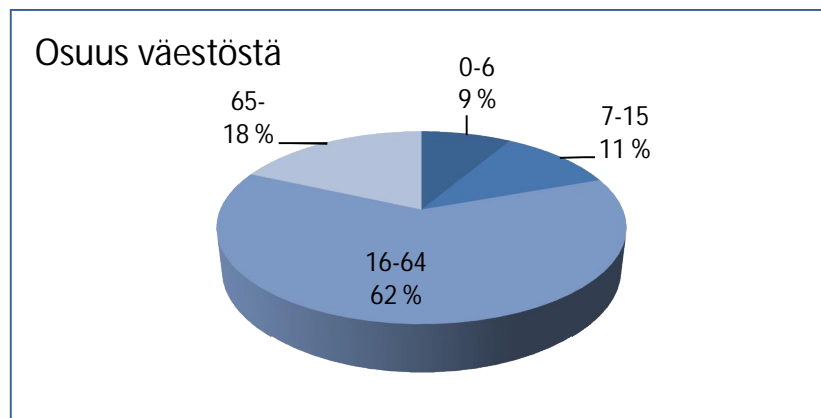
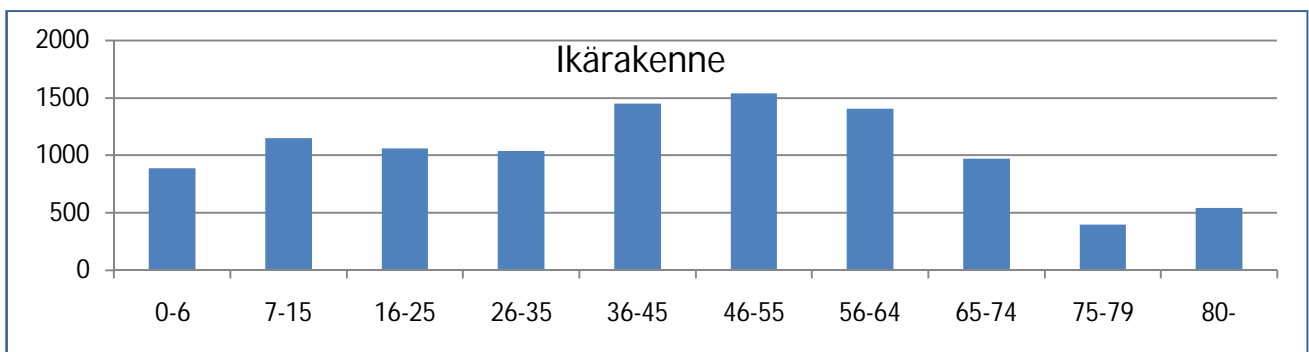
Asukasluvun mukaisessa suuruusjärjestyksessä Hämeenkyrö oli sijalla 101 (99). Väkiluvun muutos oli 0,5 % (+1,1).

Vuoden aikana kuntaan syntyi 102 lasta (113), kuoli 89 ihmistä (111), kuntaan muutti 555 henkeä (649) ja kunnasta pois 515 (544).

IKÄRAKENNE Kehitys vuodesta 2004 – 2009 (%)

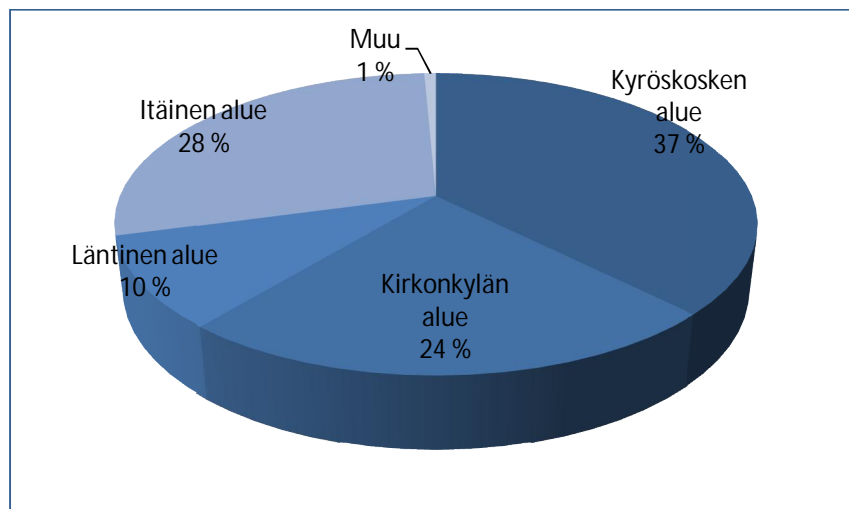
Ikä	2004	2005	2006	2007	2008	2009
0 - 6	839 (8,3)	859 (8,4)	868 (8,5)	858 (8,3)	862 (8,3)	888 (8,5)
7 - 15	1 164 (11,5)	1 164 (11,4)	1 157 (11,3)	1 169 (11,4)	1 134 (11,0)	1 148 (11,0)
16 - 25	1 020 (10,1)	1 013 (9,9)	1 002 (9,8)	1 023 (9,9)	1 045 (10,1)	1 062 (10,2)
26 - 35	1 052 (10,4)	1 052 (10,3)	1 069 (10,4)	1 017 (9,9)	1 043 (10,1)	1 035 (9,9)
36 - 45	1 508 (14,9)	1 524 (15,0)	1 475 (14,4)	1 478 (14,4)	1 455 (14,1)	1 451 (13,9)
46 - 55	1 538 (15,2)	1 522 (14,9)	1 533 (15)	1 532 (14,9)	1 548 (15,0)	1 539 (14,7)
56 - 64	1 144 (11,3)	1 235 (12,1)	1 261 (12,3)	1 324 (12,8)	1 361 (13,2)	1 404 (13,5)
65 - 74	960 (9,5)	948 (9,3)	972 (9,5)	959 (9,3)	962 (9,3)	971 (9,3)
75 - 79	407 (4,0)	402 (3,9)	404 (3,9)	410 (3,9)	388 (3,8)	395 (3,8)
80 -	457 (4,5)	467 (4,6)	497 (4,9)	506 (4,9)	529 (5,1)	543 (5,2)

	2006	2007	2008	2009
65 + osuus	1 873 (18,3)	1 875 (18,2)	1 879 (18,2)	1 909 (18,3)
75 + osuus	901 (8,8)	916 (8,9)	917 (8,9)	938 (9,0)
80 + osuus	497 (4,9)	506 (4,9)	529 (5,1)	543 (5,2)

Väestö osa-alueittain

Alue	1985	1990	2005	2006	2007	2008	2009
Kyröskosken alue	3 406	3 531	3 930	3 890	3 918	3 931	3 910
Kirkonkylän alue	1 816	2 182	2 508	2 536	2 506	2 443	2 460
Läntinen alue	1 207	1 146	1 008	1 019	1 001	1 005	1 015
Itäinen alue	2 443	2 442	2 667	2 721	2 787	2 870	2 978
Muut alueet	203	210	73	72	64	78	73
Yhteensä	9 075	9 511	10 186	10 238	10 276	10 327	10 436

Asuntotuotanto, valmistuneet asunnot

Vuosi	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
pientalot	36	26	48	44	50	66	37	47
rivitaloasunnot	2	14	16	0	0	6	0	0
kerrostaloasunnot	9	0	23	0	0	23	0	20
yhteensä	47	40	87	44	50	95	37	67

Kunnan vuonna 2010 myymät asuintontit (yhteensä 11 omakotitalotonttia):

- Kyröskosken harjun alue 1 kpl
- Ali-Niskalan kaava-alue 8 kpl
- Pappilanjoen alue lisäkin rakentama talo 1 kpl
- Rantakulman Rantakulmanrinne 1 kpl

Omakoti / yritystontteja Kannistonkujan alueelta 2 kpl

Teollisuustontti 3 200 m² Tippavaara II teollisuusalueelta

Muuntoaseman paikka 5 120 m² Timintien varresta.

Vapaat asuntotontit

Kyröskosken harjun alue;

- omakotitontteja 14 kpl
- rivitalotontteja 5 kpl, joiden p-ala on yht. 3,59 ha ja rakennusoikeutta yht. 7 179 k-m².
- kerrostalotontteja yhteisomistuksessa Nuutin kanssa 3 kpl. Kunnan omistamat osuudet pinta-ala yht. 2 630 m² ja rakennusoikeus 1 186 k-m².

Lisäksi alueella on KL, YL ja AL tontit, joiden yhteinen pinta-ala on 1,6 ha ja rakennusoikeutta yht. 7311 k-m².

Ali-Niskalan asuntoalue

- omakotitontteja 17 kpl, joista varattu 3 kpl.
- hinnoittelemattomia tontteja 7 kpl ja
- 4 kpl tontteja, jotka laitetaan myyntiin kunnostamisen jälkeen.
- rivitalotontteja 2 kpl, joissa rakennusoikeutta on yhteensä 1 800 k-m².

Kannistonkujan alue; omakoti/yritystontti 1 kpl, joka varattu.

Selvagin mäki; kerrostalotonttialue AK II yhteensä 1,8 ha, jossa rakennusoikeutta 5 100 k-m²

Kyröskosken keskuskolmiossa; rakennusmaata YL 1, AL 2 tontteja yht. 9 440 m², joissa rakennusoikeutta yht. 7 660 k-m².

Sumeliuksen asuntoalueella; rivitalotontteja 7 kpl ja kerrostalotontteja 2 kpl, joissa rakennusoikeutta yht. 6 300 k-m².

Korkomäki; kerrostalotontti; varattu motellin laajentamista varten pinta-ala 1 750 m², jossa rakennusoikeutta 450 k-m².

Pappilanjoen asuntoalue; omakotitontteja 6 kpl. Tontit varattu ammattikoulun oppilastyönä rakentamista varten.

Ahrolantien asemakaava; (lainvoimainen 24.12.2010, kunnallistekniikka ja kadut puuttuvat) omakotitontteja 16 kpl.

Omakotitontteja vuodenvaihteessa oli myynnissä yht. 28 kpl.

Elinkeinorakenne

Toimiala	1980	1990	2000	2010
maatalous	22,8	18,8	13	10
teollisuus	40,8	39,7	38	40
palvelut	36,4	41,5	49	50

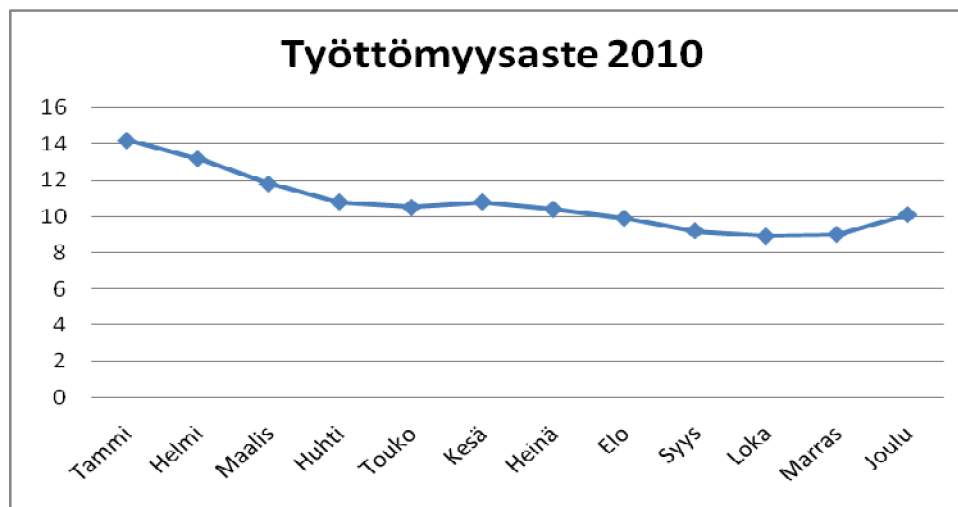
Työllisyys

Hämeenkyrön työttömyysaste oli joulukuussa 10,1, mikä oli alempi kuin Pirkanmaan keskiarvo 11,9. Työttömänä oli 487 (edellisenä vuonna 701) henkeä. Yli vuoden työttömänä olleita oli 94 (70).

Työttömyys aleni vuoden mittaan tammikuun 14,2 %:sta ja oli alimmillaan lokakuussa.

Työttömyyden muutos vuoden 2010 aikana

Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu
14,2	13,2	11,8	10,8	10,5	10,8	10,4	9,9	9,2	8,9	9,0	10,1

Kuntouttavalla työtoiminnalla tuetaan hämeenkyröläisten valmiuksia palata työelämään pidentyneen työttömyysjakson jälkeen. Monityö tarjosi kuntouttavan työtoiminnan palveluja 71 hämeenkyröläiselle. Palkkatuella työllistettiin keskimäärin 10 henkilöä.

Seutuyhteistyö

Työ ja elinkeinoministeriö siirsi Hämeenkyrön kunnan vuoden 2010 alusta lukien Tampereen seutukuntaan.

Kunta teki edelleen yhteistyötä entisen seutukuntansa, Luoteis-Pirkanmaan seutukunnan kanssa. Seutukunnan yhteinen kehittämissyöksikkö toimi hallinnollisesti Länsi-Pirkanmaan kouluskuntayhtymän yhteydessä. Kehittämissyöksikkö hallinnoi EU-rahoitteisia ja muita projekteja. Yksikkö oli mukana myös muiden hallinnoimissa hankkeissa.

KUNNAN TALOUDEN KEHITYS

Talousarvio valmisteltiin tiukassa taloudellisessa tilanteessa. Lautakuntien talousarvioesitysten yhteenvedon ja aiempien tuloveroprosenttien mukainen talousarvio olisi ollut 4,5 milj. euroa alijäämäinen.

Vuodelle 2010 korotettiin veroprosentit. Talousarvioesitykset karsittiin nollatulostasoon. Lautakuntien esityksiä karsittiin 2,8 milj. eurolla. Talousarvioesitykseen sisältyi henkilöstömenojen leikkaus, joka toteutettiin prosenttileikkurina joka yksikölle. Yt-neuvottelut aloitettiin marraskuussa 2009.

Hallituksen 24.8.2009 päättämä henkilökunnan määrällisen ohjauksen määräys oli edelleen voimassa. Sen mukaisesti vakinaisia virkoja/työsuhteita sai täyttää toistaiseksi vain terveyskeskuksen vuodeosastolla, Kurjenmäkikodilla, perusopetuksessa ja lukiossa. Virkoja ja toimia ei saanut täyttää ilman kunnanjohtajan lupaa. Sijaisia ei saanut palkata, vaan työt piti hoitaa sisäisin järjestelyin. Terveyskeskuksen vuodeosaston, Kurjenmäkikodin, lukion ja perusopetuksen sijaisuudet sai hoitaa aiemman käytännön mukaisesti. Muita määräaikaisia palvelusuhteita ei saanut solmia.

Huhtikuussa hyväksyttiin muutostalousarvio, jossa lomautusten ja palkkavapaiden aikaansaama säästö oli tarkennettu yksikkökohtaisesti.

Verotulot

	2007	2008	2009	2010
Tuloveroprosentti	18,75	19,00	19,50	20,00
Kiinteistöveroprosentit				
- yleinen kiinteistövero	0,70	0,80	0,80	0,95
- vakituinen asunto	0,30	0,30	0,30	0,55
- muu asunto	0,80	0,90	0,90	1,15
- voimala	2,50	2,50	2,50	2,85
- rakentamaton tontti	3,00	3,00	3,00	3,00
- yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistövero	0,00	0,00	0,00	0,00

1 000 e	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Kunnallisvero	20 313	21 900	23 240	25 359	26 574	27 012
Yhteisövero	859	1087	1 389	1 296	948	1 075
Kiinteistövero	907	937	1 048	1 185	1 228	1 757
Yhteensä	22 079	23 924	25 677	27 840	28 750	29 844

Kunnallisveron tilitys sisältää myös edellisen vuosien korjauseiä. Verotilitys yhteensä kasvoi 1,1 milj. euroa, 3,8 % (edellisenä vuonna 909 000 euroa, 3,3 %). Kunnallisveron tuotto kasvoi 438 000 euroa, 1,6 %. Tuoton lisääntymiseen vaikutti veroprosentin nosto. Yhteisöveron tuotto kasvoi 128 000 euroa, 13,4 % ja kiinteistöveron 529 000 euroa, 43,1 %.

Valtionosuudet

Vuoteen 2009 asti valtionosuudet olivat sektorikohtaisia.

1 000 e	2005	2006	2007	2008	2009
Yleinen	198	160	126	102	152
Sosiaali- ja terveysministeriö	8 602	9 050	9 613	11 543	12 508
Opetusministeriö	2 666	2 501	2 160	1 896	2 080
Verotulotasaus	1 833	2 836	3 164	3 472	3 793
Yhteensä	13 300	14 546	15 067	17 014	18 533

Vuodelta 2010 lukien valtionosuudet yhdistettiin ns. yhden putken mallin mukaiseksi. Verotulojen tasaus jäi käyttöön entiseen tapaan.

1 000 e	2010
Peruspalveluiden valtionosuus	15 120
Verotulotasaus	3 832
Yhteensä	18 952

Valtionosuudet kasvoivat 419 000 euroa, 2,3 % (edellisenä vuonna 1,5 milj. e, 8,9 %). Verotulojen tasaus pysyi samansuuruisena kuin se oli edellisenä vuonna.

Toimintatuotot

1 000 e	2007	2008	2009	2010
toimintatuotot, ulkoiset	6 953	7 221	7 351	8 159
toimintatuotot, ulkoiset + sisäiset	9 550	9 923	11 551	13 979

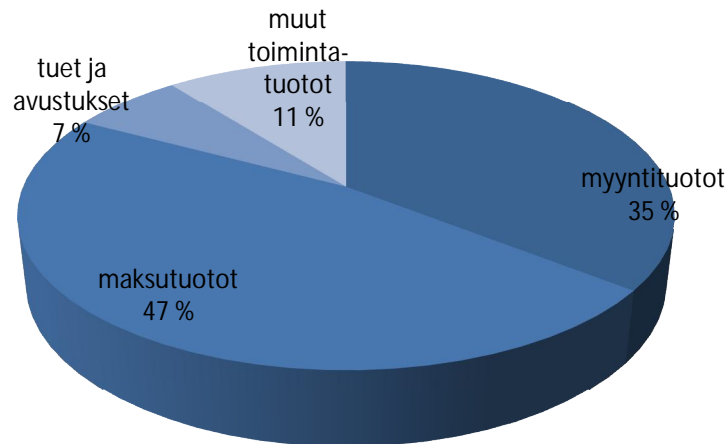
Ulkoiset toimintatuotot kasvoivat 807 000 euroa, 11 % edellisestä vuodesta.

Toimintatuotot

- ulkoiset myyntituotot olivat 2,8 milj. euroa (2,3), kasvua 522 000 euroa, 22,4 %, sisäiset myyntituotot 977 000 euroa (797 000), kasvua 180 000 euroa, 22,6 %
- maksutuotot 3,8 milj. euroa (3,5), kasvua 301 000 euroa, 8,7 %
- tuet ja avustukset 530 000 euroa (576 000), vähennystä 46 000 euroa, 7,9 %
- ulkoiset muut toimintatuotot 849 000 euroa (796 000), kasvua 53 000 euroa, 6,6 %, sisäiset muut toimintatuotot 3,3 milj. euroa (2,4), kasvua 840 000, 34,4 %

Valmistus omaan käyttöön –tili 151 000 euroa (174 000), vähennys 13,4 %. Tämä on tuloslaskelman oikaisuerä, joka tulee siitä, kun käyttöomaisuuden valmistuksen (investointien) menoja sisältyy käyttötalousosaan.

Ulkoiset toimintatuotot lajeittain

Toimintakulut

1 000 e	TP 2007	TP 2008	TP 2009	TP 2010
toimintakulut, ulkoiset	47 003	52 311	52 575	52 437
toimintakulut, ulkoiset + sisäiset	49 601	55 127	56 771	58 257

Ulkoiset toimintakulut vähenivät 138 000 euroa, 0,3 %.

Henkilöstömenot

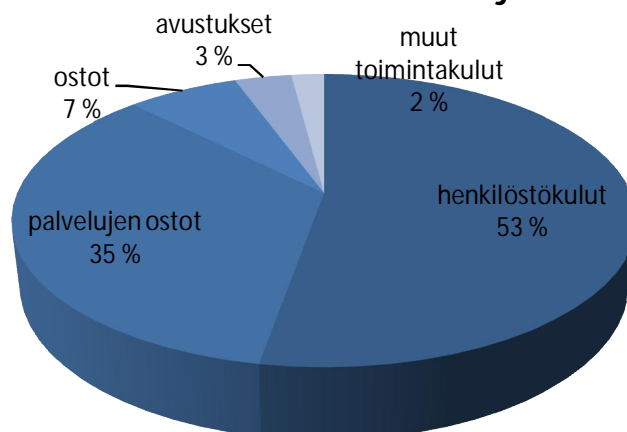
- palkat ja palkkiot 21,6 milj. euroa (22,1) vähennystä 516 000 euroa, 2,3 %
- henkilöstösivukulut 6,1 milj. euroa (6,2), vähennystä 150 000 euroa, 2,4 %
- henkilöstömenot yhteensä 27,7 milj. euroa (28,3) vähennystä 665 000 euroa, 2,3 %

Muut menot

- asiakaspalvelujen ostot 11,9 milj. euroa (11,3), kasvua 611 000 euroa, 5,4 %
- ulkoiset muiden palvelujen ostot 6,3 milj. euroa (6,3), kasvua 41 000 euroa, 0,7 %, sisäiset muiden palvelujen ostot 2,6 milj. euroa (1,8), kasvua 791 000, 43,3 %
- ulkoiset ostot 3,6 milj. euroa (3,9), vähennystä 323 000 euroa, 8,2 %, sisäiset ostot 43 000 euroa (48 000), vähennystä 5 000 euroa, 10,3 %
- avustukset 1,8 milj. euroa (1,7), kasvua 171 000 euroa, 10,2 %
- ulkoiset vuokrat 926 000 euroa (909 000), kasvua 16 000 euroa, 1,8 %, sisäiset vuokrat 3,2 milj. euroa (2,3), kasvua 833 000 euroa, 35,9 %.

Ulkoiset toimintakulut lajeittain

Toimintakate

1 000 e	TP 2005	TP 2006	TP 2007	TP 2008	TP 2009	TP 2010
toimintakate	35 107	36 878	39 963	45 089	45 224	44 273

Toimintakate aleni 950 000 euroa, 2,1 %.

1.4. OLENNAISIA MUUTOKSIA KUNNAN TOIMINNASSA

Kostulan koulu lakkautettiin 1.8.2010 alkaen.

Ruokapalveluyksikkö perustettiin sivistyslautakunnan alaisuuteen 1.1.2010 alkaen ja ravintohuolto siirtyi kokonaisuudessaan tähän yksikköön.

Muistisairaiden vanhusten uusi koti valmistui ja otettiin käyttöön heinäkuussa. Siljankodiksi nimetyssä tehostetun palveluasumisen yksikössä on 18 paikkaa.

Terveyskeskuksen vuodeosastojen ja keittiön saneeraussuunnittelu aloitettiin.

Tilakeskus on vastannut vuoden 2010 alusta ulkopuolisilta vuokrattujen toimitilojen vuokrauksesta ja hallinnoinnista.

1.5. KUNNAN HENKILÖSTÖ

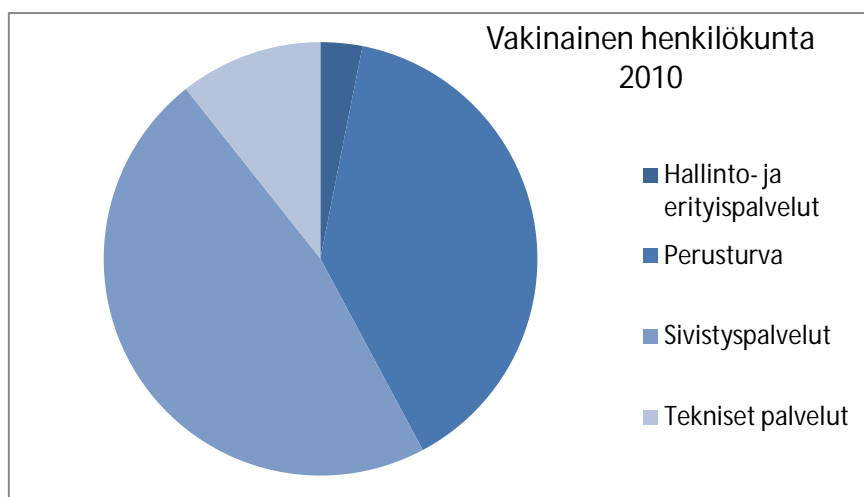
Kunnan palveluksessa oli keskimäärin 748 henkilöä, joista vakinaisia viran ja toimenhaltijoita sekä tuntipalkkaisia työntekijöitä 551. Henkilöstökertomus julkaistaan erillisenä.

Kunnan koko henkilökunnalla oli sairauspoissaoloja yhteensä 11 633 kalenteripäivää. Näistä päivistä työpäiviä oli 8 669. Kun kalenteripäivinä lasketut sairauslomapäivät jaetaan keskimäärin palveluksessa olevien määrällä, saadaan työntekijää kohti 15,5 sairauslomapäivää vuoden aikana (vuonna 2009 14,6).

Vakinainen henkilökunta (voimassa olevat palvelussuhteet)

Palvelualue	31.12.06	31.12.07	31.12.08	31.12.09	31.12.10
Hallinto- ja erityispalvelut	21	21	18	16	17
Perusturva	290	314	227	231	216
- terveyspalvelut	118	120	116	114	103
- sosiaalipalvelut	172	194	111	117	113
Sivistyspalvelut	146	149	243	245	260
- opettajat	92	98	101	101	97
- muut	54	51	142	144	163
Tekniset palvelut	45	37	64	62	59
- kk-palkkaiset	19	16	43	41	36
- tuntipalkkaiset	26	21	21	21	23
YHTEENSÄ	502	521	552	554	552

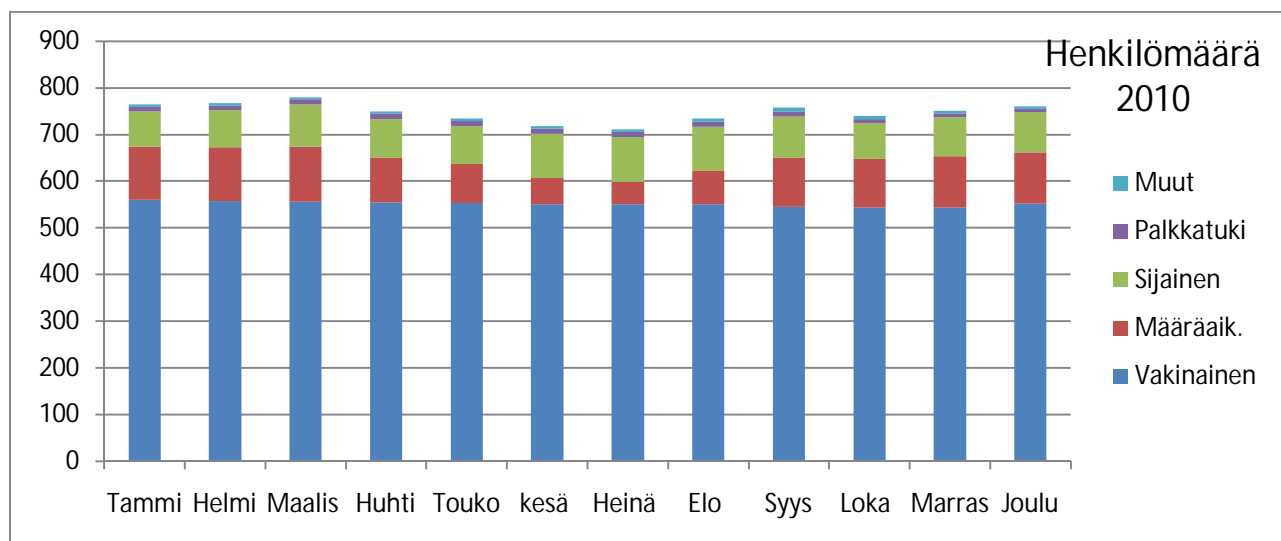
Avoimena oleva vakinainen tehtävä ei ole mukana tässä taulukossa.

Henkilöstömenojen kasvua rajoitettiin tarjoamalla henkilökunnalle ostettuja palkkavapaita, jotka antoivat lomautussuojan. Ostettu palkkavapaa myönnettiin 277 työntekijälle ja 145 työntekijää lomautettiin kertomusvuoden aikana. Ostettuja palkkavapaa- ja lomautuspäiviä kertyi yhteensä 3 812. Henkilöstömenojen kokonaissäästö oli näillä ratkaisuilla 386 000 euroa.

Kuukausittainen henkilömäärän vaihtelu 2010

Lukumäärä	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu	ka.
Vakinainen	560	557	556	554	553	551	550	550	545	544	544	552	551
Määräaik.	114	116	118	97	84	56	49	72	105	104	110	109	95
Sijainen	76	79	91	82	81	94	95	94	89	77	83	87	86
Palkkatukihlö	10	10	10	12	11	11	11	12	11	8	8	7	10
Muut	5	5	5	5	5	6	6	7	7	7	6	6	6
Yhteensä	765	767	780	750	734	718	711	735	757	740	751	761	748

1.6. ARVIO MERKITTÄVISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ

Henkilöriskit ovat kunnan toiminnan merkittävimpiä riskejä. Kunnan toiminta perustuu pääasiassa henkilötyöhön, eivätkä inhimilliset tekijät ole koskaan täysin hallittavissa. Osassa toimintoja henkilöstömitoitus on niukka ja palveluvarmuuden takaaminen on mahdotonta, useissa tehtävissä vain yksi henkilö osaa tietyn asian.

Väestön ikääntyminen aiheuttaa palvelutarpeelle uusia vaatimuksia sekä määrällisessä että laadullisessa mielessä. Asiakkaiden toiveet ja vaatimukset palvelutasosta ovat usein resursseihin nähden ylimitoitettuja.

Taloudellisen tilanteen huonontuminen tuntui vahvasti myös kunnan taloudessa. Taantumisen pitkittymisen riski on iso. Kunta alkoi velkaantua vuoden 2009 aikana ja velkaantui lisää kertomusvuonna. Lainojen korkojen nousu on iso riski tulevaisuudessa.

Tietotekniikkaan sisältyy merkittäviä riskejä. Koko kunnan toiminta on kiinni tietotekniikassa, ja sen hoidossa oman henkilökunnan osaamisen rajat tulevat vastaan. Tätä riskiä on pyritty hallitsemaan siirtymällä osaksi ostopalveluihin. Niihin sisältyy myös omat riskinsä.

Energian hintakehitys on edelleen suuri epävarmuustekijä. Riskiä pyritään hallitsemaan useampivuotisilla sopimuksilla.

1.7. YMPÄRISTÖTEKIJÄT

Ympäristö aiheuttaa niin taloudellisia kuin toiminnallisia riskejä. Uhkana ovat äkilliset sääilmiöt, mm. pitkät pakkasjaksot, rankat lumi- ja vesisateet ja myrskyt.

2. SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tarkoituksena on varmistaa kunnan toiminnan taloudellisuus ja tuloksellisuus, päätösten pohjana olevien tietojen riittävyys ja luotettavuus, lakien ja ohjeiden noudattaminen sekä omaisuuden turvaaminen.

Ohjeet sisäisestä valvonnasta sisältyvät riskienhallinnan yleisohjeeseen, joka on hyväksytty 13.1.2003. Hallitus vastaa riskienhallinnan yleisestä toimivuudesta koko kunnan tasolla. Riskienhallinnan toteuttamis- ja valvontavastuu on kunnanjohtajalle. Palvelujohtajat vastaavat riskienhallinnan järjestämisestä ja toimivuudesta omalla alueellaan. Palvelupäälliköt toteuttavat riskienhallintaan erityisesti henkilöriskien ja omaisuuden vahinkoriskien osalta. Ohjeen mukaisesti riskejä arvioidaan päivittäistoiminnan ohella joka päätöstä tehtäessä. Ohje on edelleen ajantasainen.

Johtoryhmä tekee vuosittain suunnitelman sisäisen valvonnan kohteista ja arvioinnin toteuttajista. Riskienhallinnasta laaditaan raportti vuosittain. Erityisenä raportointikohteena on sisäinen tarkastus.

Vuoden 2010 aikana johtoryhmällä oli yhteisesti tarkastuskohteina palvelupäälliköiden päätöspöytäkirjojen tarkistus. Lisäksi jokaisella johtoryhmän jäsenellä oli oma tarkastuskohteensa. Raportti vuoden 2010 sisäisen tarkastuksen kohteista laadittiin alkuvuonna 2011.

Koulutus sisäisestä valvonnasta pidettiin viimeksi joulukuussa 2009. Koulutukseen kutsuttiin kaikki kunnan palvelupäälliköt.

Toiminnan taloudellisuus ja tuottavuus ja tavoitteiden saavuttaminen raportoidaan toimintakertomuksen palvelualuekohtaisessa osuudessa. Merkittävien poikkeamien syyt on selostettu.

Hallituksen tiedossa ei ole lakien ja ohjeiden noudattamattomuutta, josta seuraisi korvausvaateita.

Omaisuus on turvattu vakuuttamalla. Vakuutusturvan kattavuus käydään läpi vuosittain. Merkittävät omaisuuden myynnit ja ostot on selostettu kunkin palvelualueen kohdalla toimintakertomuksessa. Kunnan rahavaroja on hoidettu valtuuston 29.2.2002 hyväksymien sijoitustoiminnan periaatteiden mukaisesti. Kunnan vakuutusturvan kilpailuttamisen valmistelu aloitettiin vuoden aikana. Kilpailutus hankitaan vakuutusmeklarilta.

3. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS**3.1. KUNTA****Tilikauden tuloksen muodostuminen**

Tilikaudelle jaksotettujen tulojen riittävyys jaksotettuihin menoihin osoitetaan tuloslaskelman välitulosten, eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla. Arvioinnissa käytetään lisäksi tunnuslukuja.

Tuloslaskelma ja tunnusluvut

TULOSLASKELMA	31.12.2010	31.12.2009
Toimintatuotot	8 008 537,66	7 176 850,50
Toimintakulut	-52 437 456,18	- 52 575 366,26
Valmistus omaan käyttöön	151 107,91	174 525,52
TOIMINTAKATE	-44 277 810,77	- 45 223 990,24
Verotulot	29 844 277,67	28 749 975,56
Valtionosuudet	18 951 835,00	18 533 389,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	66 477,30	118 299,99
Muut rahoitustuotot	326 204,05	339 840,69
Korkokulut	-60 849,63	- 52 141,79
Muut rahoituskulut	-73 967,82	- 12 207,64
Rahoitustuotot ja -kulut	257 863,80	393 791,25
VUOSIKATE	4 776 165,80	2 453 165,57
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	1 540 700,01	- 1 507 267,21
TILIKAUDEN TULOS	3 235 465,79	945 898,36
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	1 089 125,68	38 333,33
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	1 166 336,90	
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	3 312 677,01	984 231,69

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tilikauden tulos on ylijäämäinen noin 3,3 miljoonaa euroa.

Tuloslaskelman tunnusluvut	2006	2007	2008	2009	2010
Toimintatuotot / -kulut %	19,3	19,3	13,6	13,65	15,32
Vuosikate / poistot %	115,6	86,2	15,4	162,8	310
Vuosikate e / asukas	197	130	22	235	455
Asukasluku	10 238	10 277	10 323	10 440	10 489

Toimintakate on toimintatuottojen ja kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista.

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista = $100 * \text{toimintatuotot} / (\text{toimintakulut} - \text{valmistus omaan käyttöön})$

Tunnuslukuun vaikuttaa kunnan koko, toimintojen yhtiöittäminen, oppilaitosten ylläpito. Luvussa on isoja kuntakohtaisia eroja.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, on kunnan tulorahoitus riittävä.

Vuosikate prosenttia poistoista = $100 * \text{vuosikate} / \text{poistot ja arvonalennukset}$
Vuosikate/poistot %

Kun tunnusluvun arvo on 100, kunnan tulorahoitus riittää poistojen kattamiseen. Oletus on kuitenkin pätevä vain silloin kun poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointimenoa. Hämeenkyrössä vuosittaiset investointimenot ovat reilusti poistoja suuremmat.

Vuosikate euroa/asukas tunnuslukua käytetään arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Tavoitearvo saadaan jakamalla keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävä erä on poistoerokirjaus. Ylijäämäinen tilikauden tulos esitetään siirrettäväksi edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- tai alijäämään.

Rahoitusasema ja sen muutokset

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta.

Tase ja tunnusluvut

VASTAAVAA	2010	2009
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	104 403,90	168 319,12
Muut pitkävaikutteiset menot		
Muut pitkävaikutteiset menot	160 095,04	-
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	264 498,84	168 319,12
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	6 282 492,40	6 249 580,70
Rakennukset	14 226 490,36	12 100 856,15
Kiinteät rakenteet ja laitteet	7 828 552,90	7 722 146,80
Koneet ja kalusto	345 781,76	415 587,31
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 795 890,48	2 630 774,73
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	31 479 207,90	29 118 945,69
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	7 129 392,58	7 339 978,43
Muut lainasaamiset	1 827 057,10	1 867 855,80
Pitkäaikaiset sijoitukset yhteensä	8 956 449,68	9 207 834,23
Pysyvät vastaavat yhteensä	40 700 156,42	38 495 099,04
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	61 417,25	78 713,29
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	243 157,03	281 374,65
Toimeksiantojen varat yhteensä	304 574,28	360 087,94
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	325 428,17	406 786,16
Vaihto-omaisuus yhteensä	325 428,17	406 786,16
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	47 500,00	50 000,00
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	807 479,12	651 280,44
Muut saamiset	4 166 394,29	2 437 125,90
Siirtosaamiset	327 371,57	688 416,03
Lyhytaikaiset saamiset	5 301 244,98	3 776 822,37
Saamiset yhteensä	5 348 744,98	3 826 822,37
Rahoitusarvopaperit		
Joukkovelkakirjalainasaamiset	3 741 634,66	3 563 313,16
Rahat ja pankkisaamiset	2 768 443,60	1 846 098,72
VASTAAVAA	53 188 982,11	48 498 207,39

VASTATTAVAA	2010	2009
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	- 31 081 895,99	- 31 081 895,99
Muut omat rahastot	- 322 286,41	- 322 286,41
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	- 1 889 681,37	- 905 449,68
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	- 3 312 677,01	- 984 231,69
Oma pääoma yhteensä	- 36 606 540,78	- 33 293 863,77
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	- 2 044 264,59	- 955 138,91
Vapaaehtoiset varaukset	-	- 1 166 336,90
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset yhteensä	- 2 044 264,59	- 2 121 475,81
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	- 61 417,25	- 78 713,29
Muut toimeksiantojen pääomat	- 261 180,14	- 295 815,22
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	- 322 597,39	- 374 528,51
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	- 7 467 603,00	
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	- 7 467 603,00	
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	- 703 982,00	- 6 573 000,00
Ostovelat	- 2 228 106,33	- 2 619 343,63
Muut velat	- 1 265 524,49	- 1 035 117,20
Siirtovelat	- 2 550 363,53	- 2 480 878,47
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	- 6 747 976,35	- 12 708 339,30
Vieras pääoma yhteensä	- 14 215 579,35	- 12 708 339,30
VASTATTAVAA	- 53 188 982,11	- 48 498 207,39

Taseen tunnusluvut

Taseen tunnusluvut	2006	2007	2008	2009	2010
Omavaraisuusaste	89	87	83	73	73
Suhteellinen velkaantuneisuus- %	8,6	9,5	12,6	23	25
Lainakanta 31.12., 1 000 euroa	55	25	8	6 573	8 171
Lainat euroa/asukas	5	3	alle 1	630	779
Lainasaamiset 31.12., 1 000 euroa	2 165	2 027	1 952	1 868	1 827
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 euroa	2 300	2 137	905	1 890	5 202
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	226	208	88	181	495
Asukasluku	10 238	10 277	10 323	10 440	10 489

Omavaraisuusaste

$\% = 100 * (\text{oma pääoma} + \text{poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{koko pääoma} - \text{saadut ennakot})$

Tunnusluku mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäimellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan kuntataloudessa pitää keskimäärin 70 %:n omavaraisuutta.

Suhteellinen velkaantuneisuus

$\% = 100 * (\text{vieras pääoma} - \text{saadut ennakot}) / \text{käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Käyttötulot muodostuvat toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Lainakanta 31.12.

= vieras pääoma – (saadut ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat)

Lainakanta tarkoittaa korollista vierasta pääomaa.

Lainat euroa / asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla em. lainakanta vuoden lopun asukasmäärällä.

Lainasaamiset 31.12

= sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja sen tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä

Rahoituslaskelma ja tunnusluvut

	2010		2009	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	4 776 165,80		2 453 165,57	
Tulorahoituksen korjaukset	<u>- 186 540,99</u>	4 589 624,81	<u>- 85 574,80</u>	2 367 590,77
Investointien rahavirta				
Investointimenot	- 6 303 642,23		- 8 959 644,74	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 316 142,13		1 704 803,26	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	<u>387 485,00</u>	<u>- 3 600 015,10</u>	<u>600 663,84</u>	<u>- 6 654 177,64</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta		989 609,71		- 4 286 586,87
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutos				
Antolainasaamisten lisäys	- 145 000,00		- 40 000,00	
Antolainasaamisten vähennykset	<u>185 798,70</u>	40 798,70	<u>124 530,21</u>	84 530,21
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	8 171 585,00		- 8 409,35	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	<u>- 6 573 000,00</u>	1 598 585,00	<u>6 573 000,00</u>	6 564 590,65
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	3 582,54		6 595,36	
Vaihto-omaisuuden muutos	81 357,99		- 121 591,18	
Saamisten muutos	- 1 521 922,61		- 1 533 163,35	
Korottomien velkojen muutos	<u>- 91 344,95</u>	<u>- 1 528 327,03</u>	<u>- 384 215,51</u>	<u>- 2 032 374,68</u>
Rahoituksen rahavirta		111 056,67		4 616 746,18
Rahavarojen muutos		1 100 666,38		330 159,31
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	6 510 078,26		5 409 411,88	
Rahavarat 1.1.	<u>5 409 411,88</u>	1 100 666,38	<u>5 079 252,57</u>	330 159,31

Rahoituslaskelman tunnusluvut	2006	2007	2008	2009	2010
Investointien tulorahoitus, %	89,4	39	4,8	33,8	119,8
Pääomamenojen tulorahoitus %	41,43	51,2	4,8	34	121
Lainanhoitokate	80,9	45,5	13,7	41	79
Kassan riittävyys, pv	3,7	26	32	32	40
Asukasluku	10 238	10 277	10 323	10 440	10 489

Investoinnit

Investointien tulorahoitus, % = $100 * \text{vuosikate} / \text{investointien omahankintameno}$

Tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Pääomamenojen tulorahoitus, % = $100 * \text{vuosikate} / (\text{investointien omahankintameno} + \text{antolainojen nettolisäys} + \text{lainanlyhennykset})$

Tunnusluku osoittaa vuosikatteen prosenttiosuuden investointien omahankintamenosta, antolainojen nettolisäyksen ja lainanlyhennysten yhteismäärästä.

Lainanhoito

Lainanhoitokate = $(\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{lainanlyhennykset})$

Tunnusluku kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Lainanhoitokate riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on yksi (1) tai suurempi. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2.

Maksuvalmius

Rahavarat 31.12 = rahoitusarvopaperit, rahat ja pankkisaamiset

Kassan riittävyys pv = $365 \text{ pv} * \text{rahavarat 31.12} / \text{kassasta maksut tilikaudella}$

Tunnusluku kuvaa kassan riittävyyttä päivinä. Se ilmaisee, monenko päivän maksut voidaan kattaa kunnan kassavaroilla. Kassan riittävyyttä kuvaa paremmin kuukausittainen lukusarja, sillä maksuvalmius vaihtelee vuoden mittaan.

Kokonaistulot ja menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat ja jossa taseyksikkö on yhdistetty rivi riviltä.

TULOT	2010	2009
Toiminta		
Toimintatuotot	8 009 000	7 177 000
Verotulot	29 844 000	28 750 000
Valtionosuudet	18 952 000	18 533 000
Korkotuotot	66 000	118 000
Muut rahoitustuotot	326 000	340 000
Satunnaiset tuotot		
Tulorahoituksen korjauserät		
- Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutusvoitot	-187 000	- 86 000
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 316 000	1 705 000
Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutustulot	388 000	600 000
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	186 000	124 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	8 172 000	
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		6 573 000
Oman pääoman lisäykset		
Kokonaistulot yhteensä	68 072 000	63 834 000
MENOT	2010	2009
Toiminta		
Toimintakulut	52 437 000	52 575 000
- Valmistus omaan käyttöön	-151 000	- 175 000
Korkokulut	61 000	52 000
Muut rahoituskulut	74 000	12 000
Satunnaiset kulut		
Tulorahoituksen korjauserät		
Pakollisten varausten muutos		
- Pakollisten var. lis. (+), väh. (-)		
- Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutustappiot		
Investoinnit		
Investointimenot	6 304 000	8 960 000
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten lisäykset	145 000	40 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		8 000
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	6 573 000	
Oman pääoman vähennykset		
Kokonaismenot yhteensä	65 443 000	61 472 000

Täsmäytys:

Kokonaistulo – kokonaismenot = 68 072 – 65 443 = 2 629

Muut maksuvalmiuden muutokset – rahavarojen muutos = -1 528 – 1 101 = 2 629

3.2. KONSERNI

Rakenne

Tytäryhteisöt

- Hämeenkyrön Asunnonhankinta Oy, kunnan omistusosuus 100 %
- Ki Oy Hämeenkyrön Jokimetsä 65,5 %
- Ki Oy Hällämiilu 100 %
- Ki Oy Hämeenkyrön Teollisuustalo 100 %
- Hämeenkyrön Jaakonkoti Oy 100 %
- Hämeenkyrön Jäähalli Oy 52 %
- Hämeenkyrön Vesi Oy 50 %
- Hämeenkyrö Vanhustentalosäätiö 89,79 %

Osakkuusyhteisöt

- Ki Oy Kyrelinpuisto 33,3 %

Kuntayhtymät

- Pirkanmaan sairaanhoitopiiri 2,43 %
- Pirkanmaan Liitto 1,97 %
- Länsi-Pirkanmaan koulutuskuntayhtymä 20,03 %

Kunnan konsernitilinpäätöksen tarkoituksena on selvittää ne varat, velat ja vastuut, joihin kunnalla on omistajuuteen tai sopimukseen perustuvaa määräysvaltaa, velvoitteita ja vastuita.

Toiminnan ohjaus

Uusi konserniohje hyväksyttiin 22.2.2010 ja se tuli voimaan 3.3.2010. Konserniohjeen tarkoituksena on luoda puitteet kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle, toimialamäärittelylle, hyvälle hallintotavalle ja raportoinnille. Konserniohje koskee kuntaa ja sen tytäryhteisöjä ja näiden tytäryhteisöjä.

Konsernivalvonta

Hallitus ohjaa konsernia antamalla ohjeita edustajilleen konserniyhtiöissä. Konserniyhtiöt toimittavat kerran vuodessa raportin toiminnastaan sekä tiedot konsernitilinpäätöstä varten. Tarvittaessa hallitus on pyytänyt raporteja useamminkin.

Tavoitteet

Yleistavoitteena konserniin kuuluville yhteisöille on ollut yhtiön pysyminen taloudellisesti selkeässä kunnossa, että se voi varautua tulevaisuuteen toiminnan nykylaajuudessa tulorahoituksellaan. Tavoitteeksi on asetettu myös kilpailun toimivuudesta huolehtiminen.

Hämeenkyrön vanhustentalosäätiön talousanalyysi ja toimenpide-ehdotus valmistui vuoden aikana. Vuoden 2011 alusta säätiön toiminta supistui kiinteistöjen omistajaksi ja toiminta siirtyi kunnan vastuulle.

Hämeenkyrön Asunnonhankinta Oy on vuoden aikana aloittanut kaksivaiheisen pienkerrostalorakentamisen. Ensimmäisessä vaiheessa toteutettiin 20 vuokra-asuntoa. Asunnot otettiin käyttöön joulukuussa 2010. Asuntoja haki kaksinkertainen määrä jaettaviin asuntoihin nähden. Rungas asuntohakijoiden joukko vauhditti toisen vaiheen rakentamisen käynnistämistä. Toisaalta yhtiössä valmisteltiin yhden kerrostalon myymistä asunto-osakkeina asuntoja tarvitseville. Yhtiön talous ja toiminta on hallittua. Varauksia purettiin rakennushankkeen käynnistyttyä.

Konsernitilinpäätös**TULOSLASKELMA**

	31.12.2010	31.12.2009
Toimintatuotot	28 369 353,98	26 625 546,97
Toimintakulut	- 70 759 347,69	- 70 197 171,68
Osuus osakkuusyritysten voitosta	2 081,29	33 661,99
TOIMINTAKATE	- 42 387 912,42	- 43 537 962,72
Verotulot	29 790 387,57	28 715 614,60
Valtionosuudet	18 951 835,00	18 533 389,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	37 686,67	78 275,69
Muut rahoitustuotot	581 884,13	565 975,70
Korkokulut	- 316 128,39	- 447 972,57
Muut rahoituskulut	- 166 902,30	- 88 043,11
VUOSIKATE	6 490 850,26	3 819 276,59
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	- 3 021 178,88	- 2 832 716,61
Tilikauden yli- ja alipariarvo	- 12 863,51	964,78
Satunnaiset erät	10 330,62	- 401,35
TILIKAUDEN TULOS	3 467 138,49	987 123,41
Tilinpäätössiirrot	- 6 188,81	- 49 156,02
Vähemmistöosuudet	- 29 013,21	- 19 108,08
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	3 431 936,47	918 859,31

Tuloslaskelman tunnusluvut

	2009	2010
toimintatuotot / toimintakulut %	37,9	40
vuosikate/poistot %	135	214,8
vuosikate euroa/asukas	366	618

Konsernituloslaskelman tunnusluvut lasketaan samoin kuin vastaavat kunnan tuloslaskelman tunnusluvut.

Konsernitase ja tunnusluvut

VASTAAVAA	2010	2009
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	387 972,84	455 654,72
Muut pitkävaikutteiset menot	209 430,44	52 129,51
Ennakkomaksut	<u>12 111,84</u>	<u>5 363,25</u>
	609 515,12	513 147,48
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	6 879 338,51	6 822 390,83
Rakennukset	29 254 824,78	26 776 888,12
Kiinteät rakenteet ja laitteet	8 039 101,04	7 953 515,86
Koneet ja kalusto	1 332 327,57	1 507 246,32
Muut aineelliset hyödykkeet	48 674,89	58 444,66
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>3 109 688,06</u>	<u>2 695 831,19</u>
	48 663 954,85	45 814 316,98
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	224 540,75	225 315,61
Muut osakkeet ja osuudet	637 562,39	647 433,72
Muut lainasaamiset	219 999,97	225 000,00
Muut saamiset	<u>7 884,17</u>	<u>5 589,70</u>
	1 089 987,28	1 103 339,03
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	180 269,57	203 455,88
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	<u>244 441,02</u>	<u>282 816,73</u>
	424 710,59	486 272,61
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	621 425,00	646 898,72
Keskeneräiset tuotteet	28 308,76	54 070,05
Valmiit tuotteet	11 923,86	11 152,30
Muu vaihto-omaisuus	<u>170 496,40</u>	<u>170 461,41</u>
	832 154,02	882 582,48
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	44 937,32	57 709,52
Muut saamiset	-	77 893,26
Siirtosaamiset	-	<u>204 388,34</u>
	<u>44 937,32</u>	<u>339 991,12</u>
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	1 814 026,46	1 279 092,63
Lainasaamiset	3 143,24	38 625,27
Muut saamiset	4 421 996,49	2 512 889,65
Siirtosaamiset	<u>720 353,38</u>	<u>804 720,35</u>
	<u>6 959 519,57</u>	<u>4 635 327,90</u>
Saamiset yhteensä	7 004 456,89	4 975 319,02
Rahoitusarvopaperit		
Joukkovelkakirjalainasaamiset	<u>3 759 869,36</u>	<u>3 593 704,03</u>
	3 759 869,36	3 593 704,03
Rahat ja pankkisaamiset	5 416 039,24	4 494 728,24
VASTAAVAA YHTEENSÄ	67 800 687,35	61 863 409,87

VASTATTAVAA	2010	2009
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	31 081 895,99	31 081 895,99
Arvonkorotusrahasto	6 526,52	6 553,48
Muut omat rahastot	256 732,54	256 959,88
Edellisten tilikausien ylijäämä / alijäämä	- 1 086 245,71	- 2 130 522,95
Tilikauden ylijäämä / alijäämä	<u>3 431 936,47</u>	<u>918 859,31</u>
	33 690 845,81	30 133 745,71
VÄHEMMISTÖOSUUDET	91 426,78	66 855,82
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	2 536 242,08	1 464 750,87
Vapaaehtoiset varaukset	<u>301 681,79</u>	<u>2 803 763,97</u>
	2 837 923,87	4 268 514,84
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	2 390,51	2 877,47
Muut pakolliset varaukset	<u>412 472,90</u>	<u>402 251,53</u>
	414 863,41	405 129,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	61 682,04	203 776,10
Lahjoitusrahastojen pääomat	333 064,37	370 949,31
Muut toimeksiantojen pääomat	<u>135 238,84</u>	<u>13 948,20</u>
	529 985,25	588 673,61
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	60,50	-
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	15 457 392,64	5 852 624,79
Lainat julkisyhteisöiltä	3 473 431,39	3 674 120,88
Lainat muilta luotonantajilta	87 620,69	96 362,06
Liittymismaksut ja muut velat	<u>328,14</u>	<u>368 080,16</u>
	19 018 833,36	9 991 187,89
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 227 769,86	409 434,67
Lainat julkisyhteisöiltä	200 499,03	178 562,87
Lainat muilta luotonantajilta	88 175,01	6 654 777,43
Saadut ennakot	10 167,65	22 731,20
Ostovelat	3 502 266,92	3 258 295,06
Liittymismaksut ja muut velat	1 727 068,82	1 479 468,78
Siirtovelat	<u>4 460 861,58</u>	<u>4 406 032,99</u>
	11 216 808,87	16 409 303,00
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	67 800 687,35	61 863 409,87

Konsernitaseen tunnusluvut

	2006	2007	2008	2009	2010
Omavaraisuusaste	68	66	63	56	54
Suhteellinen velkaantuneisuus			72	99	106,6
Kertynyt yli/alijäämä			1 milj. e	1,2 milj. e	2,3 milj. e
Kertynyt yli/alijäämä/asukas euroa			100	116	224
Konsernin rahoitusvarallisuus/as	-758	-556	-697	-1 292	-1 362
Lainakanta 31.12. milj. euroa	8,4	9,3	9,2	17,2	20,5
Lainat euroa/asukas	836	922	899	1 669	1 958
Lainasaamiset 31.12., 1 000 euroa	380	275	325	225	220

Omavaraisuus % mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämäisten tulosten sietokykyä ja konsernin kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä.

Konsernin rahoituslaskelma ja tunnusluvut

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA	31.12.2010		31.12.2009	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	6 490 850,26		3 819 276,59	
Satunnaiset erät	10 330,62		- 401,35	
Tulorahoituksen korjauserät	<u>- 213 146,40</u>	6 288 034,48	<u>- 105 030,93</u>	3 713 844,31
Investointien rahavirta				
Investointimenot	- 9 885 530,19		-10 620 268,98	
Rahoitusosuudet			1 780 340,21	
investointimenoihin	2 375 206,36			
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	<u>430 649,83</u>	-7 079 674,00	<u>771 660,09</u>	-8 068 268,68
Toiminnan ja investointien rahavirta		- 791 639,52		-4 354 424,37
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	- 145 000,00		- 40 000,00	
Antolainasaamisten vähennykset	<u>185 798,70</u>	40 798,70	<u>124 530,21</u>	84 530,21
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	11 108 725,00		608 203,56	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	- 1 087 591,47		- 782 084,86	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	- 6 383 638,68		6 472 772,53	
Oman pääoman muutos	<u>8 291,66</u>	3 645 786,51	<u>- 39 535,55</u>	6 259,355,68
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	3 178,24		14 564,64	
Vaihto-omaisuuden muutos	49 617,12		-129 940,00	
Saamisten muutos	- 2 024 070,60		-1 264 729,14	
Korottomien velkojen muutos	<u>163 805,88</u>	-1 807 469,36	<u>- 457 990,15</u>	-1 838 094,65
Rahoituksen rahavirta		1 879 115,85		4 505 791,24
RAHAVAROJEN MUUTOS		1 087 476,33		151 366,87
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	9 175 908,60		8 088 432,27	
Rahavarat 1.1.	<u>8 088 432,27</u>	1 087 476,33	<u>7 937 065,40</u>	151 366,87

Rahoituslaskelman tunnusluvut

	2009	2010
investointien tulorahoitus %	31	53
pääomamenojen tulorahoitus %	20	41
lainanhoitokate	1	1,7

Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut lasketaan samoin kuin vastaavat kunnan rahoituslaskelman tunnusluvut.

4. HALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ

Hallitus esittää tilikauden tuloksen 3 235 465,79 euroa käsittelystä seuraavaa:

- tuloutetaan poistoeroa suunnitelman mukaan 77 211,22 euroa
- tilitetään tilikauden ylijäämä 3 312 677,01 euroa tilikauden ylijäämä / alijäämä –tilille

Kertynyt ylijäämä 31.12.2010 on 5 202 358,38 euroa.

5. TOTEUTUMISVERTAILU

Määrärahojen ja tavoitteiden sitovuudet

Käyttötalous

Toimintakate on toimintatuottojen ja kulujen erotus. Se kertoo paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakate on sama kuin nettomenot.

Talousarvioluvut on pyöristetty tuhannen euron tarkkuuteen. Pyöristyksen takia nettoluku ei ole aina suoraan menojen ja tulojen erotus.

Menojen ja tulojen toteutuminen, ulkoiset ja sisäiset menot ja tulot

1 000 euroa	TA 2010	TP 2010	toteut. % muutetusta TA:sta
menot	60 047	58 257	97
tulot	13 453	13 979	104
netto	46 593	44 278	95

Menovertilu, ulkoiset ja sisäiset menot

Menot 1 000 e	TA 2010	TP 2010	toteut. % muutetusta TA:sta
Hallintopalvelut	3 559	3 132	88
Perusturvapalvelut	28 672	28 648	100
Sivistyspalvelut	20 941	19 694	94
Tekniset palvelut	5 958	5 920	99
Vesihuoltolaitos	917	864	94
Yhteensä	60 047	58 257	97

Tulovertailu, ulkoiset ja sisäiset tulot

Tulot 1 000 e	TA 2010	TP 2010	toteut. % muutetusta TA:sta
Hallintopalvelut	609	562	92
Perusturvapalvelut	4 033	4 239	105
Sivistyspalvelut	3 234	3 250	100
Tekniset palvelut	4 171	4 445	107
Vesihuoltolaitos	1 405	1 483	105
Yhteensä	13 453	13 979	103

Nettomenovertailu

Nettomenot 1 000 e	TA 2010	TP 2010	toteut. % muutetusta TA:sta
Hallintopalvelut	2 950	2 569	87
Perusturvapalvelut	24 638	24 409	99
Sivistyspalvelut	17 706	16 444	94
Tekniset palvelut	1 787	1 475	82
Vesihuoltolaitos (nettotulo) *	488	619	126
Yhteensä	46 594	44 278	95

Verorahoitus

1 000 e	TA 2010	TP 2010	toteutus %
Kunnallisvero	25 830	27 013	105
Yhteisövero	1 070	1 075	100
Kiinteistövero	1 800	1 757	98
Yhteensä	28 700	29 844	104

Verotulot ylittivät talousarvion 1,1 milj. eurolla.

Valtionosuudet

1 000 e	TA 2010	TP 2010	toteutus%
Peruspalvelujen valtionosuus	15 950	15 120	95
Verotulojen tasaus	3 800	3 832	100
Yhteensä	19 750	18 952	96

Valtionosuudet toteutuivat alle arvion. Tämä oli tiedossa jo vuoden aikana. Vuosi 2010 oli ensimmäinen vuosi kun käytössä oli uudenlainen valtionosuusjärjestelmä.

Investoinnit

1 000 e	alkuperäinen TA 2010	TA + muutokset	TP 2010	toteutus%
menot	8 874	8 899	6 274	70
tulot	2 409	2 409	2 487	103
netto	6 465	6 490	3 786	58

Investointien toteutuminen hankkeittain on käyttötalousosan jälkeen erillisenä listana.

HALLINTOPALVELUT

Palvelujohtaja talousjohtaja Tiina Paloranta

Valtuusto, hallitus, tarkastuslautakunta ja vaaliviranomaiset

HALLINTOPALVELUT YHTEENSÄ

euroa	TP 2009	TA 2010	TP 2010
Menot	3 160 600	3 559 100	3 131 500
- palkat ja palkkiot	761 000	819 100	709 000
- henkilöstömenot yhteensä	1 001 400	1 158 400	962 400
Tulot	645 000	608 700	562 500
Netto	2 515 600	2 950 400	2 569 100

TOIMIELIMET

Hallintojohtaja Vesa Perälä

euroa	TP 2009	TA 2010	TP 2010
Menot	445 900	609 500	485 500
- palkat ja palkkiot	255 000	285 900	277 200
- henkilöstömenot yhteensä	298 300	352 100	338 100
Tulot	16 900	0	5 200
Netto	429 000	609 500	480 200

Toimielimet -yksikköön kuuluu valtuuston ja hallituksen menot, vaalit, tarkastuslautakunnan toiminta, kunnanjohtajan ja hallintojohtajan menot.

Valtuusto kokoontui 7 ja hallitus 18 kertaa.

Syksyllä järjestettiin elämäkertakirjallisuustapahtuma Elämän sivut.

Henkilöstö: kunnanjohtaja, hallintojohtaja, sekä tarkastuslautakunnan sihteerin palkkaosuus.

Tavoitteet	Mittarit	Tavoitetaso	Toteutunut
Elinvoimainen ja itsenäinen Hämeenkyrö	Taloudelliset edellytykset toimia	Tehdä muutosten aikaansaantiin tarvittavat päätökset	Vuoden 2010 tulos on positiivinen, käyttötalouskultujen kasvuvauhti saatiin katkaistuksi. Kaikki säästökeinoja ei ole vielä hyödynnetty (palveluverkko).
Talouden tasapaino	Käyttötalouden yli/alijäämä Lainanhoitokulut suhteessa maksuvara	Tasapainoinen talous suunnitelmakaudella	Talous on tasapainossa suunnitelmakaudella. Kunta velkaantuu nopeaa tahtia.

HALLINTO- JA TALOUSPALVELUT

Talousjohtaja Tiina Paloranta

euroa	TP 2009	TA 2010	TP 2010
Menot	693 800	682 200	599 000
- palkat ja palkkiot	263 900	304 700	263 400
- henkilöstömenot yhteensä	365 900	474 000	415 100
Tulot	127 000	40 100	141 079
Netto	566 900	642 100	457 900

Yksikkö hoitaa valtuuston ja hallituksen toimistotyöt, keskusarkiston, viestiliikenteen, sähköisen laskujen kierrätyksen, kirjanpidon, talousarvion kokoamisen, maksuliikenteen, tilinpäätöksen, vuokra-asuntoasiat ja löytöeläimet.

Henkilöstö: talousjohtaja, arkistos sihteeri 0,6, hallintopalvelusihteeri, kirjanpitoapäällikkö, taloussuunnittelija, kirjanpitäjä, maksuliikennesihteeri, 2 palvelusihteeriä

Tavoitteet	Mittarit	Tavoitetaso	Toteutunut
Sujuva laskujen kierrätys ja hyvä maksuvalmius	Viivästyskorot	Viivästyskorkojen minimointi	Laskut saatiin kiertoon viivytyksettä ja maksuun pääosin eräpäivinä. Maksettavien viivästyskorkojen määrä putosi neljännekseen edellisestä vuodesta (oli 500 e 2010)
Hyvin hoidetut valtuuston ja hallituksen kokoukset	Esityslistat selkeitä ja sovituksessa ajassa jaossa, riittävät oheismateriaalit	Sujuvat kokoukset	Kokousjärjestelyt onnistuivat hyvin ja kokoukset sujuivat ilman ongelmia.
Talousarvion tavoitteenmukainen laadintaprosessi ja tulos	Oikeat, perustellut ja riittävät laskelmat päätöksentekoon	Tasapainoinen talousarvio	Talousarvio saatiin tasapainoiseksi
Sujuva konsernitilinpäätöksen laadintaprosessi	Aikataulu ja sisältö	Konsernitilinpäätös oikeansisältöisenä ja ajallaan	Konsernitilinpäätös tehtiin ajallaan ja sisällöltään oikeanlaisena

IT-PALVELUT**It-asiantuntija Minna Peltola**

euroa	TP 2009	TA 2010	TP 2010
Menot	410 600	444 400	327 000
- palkat ja palkkiot	31 200	35 100	31 700
- henkilöstömenot yhteensä	38 200	43 500	38 600
Tulot	407 800	451 800	327 000
Netto meno/tulo	2 800	-7 400	100

Yksikkö hankki koko kunnan IT-palvelut yhteistyössä Pirnet-kuntien kanssa. (Kangasala, Nokia, Lempäälä, Pirkkala, Ylöjärvi, Vesilahti). Perustietotekniikkapalvelut ostettiin Te-
liaSoneralta. Tulostuspalvelut ostettiin KuHan kautta Canonilta.

Joulukuussa 2010 valittiin uudet toimittajat, jossa valittiin perustietotekniikka toimittaja se-
kä puhe- ja datapalvelujen toimittaja. Hämeenkyrö on mukana tässä Nokian kaupungin
kanssa (jatkossa mukana ovat PIRNET kunnat, Tampere sekä Orivesi). Uudet palvelutoi-
mittajat ovat perustietotekniikan osalta Fujitsu Oy sekä puhe- ja datapalvelujen osalta Te-
liaSonera. Yhteistyö uusien toimittajien kanssa aloitetaan vuoden 2011 alusta.

Kaikki kunnan tietotekniikkalaitteet ovat vuokralaitteita ja laitteet hankittiin Atealta sekä
Micrologilta. Vuokra-aikoja pidennettiin käyttäen hyväksi maksimi vuokra-aikaa. Vuokra-
laiterekisteri hoidettiin 3Stepin kautta.

Henkilöstö: it-asiantuntija

Tavoitteet	Mittarit	Tavoitetaso	Toteutunut
Toimivat ict-palvelut	Ohjelmien käytettävyys ja tuen saanti	Ohjelmat toimivat ja tukea ongelmiin saa helposti ja nopeasti	Yhteistyö palvelutoimitta- jan kanssa on sujunut hyvin. Vuoden aikana tehtiin kaksi asiakastyty- väisyyskysely ja vastaus- ten keskiarvo oli 8.7

HENKILÖSTÖPALVELUT

henkilöstöpäällikkö Erkki Jortikka

euroa	TP 2009	TA 2010	TP 2010
Menot	381 500	374 700	369 000
- palkat ja palkkiot	149 700	140 300	130 200
- henkilöstömenot yhteensä	183 000	176 500	161 500
Tulot	65 500	50 000	57 900
Netto	316 100	324 700	311 000

Henkilöstöpalvelut hoiti keskitetyt työnantajatehtävät: palkkalaskennan, maksuliikenteen sekä työnantajatilitysten ja ilmoitusten kokoamisen. Kesätyötukea maksettiin 66 nuoren työnantajalle yhteensä 13 200 euroa.

Henkilöstöpäällikkö on kunnan työsuojelupäällikkö ja palkka-asiamies.

Henkilöstö: Henkilöstöpäällikkö ja 3 palkkasihteeriä.

Tavoitteet	Mittarit	Tavoitetaso	Toteutunut
Populus – henkilöstötietojärjestelmän joustava, tehokas ja hyödyllinen käyttö	Esimiesten ja henkilökunnan tyytyväisyysaste	Hyvä 3 (1-5 asteikolla)	Tyydyttävä
Kehityskeskustelut Populuksen avulla	Käytyjen kehityskeskustelujen määrä	400 kehityskeskustelua Populuksessa	228
Tuloksellinen työsuojelutoiminta. Työsuojelun toimintaohjelman päivitys	Työsuojelupuuteilmoituksen käsittelyaika	Työsuojeluvaultuutettujen arvio. Tehdyt ilmoitukset käsitellään ripeästi Päivitetty työsuojelun toimintaohjelma	Ei huomautuksia Ei päivitystä
Tuloksellinen yhteistyötoiminta työnantajan ja henkilökunnan välillä	Yhteistyötoimikunnan jäsenten arvio	Hyvä 3 (1-5 asteikolla)	3,6

YRITYSPALVELUT

euroa	TP 2009	TA 2010	TP 2010
Menot	89 000	113 500	51 800
- palkat ja palkkiot	52 100	53 100	6 500
- henkilöstömenot yhteensä	63 600	65 600	7 800
Tulot	0	0	0
Netto	89 000	113 500	51 800

Yrityspalvelut hoidettiin hankkimalla yritysasiainpalvelut Länsi-Pirkanmaan koulutus-
kuntayhtymältä. Käytännössä palvelut toteutettiin yhteistyössä Luoteis-Pirkanmaan yritysneu-
vontahankkeen kanssa.

Ensisijaiset palvelut olivat uuden yrittäjyyden aktivointi yritysten perustamisneuvonnalla,
toimivien yritysten liiketoiminnan tukeminen neuvomalla ja avustamalla niitä tukien ja ra-
hoitusmuotojen hyödyntämisessä.

Yrittäjyyden myönteistä ilmapiiriä vahvistettiin erilaisilla yritystilaisuuksilla.

Tavoitteet	Mittarit	Tavoitetaso	Toteutunut
Yritystoiminnan akti- vointi	Uudet yritykset	20 kpl / vuosi	Uusia yrityksiä rekiste- röitiin 66 kpl ja lopetet- tiin 36 kpl.
Yritysilmapiirin paran- taminen	Yritystilaisuudet	12 kpl / vuosi	Toteutui. Tilaisuudet toteutettiin yhteistyössä.

YHTEISTOIMINTA

hallintojohtaja Vesa Perälä

euroa	TP 2009	TA 2010	TP 2010
Menot	1 139 700	1 334 800	1 299 300
- palkat ja palkkiot	9 000	0	0
- henkilöstömenot yhteensä	52 300	46 700	1 200
Tulot	27 800	66 800	31 300
Netto	1 111 800	1 268 000	1 268 000

Yhteistoimintayksikössä on aluepelastuslaitoksen, yleisen joukkoliikenteen, seudullisen yhteistyön (Luoteis-Pirkanmaa) ja maaseutuelinkeinoviranomaisten palvelujen menot sekä osuudet Pirkanmaan Liitolle, Suomen Kuntaliitolle, verotuskustannuksiin ja Joutsenten Reittiin.

Henkilöstö: osuus joukkoliikenneasioita hoitavan sivistyspalvelujen hallintopäällikön palkasta

Tavoitteet	Mittarit	Tavoitetaso	Toteutunut
Yhteistyö taloudellisesti ja toiminnallisesti järkevää	Kunta hyötyy yhteistyöstä	Kunta tyytyväinen yhteistyöhön	Yhteistyö on sujunut sovitulla tavalla

PERUSTURVAPALVELUT

palvelujohtaja ylilääkäri Pekka Nokso-Koivisto

PERUSTURVALAUTAKUNTA

Perusturvalautakunnan tehtävänä on huolehtia sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä lainsäädännön puitteissa kuntalaisten tarpeet huomioon ottaen.

Perusturvalautakunnan toiminta-ajatuksena on turvata kuntalaisille riittävät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut kunnan taloudellisten voimavarojen rajoissa. Riittävät, taloudelliset ja laadukkaat palvelut tuotetaan joko järjestämällä ne itse tai ostamalla ulkopuolisilta palvelun tuottajilta.

Palvelut kyettiin tuottamaan kohtuullisella tasolla huolimatta lomautuksista ja palkkavapaisista. Näiden toteuttamiseksi jouduttiin kuitenkin väliaikaisesti sulkemaan palveluita, mm. kehitysvammahuollossa, mielenterveystyössä ja Kurjenmäen palvelutalossa. Kuntalaisilta saatu palaute on ollut edellisten vuosien tapaan pääosin myönteistä, tasapainottomistointimet on kyetty tekemään ja samanaikaisesti ylläpidetty kohtuullisen hyvää palvelutasoa.

Palkkavapaiden järjestäminen ja sijaismäärärahojen karsiminen asettivat huomattavat haasteet toiminnan järjestämiseksi. Perusturva onnistui pysymään talousarviossa, henkilöstömenot alittuivat ja tulot käyttäjiltä olivat arviota suuremmat. Tavoitellut tehostamistointimet onnistuivat sekä sosiaali- että perusterveydenhuollon osalta varsinkin, jos huomioimme väestön vanhenemisen aiheuttaman lisähaasteen. Erikoissairaanhoidon pysyi sopimuksessa.

Paras -hankkeessa odoteltiin lainsäädäntömuutosta. Kunta- ja palvelurakennemuutoksen valmistelua jatkettiin, johtava hoitaja työskenteli oman toimensa ohella Nokian terveyskeskuksen johtavana hoitajana. Työpaikkana perusturva säilyi vetovoimaisena.

euroa	TP 2009	TA 2010	TP 2010
Menot	28 950 000	28 672 000	28 647 900
- palkat ja palkkiot	9 152 100	8 826 500	8 723 000
- henkilöstömenot yhteensä	11 971 800	11 749 700	11 474 775
Tulot	4 672 400	4 033 900	4 239 100
Netto	24 277 300	24 638 100	24 408 800

TERVEYSPALVELUT**ylilääkäri Pekka Nokso-Koivisto**

Terveyspalvelut on ylläpitänyt ja edistänyt väestön terveyttä järjestämällä terveydenhuollon palvelut kansanterveys- ja erikoissairaanhoidon mukaisesti.

Hämeenkyrön terveystoiminnan toiminta noudatti käyttösunnitelmaa. Toiminnalliset tavoitteet saavutettiin budjetoiduin kustannuksin. Ostot yksityisiltä palveluntarjoajilta lisääntyvät korvaten omaa ympärivuorokautisen hoidon ja hoivan tuotantoa.

TERVEYSPALVELUT YHTEENSÄ

euroa	TP 2009	TA 2010 muutos	TP 2010
Menot	18 669 300	17 886 273	17 898 227
- palkat ja palkkiot	4 729 000	4 262 000	4 278 600
- henkilöstömenot yhteensä	6 310 200	5 750 300	5 700 800
Tulot	2 504 800	1 947 500	1 981 200
Netto	16 164 400	15 938 800	15 917 000

HALLINTO- JA HUOLTOPALVELUT**talouspäällikkö Leila Koskinen**

euroa	TP 2009	TA 2010	TP 2010
Menot	1 305 700	702 800	729 300
- palkat ja palkkiot	550 100	272 700	277 700
- henkilöstömenot yhteensä	926 100	596 000	647 300
Tulot	708 400	83 100	81 500
Netto	597 200	619 700	647 800

Hallinto- ja huoltopalvelut yksikköön kuuluvat

- terveystoiminnan hallinto ja lautakunta
- laitoshuolto
- keskusvarasto
- vaatehuolto

Terveystoiminnan hallinto- ja huoltopalvelut turvasi perusterveydenhuollon palvelut kuntalaisille pitämällä huolta terveystoiminnan henkilöstön työskentelyedellytyksistä ja tuotti sisäisiä palveluita perusturvapalveluille.

Perusturvalautakunta kokoontui 8 kertaa ja jaosto 7 kertaa.

Henkilöstö: yllääkäri 65 %, johtava hoitaja 50 %, talouspäällikkö, toimistos sihteeri

Laitoshuolto

Terveyskeskuksen käytössä olevien kiinteistöjen huolto- ja kunnossapito suoritettiin tilakeskuksen toimesta. Terveyskeskuksen puolella tilakeskuksesta oli yksi talonmies. Ammattimies, joka on terveystalouden palveluksessa, suoritti erilaisia apuvälineiden, laitteiden ja koneiden huolto- ja korjaustöitä.

Keskusvarasto

Keskusvarasto hoiti keskitetysti materiaali- ja palvelut perusturvan eri toimipisteisiin. Varastoinnin tarkoituksena on turvata hoito-, puhdistus- ja siivoustarvikkeiden nopea saanti eri osastoille edullisin hinnoin. Tavaratoimituksia kertyi 5 281 (4 942) kpl ja yhteensä 291 200 (287 100) euroa. Keskusvarastossa työskenteli yksi varastonhoitaja.

Vaatehuolto

Vaatehuoltopalvelut potilaille ostettiin Ravanin Pesula Oy:ltä ja henkilökunnan suojavaatepalvelut Lindström Oy:ltä. Omassa pesulassa pestiin potilaspyykkiä, siivousliinoja sekä potilaiden omia vaatteita. Vaatehuollossa työskenteli yksi laitosapulainen.

Tavoitteet	Mittarit	Tavoitetaso	Toteutunut
Hyvin valmisteltu ja oikea-aikainen päätöksenteko, mikä kestää mahdollisessa muutoksenhakumenettelyssä	Oikaisuvaatimusten lukumäärä	0	12
	- hyväksytyt	0	-
	- hylätyt	0	12
	- käsittely kesken	0	-
	- kanne rauennut	0	-
Hyvin hoidetut lautakunnan kokoukset	Esityslistat selkeitä ja sovitussa ajassa jaossa, riittävä oheismateriaali	Sujuvat kokoukset	Kokoukset ovat sujuneet hyvin. Tavoite on toteutunut.

AVOHOITO

johtava hoitaja Tarja Soukko

euroa	TP 2009	TA 2010	TP 2010
Menot	3 933 600	3 602 600	3 618 700
- palkat ja palkkiot	1 835 700	1 648 500	1 673 300
- henkilöstömenot yhteensä	2 325 700	2 092 500	2 080 500
Tulot	684 000	672 400	675 700
Netto	3 249 500	2 930 200	2 943 100

Palveluyksikkö sisältää seuraavat toiminta-alueet:

- terveydenhuolto
- sairaanhoito
- työterveyspalvelut
- röntgenpalvelut
- fysioterapia ja lääkinällinen kuntoutus
- lääkekeskus
- välinehuolto
- sairaankuljetus

Suurin haaste terveydenhoidossa oli saattaa ehkäisevän terveydenhuollon palvelut vastaamaan 1.1.2011 voimaan tulevan neuvola-asetuksen mukaisiksi. Terveydenhoitajien osalta palveluiden järjestäminen onnistui melko hyvin, lääkäripalveluiden osalta emme päässeet tavoitteisiin, vaan jouduimme toimimaan tilapäisjärjestelyin, kunnes vuoden 2011 huhtikuusta alkaen saamme uuden lääkärin palvelukseemme.

Asetuksen vaatimusten lisäksi on toteutettu seuraavia ennalta ehkäiseviä toimenpiteitä: Terveydenhoitajat ovat työstäneet ylipainoisen lapsen ja nuoren hoitopolkua yhdessä ravitsemusterapeutin kanssa. Hoitopolku saatiin viimeistelyä vaille valmiiksi. 2-vuotisneuvolassa on säännönmukaisesti esitetyillä perheväkivaltaa ja päihteidenkäyttöä kartoittavilla kysymyksillä ja keskustelulla saatu seulaan kolme perhettä, jotka on ohjattu eteenpäin. Keskusteluissa on tullut esille parisuhdeongelmia.

Sikainfluenssarokotuksia annettiin toukokuun loppuun asti. Yhteensä 3 867 rokotettiin, rokotuskattavuus oli 37 % väestöstä. Hämeenkyrön terveyskeskus osallistui pneumokokkirokotetutkimukseen, joka on edennyt suunnitellusti. Lapset ovat saaneet oikeat rokotukset oikeaan aikaan. Viimeisiä rokotuksia on annettu 2-vuotisneuvolassa. Tutkimus jatkuu v.2011 elokuun loppuun.

Työterveyshuolto teki asiakaskyselyn marraskuussa 2010 käyneille asiakkaille. Vastanneita oli 78, jotka yleisesti olivat tyytyväisiä saamiinsa palveluihin. Luottamuksellisuuden kokemus sekä kuulluksi tuleminen nousivat esille.

Henkilöstömenojen säästöistä ja sijaismäärärahojen karsinnasta johtuen, jouduttiin sairaanhoidon palvelualueella kesällä rajoittamaan ja ohjeistamaan asukkaita palveluiden käytössä. Mm. reseptien uusinnat pyydettiin hoitamaan ennakoidusti ja mökkikuntalaisia kehoitettiin hoitamaan kotipaikkakunnallaan ennakoidusti kaikki mahdollinen hoidon tarve. Verenpaineasiakkaat ohjattiin "ITE"- mittauspisteeseen. Sairaanhoitajan puhelinaikoja lyhennettiin keskimäärin noin tunti päivässä, jotta saatiin resursseja asiakasvastaanottoon. Ohjauksesta huolimatta kesäaika oli kiireinen poliklinikalla ja koko avoterveydenhuollon alueella.

Kotisairanhoidosta siirtyneiden diabeteshoitajan, haavanhoitajan ja päihdehoitajan toiminnat vakiinnutettiin osaksi avosairanhoidon toimintaa. Hoitotarvikejakelua kehitettiin haavahoitajan ja diabeteshoitajan toimesta.

Kehittämistyö fysioterapiayksikön aikaansaamiseksi ei toteutunut ajan puutteen vuoksi.

Henkilöstö

Terveysthuolto:	7 terveydenhoitajaa ja 0,25 % terveyskeskusavustaja
Sairaanhoito:	yllilääkäri 10 %, 5 terveyskeskuslääkäriä, 1 eurolääkäri, 1 osastonhoitaja, 8 sairaanhoitajaa, 2 perushoitajaa, 2 terveyskeskusavustajaa ja 1 atk-kanslisti
Työterveyshuolto:	2 terveydenhoitajaa, 0,75 % terveyskeskusavustaja
Röntgen:	2 röntgenhoitajaa
Fysioterapia ja sosiaalityö:	3 fysioterapeuttia, 1 kuntahoitaja ja 1 sosiaalityöntekijä
Lääkekeskus:	johtava farmaseutti
Välinehuolto:	välinehuoltaja

Palvelualueen suoritteet	TA 2010	TP 2010 brutto/myynti
Terveysthuolto	12 800	12 419 / 0
Sairaanhoito	28 400	33 151 / 2 057
Työterveyshuolto	2 610	3 142 / 3 142
Fysioterapia	9 500	9 401 / 0
Sosiaalityö	900	953 / 0
Röntgentutkimukset	5 100	4 443 / 684
Tähystystutkimukset	390	382 / 154

Tavoitteet	Mittarit	Tavoitetaso	Toteutunut
Koululääkäri osallistuu mahdollisuuksien mukaan isojen koulujen oppilashuoltoryhmiin	Pidetyt oppilashuoltoryhmät	+ 50 %	Ei toteutunut
Omalääkärin vapaiden vastaanottoaikojen lisääminen	Tilasto annetuista vapaista ajoista	3 aikaa/pv/lääkäri	Toteutui vain osittain
Tyytyväiset asiakkaat	Asiakas- ja henkilökuntakysely	Tavoite kouluarvosana 9	80 %

SUUN TERVEYDENHUOLTO

vastaava hammaslääkäri Manu Alanen

euroa	TP 2009	TA 2010	TP 2010
Menot	889 600	798 600	821 000
- palkat ja palkkiot	424 800	448 800	434 000
- henkilöstömenot yhteensä	527 400	566 700	537 200
Tulot	206 700	213 800	205 900
Netto	682 900	584 800	615 000

Hammashoidon tavoitteena oli parantaa väestön suun terveydentilaa, edistää väestön omatoimista suun terveydenhoitoa ja itsehoitoa sekä lisätä hammashoidon kattavuutta.

Hammashuollolla on vastaanotot pääterveysasemalla ja Kyröskoskella. Hammaslääkärin eläköitymisen vuoksi avoimeksi tullutta virkaa yritettiin täyttää kahdella haulla, mutta yhtään hakijaa ei saatu. Ostopalveluna hammaslääkäri otettiin loppuvuodeksi MedOne:lta vajetta paikkaamaan.

Palveluja ostettiin yksityissektorilta 406 käyntiä 132 asiakkaalle. Ostopalvelujen käyttö väheni niiden vähäisen tarjonnan vuoksi. Tarvetta lisäostoihin olisi ollut loppuvuodesta hoitotakuun toteuttamiseksi. Hoitojono saatiin vuoden aikana pidettyä alle sallitun kuuden kuukauden rajoissa kevääseen asti. Pidettyjen ostovapaiden ja vajaalla hammaslääkärityövoimalla toimimisen johdosta hoitojono kasvoi ollen joulukuulla jo vuoden mittainen eli hoitotakuu ei enää toteutunut.

Acutan arkipyhä- ja viikonloppupäivystys hoidettiin ostopalveluna. Päivystysvuoroja Hämeenkyröllä oli 5 ja päivystyksessä kävi 33 asiakasta ja käyntejä kertyi 35.

Henkilöstö: 4 terveyskeskushammaslääkäriä, suuhygienisti ja 5 hammashoitajaa.

Yksi hammaslääkärin viroista oli syksystä alkaen avoinna. Oikomishoitoon erikoistunut hammaslääkäri teki virkaansa puolipäiväisesti ja oikomiset tehtiin omana toimintana.

Käyntitavoite toteutui vajaallakin työvoimalla. Akuuttikäyntejä kertyi jälleen runsaasti johtuen hoitoon pääsyn venymisestä n. 2 800, lähes neljännes potilaskäynneistä.

Mittari	Tavoite	Toteutui 2010	TP 2009
Käynnit, omat	11 500	11 966	11 719
Ostetut palvelut	500	496	727
Myydyt palvelut	0	51	68

Tavoitteet	Mittarit	Tavoitetaso	Toteutunut
Hoidon saatavuus, pääsy kiireettömään hammashoittoon	Aika, kuukautta	Hoitotakuu, alle 6 kk	Alkuvuosi alle 6 kk, mutta vuoden lopussa aika oli jo 12 kk
Hammasterveys 12-vuotiailla	DMF -indeksi	Alle 1,5	1,74

Hammasterveys heikentyi edellisvuodesta 0-6 ja 12 -vuotiailla.

VUODEOSASTOT**johtava hoitaja Tarja Soukko**

euroa	TP 2009	TA 2010	TP 2010
Menot	3 585 800	3 601 800	3 471 400
- palkat ja palkkiot	1 918 000	1 892 400	1 893 700
- henkilöstömenot yhteensä	2 420 200	2 390 700	2 330 600
Tulot	856 100	944 600	973 900
Netto	2 729 700	2 657 200	2 497 500

Vuodeosastoilla oli yhteensä 60 potilaspaikkaa, 6 paikkaa vähennettiin vuoden aikana. Potilasvaihtuvuus oli akuuttiosastolla erittäin runsasta ja työllisti henkilökuntaa paljon. Huonokuntoisten potilaiden jatkohoidon- ja kotiapujen järjestäminen vei paljon aikaa. Lisäpaikkoja on ostettu Tammenlehväkeskus Honkalasta ja Luhatuuli Oy:ltä. Erilaiset eristystä vaativat infektiot ovat lisääntyneet ja vaativat pieniä potilashuoneita.

Vuodeosasto 1:llä on hoitotyötä suunniteltu potilaslähtöisemmäksi, työvuorossa olevien hoitajien määrää tasattu ja töitä jaettu päivän aikana tasaisemmin. Muutos on lisännyt työmotivaatiota, helpottanut raskaita aamuvuoroja ja antanut henkilökunnalle mahdollisuuden suunnitella omaa työtään perustehtävää unohtamatta. Osastolla otettiin käyttöön omahoitajajärjestelmä vuoden lopussa.

Osastojen saneerausryhmä kokoontui 8 kertaa. Suunnittelutyö saatiin hyvälle alulle.

Vuodeosastolle on pystytty ottamaan potilaita 99 %:sti sekä erikoissairaanhoidosta, että omalta poliklinikalta. Loppuvuonna ajoittain jouduttiin potilaita siirtämään aluesairaalaan omalta pkl:lta paikkapulan vuoksi, eikä erikoissairaanhoidosta pystytty ottamaan heti.

Intervallihoitoa saavien potilaiden määrä kasvaa koko ajan, omaiset eivät jaksu/pysty hoitamaan huonokuntoista omaistaan kotona. Entistä huonokuntoisempia on kotiutettava ja otettava osastojaksolle aina välillä hoitoon. Sovittuja intervallijaksoja on jouduttu myöhentämään paikkapulan vuoksi. Tämä on lisännyt omaishoitajan väsymystä.

Kutsuttuja kuntoutuspotilaita ei ole enää pystytty ottamaan vuodeosastolle paikkapulan vuoksi.

Coxasta leikkauksen jälkeen jatkohoitoon on tullut 31 (41) potilasta. Pienten potilashuoneiden tarve on erittäin suuri.

Henkilökunta on työskennellyt koulutustaan vastaavassa työssä, perushoitajat pääasiassa pitkäaikaisosastolla ja sairaanhoitajat akuuttiosastolla. Tämä on toteutunut yli 70 %:sti ja lisännyt työtyytyväisyyttä. Henkilökunta on saanut koulutusta EA -taitoihin, lääkeosaamiseen (Love -koulutus) ja Tykes -hankkeen koulutuksiin. Tutustumiskäynti Sopimusvuoren palvelukotiin tehtiin loppuvuonna ja se antoi paljon kehittämisideoita pitkäaikaispotilaiden hoidon kehittämistä varten.

Kesä oli erittäin raskas ja sijaispula suuri. Määrärahojen niukkuuden vuoksi suunnitellut työvuorolistat olivat alimitoitettuja sen hetkistä potilasainesta silmällä pitäen. Sijaisia ei saanut muutaman päivän sijaisuuksiin ja hoitohenkilökunta teki kahta vuoroa peräkkäin ja vaihtoi jo sovittuja työvuorojaan. Kuuma kesä ja osastolla toimimaton ilmasto lisäsi sekä henkilökunnan, että potilaiden tuskaisuutta.

Dialyysissa on hoidettu 21 eri potilasta, 7 hämeenkyröläistä ja 14 ulkokuntalaista. Yksi uusi sairaanhoitaja koulutettiin dialyysihoitajaksi. Ulkokuntalaisten määrä on lisääntynyt, mutta kokonaishoitomäärä on vähentynyt. Dialyysihoitoihin uudet potilaat ovat päässeet viikon kuluessa ilmoituksesta.

Henkilöstö vuodeosastoilla: ylilääkäri ja osastonlääkärit 55 %, 1 osastonhoitaja, 2 apulais-osastonhoitajaa, 13,96 sairaanhoitajaa, 22 perushoitajaa, 1 terveyskeskusavustaja sekä 1 hoitoapulainen ja 5 sairaanhoitajaa varahenkilöinä.

Henkilöstö dialyysiyksikössä: dialyysilääkäri 4 %, 1 vastaava sairaanhoitaja, 3,04 sairaanhoitajaa (dialyysitaitoista) /3 vk lista. Dialyysitaitoisia sairaanhoitajia on tällä hetkellä 7 ja he vuorottelevat dialyysin ja osaston välillä.

Suoritteet	Tavoite 2010	Toteutui 2010	(vuonna 2009)
Hoitopäivät, omat	23 700	21 675	23 742
Ostetut hoitopäivät	800	140	510
Hoitojaksot	1 100	954	1 112
Myydyt hoitopäivät	0	4	83
Dialyysihoidot	1 690	1 530	1 633
Myydyt dialyysit	1 000	954	978
Keskimääräinen hoitoaika		12	

Kuormitus -% oli 98,97.

Tavoitteet; Vuodeosastot	Mittarit	Tavoitetaso	Toteutunut
Toimiva hoidon porrastus	Asiakas pääsee omalta pkl:lta samana päivänä osastolle. Asiakas pääsee erikoissairaanhoidosta vuorokauden kuluessa osastolle	99 %	99 %
Tyytyväinen asiakas	Asiakastyytyväisyyskysely	>3, asteikolla 1-5	> 3
Rai –arvioinnin tekeminen	Tehdyt tutkimukset	Kaikilla pitkäaikaispotilailla on Rai –arviointi asianmukaisessa kunnossa	Kaikille osasto 1:n potilaille tehtiin arviointi. Osasto 2:n potilaille vain muutamalle.

Tavoitteet; Dialyysiyksikkö	Mittarit	Tavoitetaso	Toteutunut
Järjestetään uusille oman kunnan ja lähikuntien dialyysipotilaille hoitopaikka heti, kun se on potilaalle mahdollista.	Asiakas pääsee viikon kuluttua ilmoituksesta dialyysihoitoon	99%	100 %
Tyytyväinen asiakas	Asiakastyytyväisyyskysely	>3, asteikolla 1-5	>3
Vapaiden dialyysipaikkojen myyminen	Täyttöaste	Lisäys > 50 myytyä hoitoa tai taso pysyy samana	Myytyjen dialyysihoitojen määrä laski 24 edelliseen vuoteen verrattuna

ERIKOISSAIRAANHOITO ylilääkäri Pekka Nokso-Koivisto

euroa	TP 2009	TA 2010	TP 2010
Menot	8 954 700	9 180 600	9 257 800
- palkat ja palkkiot	0	0	0
- henkilöstömenot yhteensä	110 800	104 400	105 200
Tulot	49 600	33 700	44 200
Netto	8 905 000	9 146 900	9 213 600

Erikoissairaanhoidon sisältäyty Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän palvelut ja erikoissairaanhoidon korvaavat palvelut yksityisiltä palveluntuottajilta sekä erikoissairaanhoidon korvaavat asumispalvelut Medivire Hoiva Oy:n Nokian Ykköskodissa, Mikeva Oy:n Parkanokodissa ja Luhatuuli Oy:ssä Ikaalisissa ja Sastamalassa.

Pirkanmaan sairaanhoitopiirissä kunnat tekevät tilaajarenkaittain ostopalvelusopimuksen erikoissairaanhoidon palveluista. Hämeenkyrö on mukana Kolmostien tilaajarenkaassa, minkä tilaus toteutui 101,8 prosenttisesti, Hämeenkyrö alitti oman tilauksensa, toteutuma 99,9 %. Kolmostien renkaan palveluiden käytöstä Hämeenkyrön osuus oli 35,01 %.

Yksityisiltä palveluntuottajilta ostettiin erikoislääkärikonsultaatioita ja tutkimuksia yhteensä 103 000 (107 996) eurolla ja erikoissairaanhoidon korvaavia asumispalveluita 361 373 (400 386) eurolla. Tämän osalta talousarvio ylittyi, karsintatavoite oli liian optimistinen.

Tavoitteet	Mittarit	Tavoitetaso	Toteutunut
Kustannusten kasvun hallitseminen	Hoidon oikea porrastus	99%	100 %

Suoritetietoja:

- hoitopäivien määrä Pirkanmaan sairaanhoitopiirissä 6 002 (6 482)
- avohoitokäyntien määrä Pirkanmaan sairaanhoitopiirissä 13 690 (12 482)
- jatkohoitoa odottaneet; siirtoviivemaksut 2 potilasta/6 hoitopäivää 3 016 euroa
- yksityisiltä palveluntuottajilta ostetut erikoislääkärikonsultaatiot ja tutkimukset 700 (738)
- asumispalveluissa kertyi 3 817 (4 759) hoitopäivää

SOSIAALIPALVELUT

sosiaalijohtaja Taina Niiranen

Sosiaalipalvelut järjesti kunnan asukkaille sosiaalihuoltolain ja muiden erityislakien mukaiset palvelut.

Hämeenkyrön sosiaalipalveluiden toiminta noudatti käyttösunnitelmaa. Toiminnalliset tavoitteet saavutettiin budjetoitua pienemmin kustannuksin.

SOSIAALIPALVELUT YHTEENSÄ

euroa	TP 2009	TA 2010	TP 2010
Menot	10 280 500	10 785 700	10 749 700
- palkat ja palkkiot	4 423 700	4 564 200	4 444 400
- henkilöstömenot yhteensä	5 661 700	5 999 400	5 774 000
Tulot	2 167 600	2 086 400	2 257 900
Netto	8 112 900	8 699 300	8 491 800

HALLINTO- JA SOSIAALITYÖ

johtava sosiaalityöntekijä Päivi Niemi

euroa	TP 2009	TA 2010	TP 2010
Menot	2 934 900	3 002 500	3 075 600
- palkat ja palkkiot	479 100	550 400	544 700
- henkilöstömenot yhteensä	642 800	803 600	794 600
Tulot	502 400	429 800	490 600
Netto	2 432 500	2 572 700	2 585 000

Palveluyksikkö sisältää toimialueet

- sosiaalipalveluiden hallinto- ja talouspalvelut
- sosiaalityö (lastensuojelu, toimeentulotuki, vammaispalvelut, päihdetyö)
- lastenvalvojan palvelut
- perhetyö
- perheneuvonta
- asumispalvelut (omat tukiasunnot, Y-säätiön asunnot, tuki- ja palveluasuminen muualla)
- välitystilitt

Sosiaalityön vastualueet on jaettu siten, että kaksi sosiaalityöntekijää vastaa aikuissosiaalityöstä ja kaksi sosiaalityöntekijää lapsiperheiden sosiaalityöstä. Johtava sosiaalityöntekijä toimii lastenvalvojana.

Aikuissosiaalityön palvelu sisältää suunnitelmallista ja kuntouttavaa sosiaalityötä, toimeentulotukityötä ja ongelmalliseen päihteidenkäyttöön liittyvää neuvontaa, ohjausta ja kuntoutusta koskevan päätöksenteon. Toinen sosiaalityöntekijöistä hoitaa myös vammaispalvelut. Lapsiperheiden sosiaalityö sisältää lastensuojelulain mukaiset tehtävät, myös lapsiperheiden toimeentulotuen sekä muun lapsiperheiden ja nuorten kanssa tehtävän sosiaalityön. Perhetyöntekijöitä on kaksi ja he tekevät sekä lastensuojelun perhetyötä että sosiaalihuoltolain mukaista kotipalvelun perhetyötä. Sosiaalityön käytössä oli 31.12.2010 yhteensä 7 tukiasuntoa ja 21 Y-Säätiön vuokra-asuntoa, lähinnä yksinäisille ja asunnottomille.

Lastensuojelun asiakasmäärä pysyi edellisvuosien tasolla. Vuoden aikana lastensuojeluilmoituksia tuli 84. Lastensuojelun asiakkaana oli lapsia ja nuoria 132 (135). Hämeenkyrö liittyi seudulliseen lastensuojelun sosiaalipäivystykseen 3.5.2010. Sosiaalipäivystys käytti hämeenkyröläisten asiakastyöhön vuoden aikana 56 tuntia. Lastenvalvoja vahvisti 177 (149) lapsen huolto- ja elatussopimusta. Isyyden selvittäminen koski 36 (57) lasta. Lähinnä lisääntyneen työttömyyden johdosta toimeentulotuen bruttomenot ovat kasvaneet lähivuosina. Työttömyysturvaetuuksien ulkopuolelle jäävien työttömien toimeentulotuen saajien määrä lisääntyi. Toimeentulotukea sai 317 (307) kotitaloutta, bruttomenot 525 000 euroa (484 000 e). Välitystiliasiakkaita oli 31.12.2010 yhteensä 55 (53).

Perhetyöntekijöillä oli lastensuojelun kotikäyntejä tai muita perheen tapaamisia 472. Muita perhetyön kotikäyntejä oli 101 ja valvottuja tapaamisia 29. Lisäksi perhetyöntekijät osallistuivat erilaisiin neuvotteluihin, toinen työskenteli jonkun verran kotihoidossa ja toinen osallistui päivähoiton kanssa yhteistyönä toteutettuun Käsikynkkä -ryhmään.

Henkilökohtaisen avun päätöksiä oli 14 asiakkaalla ja palveluasuminen omaan kotiin henkilökohtaisen avun avulla järjestettiin kolmelle asiakkaalle. Asunnon muutostöitä ja asuntoon kuuluvia välineitä ja laitteita sai 10 asiakasta. Vammaispalvelulain mukaisia kuljetuspalveluita sai 95 henkilöä ja sosiaalihuoltolain mukaisia kuljetuspalveluita 10 henkilöä. Palveluliikenne aloitettiin syyskuun alusta kahden vuoden kokeiluna. Vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetuspalveluiden asiakkaat voivat käyttää palveluliikennettä maksutta. Muilta kuntalaisilta peritään linja-autoliikenteen mukainen maksu. Tulkkipalvelut siirtyivät 1.9.2010 alkaen kansaneläkelaitoksen hoidettavaksi. Tulkkipalvelupäätös oli siirtymävaiheessa seitsemällä henkilöllä. Lisäksi tehtiin muutamia päätöksiä päivittäisissä toiminnoissa selviytymisessä välttämättömien välineiden tai laitteiden korvaamisesta ja sopeutumisvalmennuksesta.

Päihdehuollon kuntoutusjaksoja ostettiin 6 aikuiselle yhteensä 105 vrk. Asumispalveluita ostettiin 7 eri henkilölle yhteensä 2 082 vrk. Terveyskeskuksen lisäksi katkaisuhoidtoa ostettiin A-klinikan katkaisuhoidoasemalta ja Marjalinna yhteisöltä 6 henkilölle yhteensä 47 vrk. Päihdehuollossa perusturvan omaa työtä täydensi Ventuskartano ry:ltä yhdessä Ikaalisten kaupungin kanssa ostetut päihdetyön sosiaalityöntekijän palvelut. Aikaisemmin sosiaalityöntekijän työpanos Hämeenkyröön oli kolme työpäivää viikossa, mutta 1.1.2010 alkaen perusturvalautakunta vähensi ostoa kahteen työpäivään viikossa, mikä näkyy asiakasmäärän vähentymisenä. Työtä toteutettiin edelleen parityöskentelynä ja jaetun asiakkuuden menetelmin sosiaalityöntekijöiden ja muiden toimijoiden kanssa. Päihdetyön sosiaalityön-

tekijällä oli Hämeenkyrössä 34 (45) asiakasta. Vastaanottokäyntien ja kotikäyntien lisäksi päihdetyön sosiaalityöntekijä osallistui hoitoneuvotteluihin, verkostokokouksiin, yhteistyökokouksiin ja päihdetyön ryhmiin esim. A-killan miesten ryhmä ja Monityön päihderyhmä.

Perheneuvontapalvelu järjestettiin edelleen yhteistyössä Ikaalisten kanssa. Hämeenkyrön ja Ikaalisten perheneuvonnassa on kolme psykologia joiden työpanoksesta Hämeenkyrö käytti n. 1,3 henkilöä. Psykologien työssä painottui hoidollinen työ ja alle kouluikäisten lasten ja vanhempien kanssa tehtävä työ. Perheneuvontapalvelut sisälsivät mm. lasten kehitykseen ja tunne-elämään liittyviä tutkimuksia, lasten ja nuorten tukikäyntejä, kasvatukseen liittyvää ohjausta sekä perhe-elämään ja parisuhteeseen liittyviä keskusteluja. Psykologien lisäksi perheneuvonnassa työskentelivät ostopalveluna lastenpsykiatri ja puheterapeutti. Psykologeilla ja lastenpsykiatrilla oli yhteensä 137 (158) alle 21-vuotiasta asiakasta ja 214 aikuista. Puheterapeutilla oli asiakkaana 99 (100) lasta ja 116 aikuista. Perheneuvonnassa aikuiset olivat lähinnä lasten vanhempia.

Henkilöstö: sosiaalihoitaja, johtava sosiaalityöntekijä/lastenvalvoja, 4 sosiaalityöntekijää, 3 toimistosihteeriä, 2 perhetyöntekijää. Koulukuraattori 1.10.2009 alkaen määräajan 31.7.2010 saakka.

Sosiaalityön tarkoituksena on edistää ja ylläpitää kunnan asukkaiden hyvinvointia ja sosiaalista turvallisuutta. Tavoitteena on yksilöiden ja perheiden omatoimisen selviytymisen tukeminen, sosiaalisten ongelmien ehkäiseminen sekä voimavarojen vahvistaminen. Palvelut tuotetaan lainsäädännön edellyttämällä tavalla edullisesti, tarkoituksenmukaisesti ja laadultaan hyvätasoisena.

Tavoitteet	Mittarit	Tavoitetaso	Toteutunut
Kohtuulliset TAK-arvontipisteet asiakkailta	TAK-asiakastyytyväisyyskysely	Palautteen keskiarvo 3,5 (asteikko 1-5)	Sosiaalityö 3,3

SOSIAALIPSYKIATRINEN TYÖ

sosiaalipsykiatrisen työn esimies Tiina Pikkarainen

euroa	TP 2009	TA 2010	TP 2010
Menot	215 500	238 500	314 600
- palkat ja palkkiot	144 600	149 800	221 500
- henkilöstömenot yhteensä	178 900	186 500	271 800
Tulot	56 000	45 100	65 500
Netto	159 500	193 400	249 200

Palveluyksikkö sisältä seuraavat toimialueet:

- Kotorinnekot
- Tuulensuun päivätoimintakeskus
- Kotikäynnit
- Tupalan ryhmä

Kotorinnekot on aloittanut toimintansa nykyisessä muodossa 31.8.2010 (siihen asti Rauhansalon pienkot). Mielenterveyskuntoutujille suunnatussa asumisyksikössä on tarkoituksena mahdollistaa asukkaan itsenäinen eläminen turvallisessa ympäristössä. Yhteisö tukee kuntoutujaa päivittäisissä toiminnoissa ja sosiaalisten taitojen harjoittelussa. Kodissa harjoitellaan omatoimisuutta ja itsenäisyyttä sekä vastuunottamista itsestä ja yhteisöstä.

Rauhansalo toimi viiden mielenterveyskuntoutujan vakituksena kotina. Vakituisten asukaspaiikkojen lisäksi talossa oli yksi intervallipaikka ja vaihteleva määrä päiväkävijöitä. Pienkot toimi myös Tuulensuun päivätoimintakeskuksen kuntoutujien turvana viikonloppuisin ja lomien aikana. Rauhansalon pienkot muutti 30.8.2010 Kotorinteen ryhmäkodin tiloihin. Mielenterveyskuntoutujille suunnatun asumisyksikön uudeksi nimeksi tuli Kotorinnekot. Uudistunut kot tarjoaa ympärivuorokautista tehostettua asumispalvelua yhdelletoista asukkaalle. Yksi paikka palvelee intervalliasiakkaita.

Kotorinnekodissa (Rauhansalossa) oli yhteensä 2 265 (2 003) hoitopäivää, joista vakinaisten asukkaiden hoitopäivät 1 996 (1 697) ja tilapäispaikan hoitopäivät 269 (306). Päiväkävijöiden kontakteja oli yhteensä 967 (410). Hoitopäivän hinta 108,61 euroa (47,84).

Tuulensuun päivätoimintakeskus on mielenterveyskuntoutujien päivätoimintapaikka. Päivätoiminnan tavoitteena on edistää kuntoutujien omatoimisuutta, monipuolistaa sosiaalisia verkostoja, tuoda sisältöä elämään ja lisätä kykyä selviytyä jokapäiväisistä arkisista askareista. Tärkeä osa työstä on asiakkaiden kunnon seuranta, arviointi ja varhainen puuttuminen. Yhteistyötä tehdään eri sidosryhmien kanssa. Päivätoimintakeskus on tuottanut palveluja vuoden aikana 36 asukkaalle. Asiakaskontakteja päivittäin oli yhteensä 10,82 (11,43). Asiakaskontaktit koostuivat päivätoiminnan lisäksi kotikäynneistä ja Tupalan ryhmästä ja nuorten aikuisten ryhmästä. Toiminnan piirissä oli yksi ulkokuntalainen asiakas.

Tuulensuun päivätoimintakeskuksessa oli päivätoimintapäiviä yhteensä 2 414 (2 605) ja kotikäyntejä 68 (77). Tupalan ryhmä kokoontui yhteensä 87 (95) kertaa. Nuorten ryhmä kokoontui 60 (0) kertaa. Päivätoimintakeskuksen asiakaskontakteja oli yhteensä 2 629 (2 777). Asiakaskontaktin hinta 32,14 euroa (22,58)

Toiminnan laajentuessa tehostetun palveluasumisen yksiköksi 30.8.2010 viisi hoitajaa siirtyi kotihoidosta sosiaalipsykiatriseen työhön, jolloin henkilökunnan määrä lisääntyi kolmesta kahdeksaan. Tuulensuussa uutena toimintana aloitti yhteistyössä mielenterveystoimiston kanssa oma nuorten ryhmä.

Henkilöstö: sosiaalipsykiatrisen työn esimies, sairaanhoitaja, 6 ohjaajaa/lähihoitaja ja 2 kodinhoitajaa

Tavoitteet	Mittarit	Tavoitetaso	Toteutunut
Kohtuulliset TAK- arviointipisteet asiakkailta ja Kotorinnekodin omisilta	TAK- asiakastytyväisyyskysely	Palautteen keskiarvo 3, (asteikko 1-5)	Tuulensuu 3,51 (3,28). Asumisyksikön muuton vuoksi asiakaskyselyä ei tehty
Laadukkaiden palveluiden tuottaminen taloudellisesti	1. Henkilökunnan koulutus 2. Käyttöpäivän hinta verrattuna muihin kuntiin, laitoshiin ja yksityisiin palveluntuottajiin	1. Henkilökunnalla mielenterveystyön koulutus ja/tai kokemus 2. Kilpailukykyinen hinta muihin palveluntuottajiin nähden	1. Kotihoidosta siirtyneellä henkilökunnalla (4) ei ole mielenterveysalan koulutusta. 2. Yksityinen tehostetun palveluasumisen yksikkö 79-150 €/vrk
Asiakkaiden aktivoiminen omaan kuntoutumiseensa	Kuntoutussuunnitelma 1-2 x vuodessa	90 %	94 %

KEHITYSVAMMAPALVELUT**kehitysvammapalveluiden esimies Satu Vina**

euroa	TP 2009	TA 2010	TP 2010
Menot	1 323 900	1 545 200	1 387 800
- palkat ja palkkiot	253 600	301 600	260 700
- henkilöstömenot yhteensä	310 300	377 300	320 600
Tulot	125 000	112 900	131 800
Netto	1 198 800	1 432 400	1 256 000

Palveluyksikkö sisältää toimialueet

- toimintakeskuksen työtoiminta
- vaikeavammaisten päivätoiminta
- palveluohjaajan palvelut
- kehitysvammaisten ohjattu asuminen (Oikopolun asuntola)
- kehitysvammaisten tehostettu palveluasuminen (ostopalveluna Aspa Palvelut Oy:ltä)
- kehitysvammaisten perhe-/tilapäishoito
- kehitysvammaisten laitoshoido ja kehitysvammapoliklinikka (ostopalveluna PSHP:ltä)

Kehitysvammapalveluiden tavoitteena on lakisääteisten, riittävien ja laadukkaiden palveluiden tarjoaminen.

Toimintakeskuksen työtoiminta on aikuisille kehitysvammaisille paikka, jossa on päivän aikana mahdollisuus tehdä erilaisia alihankintatöitä. Kahdeksan pirkanmaalaista yritystä osti alihankintatöitä aktiivisesti. Alihankintatöiden ohella asiakkaat oppivat tärkeitä arkielämän taitoja, säännöllistä päivärytmiä ja yhteisöllisyyttä. Toimintakeskuksen työtoimintaan osallistui päivittäin 23 asiakasta. Tämän lisäksi seitsemän asiakasta oli avo-/tuetussa työssä toimintakeskuksen ulkopuolella. Toiminnan piirissä oli kaksi ulkokuntalaista asiakasta. Toimintakeskus oli suljettuna kaksi viikkoa kunnan säästötoimien vuoksi.

Vaikeavammaisten päivätoiminta aloitti uusissa tiloissa 25.8.2010. Asiakkaita päivätoiminnassa oli 7-9, joista yksi oli iltapäivähoidossa oleva koululainen. Päivätoiminnan viikko-ohjelma sisälsi asiakkaiden yksilöllisen perushoidon lisäksi musiikki- ja fysioterapeuttien käynnit sekä ulkoilua ja erilaista viriketoimintaa. Päivätoiminta pidettiin suljettuna kaksi viikkoa kunnan säästötoimien vuoksi.

Palveluohjaajan palvelut on tarkoitettu kotona asuville kehitysvammaisille aikuisille ja lapsille sekä heidän perheilleen. Palveluohjaajan asiakkaita oli kaikkiaan 39, joista viiden luona käytiin säännöllisesti viikoittain.

Kehitysvammaisten ohjattua asumista tarjotaan kunnan omassa Oikopolun asumisyksikössä, jossa on kymmenen asumispaikkaa. Tehostettua palveluasumista ostettiin Aspa

Palvelut Oy:n ylläpitämästä Hämeenkyrön toimintayksiköstä kahdeksalle hämeenkyröläiselle kehitysvammaiselle henkilölle.

Kehitysvammaisten Palvelusäätiöltä sekä Luhatuuli Oy:ltä ostettiin omaishoitajien vapaa-päiviä ja lisäksi niitä järjestettiin tilapäisenä perhehoitona.

Pitkäaikaisessa vaativassa laitoshoidossa Ylisen palvelukeskuksessa oli kahdeksan hämeenkyröläistä kehitysvammaista henkilöä ja kaksi asiakasta oli palveluiden piirissä kunnan maksusitoumuksella toisella paikkakunnalla.

Toimintakeskuksessa kävi työtoiminnassa päivittäin 23 asiakasta, käyntejä 4 828 (4 892). Avo-/tuetussa työtoiminnassa 7 (7) asiakasta. Vaikeavammaisten päivätoiminnassa käyntejä 1 146 (1 052). Palveluohjaajan käyntejä oli 417 (364). Oikopolun asuntolan käyttöpäiviä oli 3 830 (3 487), jossa mukana myös päiväkävijöiden käynnit. Kehitysvammaisten tilapäishoitopäiviä oli yhteensä 151. Aspa Palveluiden toimintayksikön asumispalvelupäiviä oli 2 935 (2 196).

Henkilöstö: kehitysvammapalveluiden esimies, palveluohjaaja, 6 kehitysvammatyönohjaajaa, ryhmäavustaja ja jakelukeittiötyöntekijä /siivooja palkkatuella (50 %).

Tavoitteet	Mittarit	Tavoitetaso	Toteutunut
Kohtuulliset TAK-arviointipisteet omaisilta	TAK-asiakastytyväisyyskysely joka toinen vuosi	Palautteen keskiarvo 4 asteikko (1-5)	Palautteen keskiarvo 3,33
Ajan tasalla oleva palvelusuunnitelma	Tavoitteiden arviointi asiakkaan ja lähipiiriin kanssa	90 %	90 %

KOTIHOITO**kotihoidon esimies Sirpa Hiltunen**

euroa	TP 2009	TA 2010	TP 2010
Menot	2 730 100	3 196 600	3 162 600
- palkat ja palkkiot	1 757 500	1 949 800	1 772 300
- henkilöstömenot yhteensä	2 214 500	2 508 500	2 267 200
Tulot	663 000	727 500	812 000
Netto	2 067 100	2 469 100	2 350 600

Palveluyksikkö sisältää toimialueet

- asiakkaiden kotona tapahtuva työ; asiakkaina vanhukset, lapsiperheet, vammaiset, pitkäaikaissairaat, päihde- ja mielenterveyskuntoutujat
- Kyröskosken terveysasemalla kotisairaanhoidajien vastaanottopalvelut
- kolme tehostetun asumisen yksikköä: Pihlajakoti (8), Jaakonkoti, (8) Siljankoti (18)
- yksi palveluasumisen yksikkö: Kirkonkylän pienkoti (6)
- tukipalvelut; ateria-, turvapuhelin-, sauna-, saatto- ja pyykkipalvelut
- omaishoidontuki

Kotihoidon säännöllisen palvelun piirissä oli vuoden aikana 242 (211) kotitaloutta, joista 71 taloutta tarvitsi ainoastaan kotisairaanhoidajan käyntejä. Tilapäistä kotisairaanhoidoa sai 133 taloutta ja Kyröskosken terveysasemalla vastaanottokäyntejä oli 1 699. Tukipalveluja käytti 269 asiakasta, joista yli 65-vuotiaita oli 256.

Kotiin annettavilla palveluilla ja erilaisilla tukipalveluilla tuettiin ja autettiin asiakkaita selviytymään omassa kodissaan mahdollisimman pitkään. Palvelut järjestettiin 3-7 päivän kuluessa. Laitoksista kotiutuville palvelut järjestettiin 1-3 päivän kuluessa, jotta laitoshoidojakso jäi mahdollisimman lyhyeksi. Kotiin annettavia palveluita järjestettiin paljon toimintakykyä menettäneille henkilöille, jotka tarvitsivat apua monta kertaa päivässä tai viikossa.

Omaishoidontukea maksettiin 55 hoitajalle. Omaishoitajista 65 vuotta täyttäneitä oli 29 henkilöä. Omaishoidon tukea maksettiin vuonna 2010 yhteensä 217 467 e (209 193 e).

Vuoden aikana tehostetun palveluasumisen yksiköt organisoitiin uudelleen. Uusi tehostetun palveluasumisen yksikkö Siljankoti otettiin käyttöön 13.7.2010 ja ensimmäiset asukkaat muuttivat Pihlajakodilta. Pihlajakodille muuttivat asukkaat Rataskujalta, jonka vuokrasopimus päättyi elokuussa. Kotorinteen ryhmäkodin toiminta siirtyi syyskuussa kotihoidosta sosiaalipsykiatrisen työn toimialueelle kodin toiminnan luonteen muuttuessa.

Vuoden aikana kodeissa asui 62 (54) eri asukasta, käyttöpäiviä oli yhteensä 15 032 (13 955).

Henkilöstö: kotihoidon esimies, palveluohjaaja, 2 sairaanhoitajaa, 2 terveydenhoitajaa, 27 lähihoitajaa, 6 kodinhoitajaa, perushoitaja, kotipalvelutyöntekijä, kotiaavustaja (50 %) (35,5 hoitajaa). Palkkatuella oli palkattuna 3,5 työntekijää.

Syksyllä 2009 alkanut kolmivuotinen Tarmoa arkeen - hanke jatkui. Tavoitteena on tukea toimintakyvyn ylläpitämistä ja kotona asumista ja pärjäämistä. Hankkeessa kutsuttiin kotona asuvia ikäihmisiä fysioterapeutin ohjaamaan kuntoutukseen Kurjenmäkikodille kerran tai kahdesti viikossa puolen vuoden ajan. Vuoden 2010 aikana ryhmiin osallistui yhteensä 30 eri henkilöä. Kuntoutusryhmiä oli kolmenlaisia: voima-tasapainoryhmä + tehostettu ravitsemuskuntoutus, voima-tasapainoryhmä ilman ravitsemusosuutta sekä psyykkisen ja sosiaalisen virkistymisen ryhmä. Hankkeen aikana toteutetaan myös tutkimusta yhdessä Ikäinstituutin kanssa.

Tavoitteet	Mittarit	Tavoitetaso	Toteutunut
Asiakkaiden yksilölliset tarpeet ja toiveet otetaan huomioon palvelu- ja tarjottaessa	TAK-asiakastytyväisyyskysely	Palautteen keskiarvo 4,2 (asteikko 1-5)	Vanhukset 3,07 Omaisat 3,17
Lakisääteiset kotiin annettavat palvelut tuetaan inhimillisesti ja kustannustehokkaasti	TAK-asiakastytyväisyyskysely - kotihoidon talousarvio - THL:n valtakunnallinen tilasto	- asiakastytyväisyys vastaa tavoitetta (4,2) - talousarvion toteutuminen vastaa suunnitellua - kustannustehokkuus verrattuna valtakunnallisiin keskiarvoihin on yhtä hyvä tai parempi	Vanhukset 3,07 Omaisat 3,17 Talousarvion toteuma oli 95,20 %
Riittävä henkilöstömäärä palveluasumisessa	Hoitajaa/asukas Ikäihmisten hoito- ja palvelutasoa koskeva laatusuositus	0,55	0,62
Asumispalveluiden tuottaminen pienkodeissa taloudellisesti	Käyttöpäivän hinta ja sen vertailtavuus muihin kuntiin, laitoshoidon ja yksityisiin palveluntuottajien hintoihin	Pienkodin käyttöpäivän hinta lasketaan kaikkien kotien keskiarvona, tavoite 69 e/vrk	103,74 e/vrk

KURJENMÄKIKOTI palvelukotipäällikkö Kati Kola-Huhtala

euroa	TP 2009	TA 2010	TP 2010
Menot	2 500 600	2 297 100	2 329 100
- palkat ja palkkiot	1 492 000	1 361 100	1 391 900
- henkilöstömenot yhteensä	1 947 500	1 803 600	1 804 100
Tulot	572 600	594 460	560 900
Netto	1 927 900	1 702 700	1 768 200

Palveluyksikkö sisältää toimialueet

- tehostettu palveluasuminen (50 paikkaa)
- päivätoiminta (10-12)
- tilapäinen palveluasuminen (7)
- virkistystä ja ennaltaehkäisevää palvelua

Kurjenmäkikoti tarjosi hoitoa tarvitseville vanhuksille inhimillistä ja kokonaisvaltaista hoivaa. Vanhusten omaisia ja muita verkostoja tuettiin neuvoilla ja keskusteluilla sekä tarjoamalla tilapäishoitoa 3 565 (3 818) hoitopäivää, mikä on 19,8 % (21,1 %) kaikista ympärivuorokautisista hoitopäivistä.

Kurjenmäkikodissa jokaiselle asukkaalle tehtiin yksilölliset hoitosuunnitelmat, joita arvioidaan säännöllisesti (Rai-arviointijärjestelmä). Perusturvan moniammatillinen työryhmä eli Sas-työryhmä (= suunnittele – arvioi - sijoita) kartoitti Hämeenkyröläisten palvelutarvetta sekä käsitteli palveluasumishakemukset. Moniammatillisen työryhmän suosituksen perusteella vanhustyön sosiaalityöntekijä teki palveluasumispäätökset.

Vuoden aikana toimi torstaikahvila ja veteraanitalolla veteraanikerho. Aunen Salilla tarjottiin ikäihmisille suunnattua kuntosalitoimintaa. Ikäihmisten fyysisen kunnon ylläpitämiseksi Kurjenmäkikodissa oli lahjoitusvaroilla palkattuna osa-aikainen kuntohoitaja ja ostopalveluna fysioterapeutin palveluita. Kurjenmäen päivätoiminta tarjosi kylvetys-, ateria- ja virkistyspalveluja 67 (80) vanhukselle yhteensä 1 692 (2 186)hoitopäivää.

Hämeenkyrön kunnan lomautusten ja palkkavapaiden vuoksi Kurjenmäkikodin tilapäishoitoa paikat suljettiin kolmeksi viikoksi ja päiväosasto pidettiin suljettuna kaksi kuukautta.

Henkilöstö: palvelukotipäällikkö, sosiaalityöntekijä (50 %), toimistos sihteeri (82,76 %), 3 sairaanhoitajaa, 18 hoitajaa, hoitaja (49,7 %) ja 6 osastoapulaista, kuntohoitaja (65,36 %), talonmies-laitosmies (50 %). Päiväosastolla työskenteli 2 hoitajaa sekä osastoapulainen. Palkkatuella oli palkattuna yksi työntekijä. Siviilipalvelusmies 10.6.2010 alkaen.

Tavoitteet	Mittarit	Tavoitetaso	Toteutunut
Henkilökunnan hyvä koulutustaso	Ammatillinen koulutus, täydenniskoulutus	Toimet täytetty pätevillä	Toimet täytetty pätevillä henkilöillä
Riittävä henkilöstömäärä	Hoitajaa/asukas Ikäihmisten hoitoa ja palveluja koskeva laatusuositus	0,55	0,51
Kuormitus	%	98 - 100	99 %

MONITYÖ

johtaja Jaana Helminen-Ylisalo

euroa	TP2009	TA 2010	TP 2010
Menot	575 600	505 700	480 000
- palkat ja palkkiot	297 700	251 500	253 300
- henkilöstömenot yhteensä	367 700	320 000	315 700
Tulot	248 700	176 600	197 200
Netto	326 900	329 100	282 800

Palveluyksikkö sisältää toimialueet

- kuntouttava työtoiminta
- nuorten ja pitkäaikaistyöttömien koulutus ja työelämävalmennus
- työkokeiluja
- ammatillisten opintojen työssä oppimisjaksot
- vajaakuntoisten työkunnon arviointi
- terapeuttinen työtoiminta
- yhdyskuntapalvelu

Monityöllä toimi puutyöosasto, alihankintatyöosasto, verhoilu- ja ompeluosasto sekä kotitalouspalveluyksikkö sisältäen kotisiivouksen ja ulkotyöryhmän. Lisäksi kotisiivousasiakkaille tarjottiin pyykinpesupalvelua.

Työtoimintaan osallistui yhteensä 96 (94) henkilöä, joista osa osallistui useampaan työtoiminnan vaihtoehtoon. Alle 25-vuotiaita oli 15 (22).

Toimenpiteiden mukaan eriteltyinä asiakkaita oli työllistettyinä 10, työelämävalmennuksessa 26, työkokeilussa 8, työharjoittelussa 4, työssä oppimisjaksoilla 1, lakisääteisessä kuntouttavassa työtoiminnassa 50, terapeuttisessa työtoiminnassa 6 ja yhdyskuntapalvelua suoritti 4 henkilöä. Työtoimintajaksojen pituus vaihteli 5 päivästä 12 kuukauteen. Vuoden aikana asiakkaista 12 työllistyi määräaikaisiin työsuhteisiin ja 6 lähti opiskelemaan.

Pitkäaikaistyöttömien aktiivitoimien järjestäminen on kunnassa keskitetty Monityölle. Kunnan muut hallintokunnat osallistuivat aktivointiin tarjoamalla kuntouttavan työtoiminnan paikkoja asiakkaille. Vuoden aikana työmarkkinatukea yli 500 työttömyyspäivältä saaneita henkilöitä oli yhteensä 80 (93). Heidän työmarkkinatuen kustannuksista kunta maksoi 50 % niiltä osin, kuin he eivät osallistuneet aktiivitoimenpiteisiin. Vuoden lopussa näistä henkilöistä 5 oli ilman sovittua aktivointitoimenpidettä. Aktiivitoimien aikana kustannuksista vastaa valtio.

Monityö sijoitti kuntouttavaan työtoimintaan yhteensä 77 henkilöä (41 henkilöä). Työtoiminnan päiviä oli yhteensä 6 278 (6 057). Kotisiivousasiakkaita oli yhteensä 111 (128) ja käyntejä 1 135 (1 131).

Henkilöstö: johtaja, palveluohjaaja, vastaava työvalmentaja, kaksi työvalmentajaa, määräaikainen työvalmentaja ajalla 15.2. – 31.12.2010, kotisiivouspalveluvastaava sekä toimitustyöntekijä (50 %). Työllistämistuella oli palkattuna kaksi kotisiivoustyöntekijää, jakelukeittiötyöntekijä (50 %), ulkotyöryhmän työntekijä 3 kk sekä kierrätyskeskuksenhoitaja (15 %) Monityön myymälässä.

Tavoitteet	Mittarit	Tavoitetaso	Toteutunut
Yksikön resurssien tehokas ja taloudellinen hyödyntäminen valmennus- ja työpalveluiden tuottamisessa	Käyttöpäivien määrä (palkkatuki-, työkokeilu-, ryhmät, harjoitt. ja kunt.työtoim., päivät	5 600	6 278
	Kotisiivouskäynnit	1 000	1 135
Monityön työtoiminnan palvelut tavoittavat mahdollisimman monia	Monityön työtoiminnan palveluita käyttävien työttömien, kuntoutujien, opisk. ym. määrä	150	96
Saavuttaa asiakkaiden ja viranomaisten kanssa yhdessä asetetut tavoitteet	Palvelusuunnitelmissa asetettujen tavoitteiden toteutumis-%	80	71
	Sijoittumisen/jatkosuunnitelma (työ, koulutus, kuntoutuminen, eläke tms.)	30	29
Työtoiminnan palveluiden hyvä laatu	Asiakastytyväisyys (TAK-arviointijärjestelmä 1-5)	3,5	3,44

SIVISTYSPALVELUT

Palvelujohtaja sivistysjohtaja Mikko Äijälä 31.1.2010 saakka
sivistysjohtaja Kati Halonen 1.2.2010 alkaen

Lautakunta sivistyslautakunta

SIVISTYSLAUTAKUNTA

euroa	TP 2009	TA 2010	TP 2010
Menot	18 493 500	20 940 600	19 694 200
- palkat ja palkkiot	10 103 900	10 353 500	10 106 100
- henkilöstömenot yhteensä	13 049 200	13 526 700	12 978 500
Tulot	1 291 000	3 234 300	3 249 800
Netto	17 202 500	17 706 300	16 444 400

YHTEISET HALLINTO- JA TOIMISTOPALVELUT hallintopäällikkö Maarit Huhtinen

euroa	TP 2009	TA 2010	TP 2010
Menot	454 500	442 500	359 200
- palkat ja palkkiot	316 200	270 200	234 500
- henkilöstömenot yhteensä	400 000	342 600	295 000
Tulot	0	0	100
Netto	454 500	442 500	359 200

Palveluyksikkö vastaa toimialan yhteisten asioiden (hallinto-, talous- ja toimistopalvelut) hoidosta, tehtävien koordinoimisesta sekä lautakuntatyöskentelystä. Palveluyksikkö tuottaa laadukkaita koulutus- ja sivistyspalveluja oikea-aikaisella ja kustannustehokkaalla päättöksenteolla.

Sivistyslautakunnan kokouksia oli 9 kpl.

Hallintopäällikkö päättää johtosäännön mukaisesti oppilaiden koulukuljetuksista ja hoitaa hallituksen vastuulla olevat joukkoliikenneasiat.

Palveluyksikköön kuuluvat myös opetustoimen alaiset psykologi- ja kuraattoripalvelut. Koulupsykologin tehtävänä on oppimiseen liittyvien vaikeuksien selvittäminen ja tukitoimien arvioiminen. Kuraattori auttaa oppilaita mm. koulunkäyntiin, harrastuksiin ja ystävyyssuhteisiin liittyvissä ongelmissa. Eniten kuraattoria käydään tapaamassa alakouluilla kou-

lumenestykseen ja käyttäytymiseen, yläkoululla ongelmakäytökseen liittyen. Kuraattorina toimi 31.7.2010 asti perusturvapalveluiden sosiaalityöntekijä. Sivistyslautakunta valitsi uuden kuraattorin 28.9.2010 ja viranhaltija aloitti tehtävässään 20.11.2010.

Henkilöstö: sivistysjohtaja, hallintopäällikkö, toimistonhoitaja (0,6), toimistos sihteeri, koulu-psykologi, koulukuraattori, yhteensä 5,6

Tavoitteet	Mittarit	Tavoitetaso	Toteutunut
Hyvin valmisteltu ja oikea-aikainen päätöksenteko, joka kestää mahdollisessa muutoksenhakumenettelyssä.	Oikaisuvaatimusten lukumäärä	0	31
	- hyväksytyt	0	0
	- hylätyt	0	31
	- käsittely kesken	0	0
	- kanne rauennut	0	0

Hämeenkyrön kunnanhallitus päätti 10.12.2009 kunnan henkilöstön lomautusperiaatteista ja muista sopeuttamistoimenpiteistä vuodelle 2010. Sivistyspalveluiden henkilökunnasta pääsääntöisesti KVTES:n alaiset viran- ja toimenhaltijat ottivat vapaaehtoisia palkkavapaita, OVTES:n alaisista suurin osa lomautettiin. Sivistysjohtaja laati tarkennetut opetushenkilöstön lomautusohjeet ja koulujen rehtorit sekä varhaiskasvatuksen johtaja tekivät ohjeistuksen mukaiset lomautussuunnitelmat, jotka kaikki hyväksyttiin sivistyslautakunnassa.

Sivistyslautakunnalle osoitetun oikaisuvaatimuksen tekivät esiopettajista 6, alakoulujen opettajista 4 ja yläkoulun opettajista 21. Lautakunta hylkäsi ne kaikki perusteettomina. Yksikään hylätyistä oikaisuvaatimuksista ei johtanut jatkovalitukseen.

Oikaisuvaatimusten lisäksi sivistyslautakunta antoi 6 hylkäävää lausuntoa Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolle liittyen rehtoreiden tekemiin oppilaaksi ottamispäätöksiin. Näistä yhteen aluehallintovirasto esitti muutosta.

Lisäksi sivistysjohtaja valmisteli kunnanhallitukselle lausunnot OAJ:n Hämeenkyrön paikallisyhdistys ry:n lomautusta koskevaan kunnallisvalitukseen Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle sekä hallintokanteluun Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolle.

PERUSOPETUS

Koulut ja niiden rehtorit

Heinijärvi	(Timo Mäkelä)
Jumesniemi	(Timo Mäkelä)
Kaipio	(Marita Rantamäki)
Kirkonkylä	(Mauri Lepola)
Kostula 31.7.2010 asti	(Timo Mäkelä)
Kyröskoski	(Ilkka Jyväsjärvi)
Lavajärvi	(Pertti Puro)
Mahnala	(Hannu Järvinen)
Pinsiö	(Tarja Raipala)
Yhteiskoulu	(Kari Lähde)

euroa	TP 2009	TA 2010	TP 2010
Menot	8 786 600	9 228 200	8 595 600
- palkat ja palkkiot	4 749 600	4 335 000	4 166 700
- henkilöstömenot yhteensä	6 191 200	5 759 600	5 436 600
Tulot	301 100	462 800	594 200
Netto	8 485 600	8 765 400	8 001 400

Palveluysikköön kuului 1.1.2010 yhdeksän (9) alakoulua ja yksi yläkoulu. Kostulan koulun toiminta lakkautettiin 1.8.2010 alkaen ja oppilaat siirrettiin Kyröskosken kouluun. 31.12.2010 toiminnassa oli kahdeksan vuosiluokkien 1-6 koulua. Esiopetuspalvelut järjestettiin varhaiskasvatuksen toimesta.

Erityisen tuen palvelut:

- Osa-aikainen erityisopetus: kaikki koulut
- Luokkamuotoinen erityisopetus: Kirkonkylän ja Kyröskosken koulut (1-6), Yhteiskoulu (7-9), Setlementti (7-9) ja Kyröskartano (lastensuojelulaitos)
- Erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden suhteellinen määrä on hieman laskenut (tilastointipäivät 20.9.2009 ja 20.9.2010)
- Toistaiseksi voimassa olevassa koko lukuvuoden kestävässä työsuhteessa olevien koulunkäyntiavustajien nimikkeet muutettiin koulunkäyntiohjaajien nimikkeiksi 1.8.2010 alkaen. Ohjaajien määrässä ei ole tapahtunut muutosta (18).

Tuntikehystä leikattiin 1.8.2010 alkaen vuosiluokkien 1-6 osalta 6 vuosiviikkotuntia (=228 h/lukuvuosi)

Hankkeet:

- Kelpo (kehitetään laadukasta perusopetusta) –hanke, tehostetun ja erityisen tuen kehittäminen.
- Kerho-hanke, koulujen kerhotoiminnan kehittäminen.

- ENSI (Environment and School Initiatives) –hanke, kansainvälisyyden kehittäminen
  - Kielitivoli-hanke 1.8.2010 alkaen, vieraiden kielten kehittämishanke
- Opetushallitus rahoittaa pääosin kunnan perusopetuksen hankkeet.

Perusopetuksen lisäopetuksen järjestäjänä oli edelleen Länsi-Pirkanmaan koulutuskuntayhtymä.

Yhteiskoulun ja lukion saneeraus jatkui vuonna 2010. Pääurakoitsija vaihtui marraskuussa ja se tulee jonkin verran vaikuttamaan hankkeen valmistumisaikatauluun (2011).

Koulujen ruokapalvelut keskitettiin 1.1.2010 alkaen uuteen ruokapalveluyksikköön. Tässä yhteydessä osa koulujen valmistuskeittiöistä muuttui jakelukeittiöiksi.

Henkilöstö:

Syksy 2010	Henkilöstö
Perusopetus 1.-6. lk	
Luokanopettajat	43
Yhteiset englanninopettajat	1
Tuntiopettajat (päätoimiset)	1
Perusopetus yhteensä	45
Yhteiskoulu 7.-9. lk	
Rehtorit	1
Lehtorit	17
Yhteiskoulun, lukion ja kansalaisopiston yhteiset lehtorit	12
Päätoimiset tuntiopettajat	5
Yhteiskoulu yhteensä	35
Erityisopetus	
Laaja-alaiset (alakoulut 3, yläkoulu 2)	5
Erityisluokanopettajat (alakoulut 3, yläkoulu 1, settlementti 1, Kyröskartano 1)	5
Tuntiopettaja	1
Erityisopetus yhteensä	11

Oppilasmäärät ja koulukohtaiset bruttomenot:

Koulu	oppilaita	menot euroa/oppilas
	2010 (Ei esioppilaita)	2010
Heinijärvi	72	5 032
Jumesniemi	33	7 007
Kaipio (esioppilaat mukana)	44	6 389
Kirkonkylä	218	5 822
Kostula	0	
Kyröskoski	252	5 563
Lavajärvi	27	6 874
Mahnala	120	4 842
Pinsiö	66	5 389

Yhteiskoulu	399	8 101
Yhteensä	1 231	6 418

Tuntimäärä, vkt	Eo ja vuosiluokat 1-6	Vuosiluokat 7-9
Opetustunnit, vkt	1 225	823
Eryistetyöt ja kerhotyö (sisältää OPH:n rahoittamat kerhot), vkt	63	59
Kokonaistuntimäärä, vkt	1 288	882

Tavoitteet	Mittarit	Tavoitetaso	Toteutunut
Laadukkaan esi- ja perusopetuksen järjestäminen	Päteviä opettajia %	100	100
	Opetusryhmän keskikoko		
	Vuosiluokat 1-6	18	19,7 (kaikki), 20,6 (yleisopetus)
	Vuosiluokat 7-9	19	16,7 (kaikki), 18,0 (yleisopetus)
	Päättötodistuksen saaneiden %-osuus ikäluokasta	100	100

F.E. SILLANPÄÄN LUKIO

rehtori Kari Lähde

euroa	TP 2009	TA 2010	TP 2010
Menot	1 106 700	1 133 700	1 042 000
- palkat ja palkkiot	661 500	641 600	617 100
- henkilöstömenot yhteensä	843 500	829 000	777 800
Tulot	23 900	29 000	20 100
Netto	1 082 800	1 104 700	1 022 000

F.E. Sillanpään lukio on yleislukio, jonka tehtävänä on järjestää laadukasta lukio-opetusta ja antaa opiskeluvaihtoehtoja sekä korkeakouluopintoihin että ylioppilaspohjaisiin ammatillisiin opintoihin ja läpi elämän jatkuvaan koulutukseen.

Lukio toimii samassa koulurakennuksessa Yhteiskoulun kanssa ja henkilöstö on pääosin yhteistä.

Lukio järjestää opetusta noin 150 oppilaalle. Hämeenkyröläisten lukio-opiskeluun hakeutuneiden osuus on noin 41 % ikäluokasta. Oman kunnan lukioon hakeutuu vajaa 35 % ikäluokasta.

Kokonaistuntimäärä on 299 vuosiviikkotuntia.

F.E. Sillanpään lukio tarjosi nimensä velvoittamana äidinkielessä ja kirjallisuudessa sekä englannin kielessä kirjallisuuden kursseja, jotka sopivat sekä kirjallisuudesta erityisesti innostuneille että kirjallisuutta vähemmän harrastaneille opiskelijoille. Kaunokirjallisista teksteistä ja kirjoittamisesta kiinnostuneille opiskelijoille oli lisäksi tarjolla harrastusta tukevia kursseja.

Koulun kansainvälisen toiminnan kautta oppilaat tutustuivat vieraan maan kulttuurin arkipäivään sekä paransivat vieraan kielen taitojaan. Lukion kansainvälinen toiminta perustuu yhteistyöhön, jota tehdään ystävyyskoulujen kanssa. Ystävyyskoulut löytyvät Pohjoismaista ja Keski-Euroopasta: Saksassa Backnangissa ja Ruotsissa Varbergissä. F.E. Sillanpään lukio toimii aktiivisesti sekä yhteistyökoulujen, että muiden yhteistyökumppaneiden kanssa.

Lukio tarjosi laajan mahdollisuuden opiskella kieliä. Oppilailla on mahdollisuus kartuttaa kielitaitoaan englannissa, ruotsissa, ranskassa, saksassa, venäjässä, italiassa ja espanjassa.

Henkilöstö: opettajat 9, koulusihteeri 0,3

Tavoitteet	Mittarit	Tavoitetaso	Toteutunut
Laadukkaan lukio-opetuksen järjestäminen	Päteviä opettajia %	100	100
	Alin sisäänpääsyn keskiarvo	7,00	7,00
	Pakollisten aineiden puoltoäänien keskiarvo	4 (arvosana C)	4,07
	Keskimääräinen opiskeluaika, vuosia	3,1	3,1

KANSALAIPOISTO

rehtori Pirkko Pilvinen

euroa	TP 2009	TA 2010	TP 2010
Menot	539 700	462 900	475 300
- palkat ja palkkiot	324 800	276 300	296 800
- henkilöstömenot yhteensä	429 100	383 600	392 500
Tulot	86 900	66 000	97 600
Netto	452 900	396 900	377 800

Hämeenkyrön kansalaisopisto on vapaan sivistystyön aikuisoppilaitos, joka tarjoaa eri-ikäiselle väestölle mahdollisuuksia omaehtoiseen oppimiseen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen. Kansalaisopisto huolehtii myös osaltaan taiteen perusopetuksesta ja järjestää tarvittaessa maksupalvelukoulutusta.

Hämeenkyrön kansalaisopistossa annettiin opetusta kertomusvuonna yhteensä 6 448 tuntia 215 kurssilla. Vastaavat luvut vuonna 2009 olivat 7 452 tuntia ja 271 kurssia.

Opiskelijoita oli 3 705, joista eri henkilöitä 1 854. Työttömillä työnhakijoilla on ollut mahdollisuus opiskella ilmaiseksi kahdella syys- ja kahdella kevätlukukauden mittaisella kurssilla.

Kansalaisopisto-opiskelu tapahtuu pääsääntöisesti eri-ikäisten ja molempia sukupuolia edustavien opiskelijoiden sekaryhmissä. Ryhmien minimikoko on alkeisryhmissä 10, jatkokoryhmissä 7 ja liikuntaryhmissä 15 opiskelijaa. Musiikissa annetaan myös yksilö-, pari- ja pienryhmäopetusta.

Henkilöstö: rehtori (80 %), toimistonhoitaja, päätoimiset opettajat kädentaidoissa (tekstiilityö) ja taideaineissa (teatteri) sekä 44 tuntiopettajaa.

Tavoitteet	Mittarit	Tavoitetaso	Toteutunut
Kansalaisopiston toiminta tavoittaa mahdollisimman laajasti kuntalaiset	Kansalaisopistossa opiskelevien % -osuus väestöstä	25	17.7
Mahdollisimman pieni osa opiskelijoista keskeyttää opintonsa	Opintonsa keskeyttäneiden % -osuus opiskelijoista (bruttomäärästä)	5	7.7
Kurssitarjonta uudistuu ja tarjonta pysyy täten kiinnostavana	Uusien kurssien % -osuus kurssien kokonaismäärästä	20	6

Opiskelijoiden ja uusien kurssien määrät ovat selkeästi alle tavoitetason ja pienemmät kuin kertomusvuonna 2009. Ainakin osasyynä on, että vuonna 2010 annettiin opetusta 1 004 tuntia vähemmän kuin edellisenä vuonna. Kursseja oli 56 vähemmän.

MUU KOULUTUSTOIMINTA

hallintopäällikkö Maarit Huhtinen

euroa	TP 2009	TA 2010	TP 2010
Menot	74 300	80 500	59 400
- palkat ja palkkiot	0	0	0
- henkilöstömenot yhteensä	0	0	0
Tulot	0	0	0
Netto	74 300	80 500	59 400

Palveluyksikköön kuuluvat

- Länsi-Pirkanmaan musiikkiopisto (yhteinen Ylöjärven kaupungin kanssa)
- Tampereen konservatorion oppilaspaikka-avustukset
- avustus Kyröskosken kansalaisopistolle
- Tampereen Kesäyliopistoyhdistys ry:n jäsenmaksu

Tavoitteet	Mittarit	Tavoitetaso	Toteutunut
Musiikkiopistotasoisien opetuksen järjestäminen hämeenkyröläisille	- Hämeenkyröläisiä oppilaita musiikkiopistossa	80	75
	- Musiikkiopiston keskimääräiset viikkotunnit Hämeenkyrössä	100	91,3

Opiston viikkotuntimäärää vähennettiin Hämeenkyrössä syksyllä 2010.

AMMATILLINEN KOULUTUS

hallintopäällikkö Maarit Huhtinen

euroa	TP 2009	TA 2010	TP 2010
Menot	81 100	81 100	81 700
- palkat ja palkkiot	0	0	0
- henkilöstömenot yhteensä	81 000	81 100	81 700
Tulot	0	0	0
Netto	81 100	81 100	81 700

Hämeenkyrön kunta on osakkaana Länsi-Pirkanmaan koulutuskuntayhtymässä, joka järjestää ammatillista koulutusta. Talousarviossa oli määrärahavaraus 81 000 euroa vuoden 2001 alusta puretun Itä-Satakunnan ammatillisen koulutuskuntayhtymän aikaisiin eläkeperusteisiin menoihin.

KULTTUURI- JA MATKAILUPALVELUT

rehtori Pirkko Pilvinen

euroa	TP 2009	TA 2010	TP 2010
Menot	190 800	191 600	166 200
- palkat ja palkkiot	44 700	44 700	32 500
- henkilöstömenot yhteensä	56 200	57 500	41 100
Tulot	10 700	41 800	40 100
Netto	180 100	149 800	126 100

Kulttuuri- ja matkailupalvelut jakautuu kolmeksi eri toimialaksi: kulttuuripalvelut, museotoimi ja matkailupalvelut.

Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalveluiden puitteissa järjestetään kulttuurielämyksiä eri ikäryhmille. Kulttuurijärjestöjen toimintaa ja yksittäisten ihmisten kulttuurityötä tuetaan myöntämällä kohdeavustuksia. Vuonna 2010 avustuksia myönnettiin yhteensä 12 721,56 euroa 10 hakijalle.

Yksikön järjestämät kulttuuritapahtumat ovat suurelta osin suunnattu lapsille ja nuorille. Tapahtumat kanavoitiin pääasiassa päivähoiton ja koulun kautta, jolloin ne tavoittivat yleensä koko ikäluokan. Sunnuntaisia elokuvaesityksiä lapsille ja aikuisille järjestettiin edelleen yhteistyössä Filmipyörä ry:n kanssa.

Kertomusvuonna järjestettiin 66 tapahtumaa. Lisäksi tuettiin 26 tapahtuman järjestämistä.

Tavoitteet	Mittarit	Tavoitetaso	Toteutunut
Kulttuuripalvelut järjestää monipuolisia ja laadukkaita kulttuuritapahtumia eri ikäiselle yleisölle.	Itse järjestettyjen tai tuettujen tapahtumien lukumäärä	90 tapahtumaa vuodessa	92

Hämeenkyrön Taidepalkinto 2010 luovutettiin aktiivisille harrastajanäyttelijöille Pirjo ja Veikko Niemiselle.

Museotoimi

Kesällä 2010 ei ollut luvallista kesätyöntekijöitä. Tämän vuoksi museot olivat avoinna aiemmista vuosista poiketen:

- Myllykolu satunnaisesti luottamushenkilöiden talkoovoimin kesäteatterinäytösten aikana.
- Kotiseutumuseo 28.6.–8.8.2010 viisi päivää viikossa, 30 viikkotuntia. Museooppaana oli työ- ja elinkeinotoimiston välittämä, työelämävalmennuksessa ollut henkilö.

Uudistuneen Kotiseutumuseon avajaisia vietettiin 17.6.2010 monivuotisen remontin ja näyttelyn uudelleenjärjestelyn valmistuttua keväällä 2010.

Myllykolun museon päärakennuksen katon pärekate uusittiin.

Museoksi valmisteltavan Ahlforsin asepajan pihan pinnanmuodostusta muokattiin vesivirtojen uudelleenohjaamiseksi ja siten asuinrakennuksen liikkumisen vähentämiseksi.

Heiskan tilan Verstasnavetan ylisille koottiin yhteistyössä Heiskan talkoolaisten kanssa talon entistä elämää kuvaava näyttely käyttäen osittain Kotiseutumuseon esineitä.

Matkailupalvelut

Matkailupalvelut on kehittänyt ja markkinoinut hämeenkyröläisiä matkailutuotteita yhteistyössä matkailuyrittäjien kanssa. Kehittämistyötä on tehty myös yhteistyössä Luoteis-Pirkanmaan seutukunnan matkailuhankkeen sekä Tredea Oy:n kanssa. Matkailusihteeri osallistui valtakunnallisiin matkailun myyntipäiviin matkailupalveluiden yhteistyökumppaneiden kanssa.

Alkuvuonna 2011 ilmestynyt uusi Hämeenkyrön imagoesite suunniteltiin ja toteutettiin painokuntoon vuonna 2010 yhteistyössä hallinto- ja maankäyttöpalveluiden kanssa.

Matkailupalveluiden välittämistä Hämeenkyröön tehtiin vuonna 2010 29 opastettua ryhmämatkaa. Näiden lisäksi Hämeenkyrössä vieraili ryhmiä, jotka varasivat palvelut suoraan hämeenkyröläisistä yrityksistä.

Kehäkukan alueen infopiste oli kesäkuukausina 1.6 – 31.8.2010 avoinna joka päivä klo 11 - 18. Sen hoidosta ja asiakkaiden opastamisesta vastasivat samassa rakennuksessa olevan Puotihuoneen työntekijät.

Mannanmäen näkötorni oli kertomusvuonna avoinna kolmena sunnuntaina klo 14 - 17. Mannanmäen näkötorniin on sijoitettu Kyrösradiion lähetyspiste. Hämeenkyrön motoristit kokoontuvat tornilla moottoripyöräkaudella torstai-iltaisina.

Henkilöstö

Kulttuuri- ja matkailupalveluilla on vakituisina työntekijöinä 20 % kansalaisopiston rehtorin ja 60% matkailusihteerin työpanoksesta.

KIRJASTOPALVELUT

vt. kirjastotoimenjohtaja Liisa Koivurinne

euroa	TP 2009	TA 2010	TP 2010
Menot	491 700	472 500	409 800
- palkat ja palkkiot	201 100	186 200	161 100
- henkilöstömenot yhteensä	285 700	241 900	206 200
Tulot	36 000	29 000	20 300
Netto	455 700	443 500	389 500

Hämeenkyrön kunnankirjaston tehtävänä on tarjota kuntalaisille tasapuoliset mahdollisuudet tietojen, taitojen, virkistuksen ja elämysten hankintaan sekä edistää lukemisharrastusta ja tyydyttää sivistystarvetta.

Toimipisteet:

- pääkirjasto
- kirjastoauto, 87 pysäkkiä, mukaan lukien kyläkoulut
- Kyröskosken lähikirjasto Sulka (kunnanvaltuuston päätös toiminnan lopettamisesta 1.2.2011 lähtien, lainaustoiminta päättyi 22.11.2010)

Pääkirjastossa oli asiakkaiden käytössä lainaus- ja tietopalvelun lisäksi lehtilukusalipalvelut, 8 asiakastyöasemaa, kopiokone ja tutkijanhuone, johon on sijoitettu mikrofilmin ja mikrokorttien lukulaite.

Kyröskosken kirjastossa oli asiakkaiden käytössä lehtilukusalipalvelut, 5 asiakastyöasemaa ja kopiokone. Kirjaston alakerran kokoustilaa vuokrattiin eri toimijoiden käyttöön. Alakerran holvituloissa säilytettiin paikallisten yhdistysten ja järjestöjen arkistomateriaalia.

Kirjastoautopalveluja myytiin Ylöjärven kaupungille tammi-helmikuun ajan. Ylöjärven kaupunki irtisanoi kirjastoautosopimuksen maaliskuun 2010 alusta.

Hämeenkyrön kirjasto kuuluu Piki-kirjastoihin, joilla on yhteinen tietojärjestelmä, seutuvaraukset ja kuljetukset ja verkkopalvelu Piki-verkkokirjasto. Verkkokirjaston Hämeenkyrön istuntojen osuus oli 195 000 istuntoa. Hämeenkyrön kirjasto osallistui Piki-kirjastojen ohjausryhmän toimintaan, uusien toimintojen suunnitteluun ja Piki-kirjastojen projekteihin. Piki-kirjaston päivittivät kirjastojärjestelmänsä ja verkkopalvelunsa Aurora-järjestelmään 1.12. alkaen.

Kirjaston tapahtumat:

Pääkirjasto:

- 2 kirjakahvilaa
- Lainan päivän tapahtuma
- 3 Tähtien ilta-tapahtumaa
- Lukumaraton

- Musiikkiesitys
- Kirjastogalleriassa kuukausittain muuttuva näyttely

Keskuskoulun oppilaat kävivät viikoittain kirjastossa luokkakäynnillä ja kyläkoulujen oppilaita opastettiin kirjastoautossa kirjastonkäyttöön syksyn aikana.

Kyröskosken kirjasto:

- Manga –työpaja
- tietokoneen käytön opetusta
- 3 näyttelyä

Perhepäivähoitajat vierailivat kirjastossa säännöllisesti lasten kanssa.

Henkilöstö: vt. kirjastotoimenjohtaja, kirjastonhoitaja, 2 kirjastovirkailijaa, kirjastoauton kuljettaja-virkailija. Täyttämättä olivat kirjastotoimenjohtajan ja kirjastovirkailijan vakanssit. Vakinaisen henkilökunnan lisäksi kirjastossa työskenteli 2 työvoimatoimiston työelämävalmennuksessa olevaa ja yksi kuntouttavan työtoiminnan työntekijä.

Aukioloaikoja supistettiin ja kirjastot suljettiin palkkavapaiden ja vuosilomien ajaksi henkilökuntavajeen johdosta. Lisäksi kirjastot olivat suljettuina marraskuussa puolitoista viikkoa järjestelmäpäivityksen johdosta. Sulkemisviikkoja oli yhteensä 23 (2009 7 viikkoa). Sulke-
miset ja aukioloaikojen supistukset vaikuttivat kirjaston lainamääriin, jotka vähenivät 11,8 prosenttia ja kävijämääriin, jotka vähenivät n. 23 prosenttia edellisvuodesta.

Aukiolotunnit, kävijät ja lainamäärät 2010 (suluissa 2009)

Kirjastot	aukiolotunnit		kävijät	lainamäärät
	2010*	2009*		
Pääkirjasto	40 h/vk	50 h/vk→45 h/vk	51 927 (65 694)	141 858 (160 281)
Sulka Suljettiin lainaus- toiminnalta 22.11.alkaen	15 h/vk +lehtilukusali avoinna yhtenä päivänä 4 h	25 h/vk→20 h/vk	5 868 (8 910)	15 629 (20 878)
Kirjastoauto	14 h 40 min/vk	21 h/vk	7 421 (10 200)	28 556 (29 158)
	*aukioloajat väheni- vät 1.2.10 lähtien	*aukioloajat väheni- vät 5.10.09 lähtien		

Tavoitteet	Mittarit	Tavoitetaso	Toteutunut
Ajanmukainen, taloudellinen, tehokas kirjastopalvelu	Nettokustannus e/asukas (10 436 asukasta)	46 e/asukas	37 e/asukas
Kirjahankinta suositustasolle 400 kirjaa/1 000 asukas	Kirjaa/1 000 asukas	350-400 kirjaa / 1 000 asukas	257 kirjaa/1 000 asukas (2009 346 kirjaa/ asukas)*

*Aineistomäärärahat supistuivat 18 prosenttia vuoteen 2009 verrattuna.

LIIKUNTA- JA NUORISOPALVELUT

liikunta- ja nuorisosihteeri Mika Lehtinen

euroa	TP 2009	TA 2010	TP 2010
Menot	412 100	458 100	414 800
- palkat ja palkkiot	46 400	46 900	46 200
- henkilöstömenot yhteensä	63 400	65 200	59 100
Tulot	47 300	57 200	43 200
Netto	364 800	400 900	371 700

Liikunta- ja nuorisopalvelut on keskittynyt ensisijaisesti paikallisten urheiluseurojen ja nuorisoyhdistysten toimintaedellytysten tason nostamiseen, yksittäisen kuntalaisen liikuntatutumusten parantamiseen ja vaihtoehtoisen toiminnan järjestämiseen paikkakunnan nuorille. Liikunnan painopiste on ostopalvelutoiminnan kehittäminen erityisryhmien liikunnassa, terveysliikunnassa, sekä uimakoulutoiminnassa. Nuorisotyön painopiste on ostopalveluiden avulla järjestetyssä perusnuorisotyössä.

Palveluyksikkö vastaa yhdessä teknisten palvelujen kanssa 54 liikuntapaikan hoidosta ja niiden kehittämisestä. Kunnan hoidossa olevia liikuntapaikkoja ovat mm. liikuntahalli Kosken Syke, Koskilinnan urheilukeskus (urheilukenttä, pallokenttä, tenniskentät, pienpallokenttä, skeittipuisto) jääkiekkokentät, yleisluistelualueet, pallokentät, koulujen liikuntasalit, rantauimala, uimapaikat, kuntoradat ja -ladut, perhepuisto. Koskilinnan nuorisotila käsittää ns. avoimen toiminnan tilan, neljä kerhohuonetta ja kaksi bändien harjoitustilaa.

Henkilöstö: liikunta- ja nuorisosihteeri, liikuntaneuvoja oppisopimuksella sekä ”Yhdessä liikkuen” terveysliikunta -hankkeen kolmen kunnan (Parkano – Ikaalinen – Hämeenkyrö) yhteinen erityisryhmien liikunnanohjaaja (2008 - 2010).

Nuorisotilat:

Nuorisotilojen valvonta ja ohjaustoiminta toteutettiin ostopalveluna Hämeenkyrön 4-H yhdistykseltä. Nuorisotiloilla kävi

- kevätkaudella 2010 yhteensä 15 ohjausviikon aikana 2 453 nuorta. (ka.163,7/vko, ja 41 nuorta / ilta)
- Syyskaudella 2010 yhteensä 15 ohjausviikon aikana 2 114 nuorta. (ka. 141/vko nuorta/ilta, ja 35,2 / ilta)

Nuorisotilat olivat auki v. 2010 yhteensä 30 viikkoa. Nuoria kävi yhteensä 4 567 nuorta. (ka. 152.2 nuorta / viikko ja 38 nuorta / ilta).

Kuntosali:

Liikuntahalli Kosken Sykkeen kuntosalin käyttö on lisääntynyt voimakkaasti. Kuntalaiset ovat löytäneet kuntosalin hyvin ja sen tarjoamat nykyaikaiset kuntosalilaitteet tarjoavat kuntoilijalle monipuolisen kuntosalilaitteiston. Kuntosalilla saivat käydä 60v. ja vanhemmat henkilöt ilman maksua ma, ke ja pe klo. 14.30 – 16.00 välisenä aikana.

- Ilmaisilla kuntosalivuoroilla kävi yhteensä 1 960 ikäihmistä. Viikolla kävijöitä oli 48 hlöä / viikko, yhteensä 16 hlöä/pvä.

Erityisryhmien liikunnanohjaus:

Erityisryhmien liikunnanohjaajina toimivat liikuntaneuvojaksi oppisopimuksella opiskeleva henkilö sekä kolmen kunnan yhteinen hankeohjaaja (n.1-1½pvä. / vko). Ohjaukset pidettiin pääosin liikuntahalli Kosken Sykkeen tiloissa. Kesällä vietettiin ikäihmisten liikuntaviikkoa, jossa jokaiselle arkipäivälle oli kaksi ohjattua liikuntatapahtumaa. Viikon liikuntatapahtumassa oli osallistujia n.107 henkilöä.

- Yhdessä liikkuen projektin ohjaamien ikäihmisten lukumäärät yllättivät positiivisesti ja tämän vuoksi kokonaismäärät nousivat yli tavoitetason selkeästi.

Kesän uimakoulut:

Kesän uimakoulu toteutettiin liikunta- ja nuorisopalvelun oppisopimusopiskelijan ja kesän ajalle palkatun tuntipalkkaisen uimaopettajan toimesta. Uimaopetusta annettiin Järvenky-
län Niemen uimarannalla hintaan 8 e/lapsi. Uimakoulujen ja koululaisten toteutunut määrä on ollut ohjaajaresursseihin verraten toteutuneen mukainen.

Tapahtumia vuoden aikana mm.

- musiikkitapahtumat
- puulaaki -pelitapahtumat (jalkapallo, salibandy, koripallo)
- pelimatkat (ostopalveluna)
- retket - ja terveyslääkintätapahtumat

Tavoitteet	Mittarit	Tavoitetaso	Toteutunut
Tarjota erityisryhmille projektin ohjaajan/ liikuntaneuvojan (opso) avulla ohjattua liikuntaa	Ohjattujen ryhmien lukumäärä/viikko	14	11
	Kokoontumiskerrat	330	324
	Osallistujien lukumäärä	4 400	4115
Järjestää erilaisia, laadukkaita ostopalveluiden avulla liikunta- ja nuorisotapahtumia kuntalaisille	Järjestetyt tapahtumat / vuosi	50	40
	Osallistumissuorite	2 500	2 000
Opettaa hämeenkyröläisille lapsille uimataitoja kesän uimakoulutoiminnan avulla	Uimakoulujen lukumäärä	18	6
	Uimakoululaisten lukumäärä	200	70

VARHAISKASVATUS

varhaiskasvatuksen johtaja Päivi Riikola

euroa	TP 2009	TA 2010	TP 2010
Menot	6 355 900	6 615 800	6 411 245
- palkat ja palkkiot	3 759 700	3 694 200	3 730 000
- henkilöstömenot yhteensä	4 725 900	4 701 400	4 688 100
Tulot	785 200	840 700	803 500
Netto	5 570 700	5 775 000	5 607 700

Yksikön tehtävät:

- päivähoitopalveluiden järjestäminen
- varhaiskasvatuksen hallinto – ja toimistopalvelut, päivähoidon laskutus
- esiopetuksen järjestäminen
- koululaisten aamu – ja iltapäivätoiminnan järjestäminen
- erityis päivähoiton palvelut
- muutos vuoteen 2009: Avoimen päiväkodin leikkikerhotoiminnan lopettaminen

Päivähoitopalvelut:

Päiväkodit

Hämeenkyrössä on v. 2010 toiminut kahdeksan päiväkotia. Päiväkotien määrään ei ole tullut muutosta.

Ryhmäperhepäiväkodit

Keväällä oli toiminnassa neljä ryhmäperhepäiväkotia (v. 2009 viisi ryhmäperhepäiväkotia) ja syksyllä 2010 kaksi. Suunnitelmien mukaan 31.7.2010 lakkautettiin Lavajärven ja Sasin ryhmäperhepäiväkodit, Kaipio ja Heinijärvi sen sijaan jatkoivat edelleen toiminnassa.

Perhepäivähoito

Kotona työskentelevien perhepäivähoitajien määrä vaihteli 21 -24 välillä kuten edellisenäkin vuonna.

Torikeskuksen päiväkotia käytettiin koululaisten iltapäiväkerhotilana sekä kevään ajan pienten alle 3-v. lasten ryhmätilana.

Esiopetuspalvelut

- Esiopetusta annettiin kahdeksassa eri yksikössä sekä Kaipion koululla 1 – 2 lk. yhteydessä. Vuonna 2009 esiopetusta annettiin varhaiskasvatuksen yksiköiden (8) lisäksi kolmella koululla.
- Mahnalalan päiväkodin yhteyteen vuokrattiin siirtorakennus esiopetukselle elokuussa 2010.
- Esiopetuksen aloitti syksyllä 2010 yhteensä 166 lasta.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta:

Koululaisten iltapäiväkerhot ovat toimineet Heinijärvellä, Kaipiossa, Kirkonkylässä, Kyröskoskella, Mahnalassa ja Pinsiössä.

Erityispäivähoitopalvelut:

- Erityispäivähoidon palveluja on annettu integroituna Kirkonkylän päiväkodissa, Koskilinnan päiväkodissa ja esioppilaille Kyröskosken päiväkodissa sekä Kirkonkylän koulun esiopetusryhmässä. Kiertävän erityislastentarhanopettajan palveluita on käytetty koko varhaiskasvatuksessa.
- Erityispäivähoidon kuntoutussuunnitelmat on laadittu kaikille erityispäivähoidossa oleville lapsille.

Varhaiskasvatuksen ateriapalvelut hoidettiin keskitetysti ruokapalveluyksikön organisoimana.

Hankkeet:

- Kelpo – hanke (Kehitetään laadukasta perusopetusta)
- Lamike – hanke (Lasten mielenterveystyön kehittämishanke)
- Hämeenkyrön varhaiskasvatus on yhdessä kuuden muun kunnan kanssa mukana ”Verkostoista voimaa pedagogiseen johtamiseen – laatua ja työhyvinvointia varhaiskasvatukseen” – hankkeessa, joka alkoi elokuussa 2010 ja kestää 2012 toukokuun loppuun. Hankkeen koordinaattori ja yhteistyökumppani on Tampereen yliopisto.

Henkilöstö:

- varhaiskasvatuksessa työskenteli 142 työntekijää (vuonna 2009 160)
- 1.8.2010 alkaen esiopetusta antoi 11 esiopettajaa (vuonna 2009 10)
- jakelukeittöiden henkilökunta pysyi varhaiskasvatuksen palveluksessa
- päivähoidon henkilöstön määrä vaihtelee päivähoidon kysynnän mukaan

Mittarit	TP 2009	TP 2010	muutos
Koko- ja osapäiväpaikat (keskiarvo)	589,5	642,5	+ 53
- kevät	543	636	
- syksy	636	649	
Esioppilaat (keskiarvo)	114	156,5	+ 42,5
- kevät (31.5.2010)	81	147	
- syksy (20.9.2010)	147	166	
Iltapäivätoiminta, koululaiset (20.9.2010)	74	77	+ 3
Erityistä tukea tarvitsevat lapset (20.9.2010)	67	47	- 20 - kaikilla ei vielä lausuntoja
Hoitopäivien määrä	100 841	109 740	+ 8 899
Leikkikerhojen asiakkaat, lapset	83	0	lakkautettu

Tavoitteet	Mittarit	Tavoitetaso	Toteutunut
Päivähoitopalvelujen tarjonta	Lain määräämässä ajassa (4 kk)	Lakiin ja asetukseen vastaaminen	On toteutunut
Esiopetuksen järjestäminen	Esiopetukseen liittyvä kysely huoltajille	Palautteen keskiarvo 4,0 (asteikko 1-5)	Palautteen keskiarvo 4,03 => on toteutunut
Varhaiskasvatussuunnitelma kaikille lapsille	Toteutumisen seuranta	Laadittuna kaikille lapsille	On laadittu kaikille lapsille

RUOKAPALVELUT

ruokapalvelupäällikkö Tuula Joenperä

euroa	TP 2009	TA 2010	TP 2010
Menot	-	1 773 600	1 678 900
- palkat ja palkkiot	-	858 500	821 300
- henkilöstömenot yhteensä	-	1 064 700	1 000 600
Tulot	-	1 707 800	1 630 800
Netto	-	65 900	48 000

Ruokapalveluiden tehtävänä on tuottaa laadukkaita ateriapalveluja taloudellisesti, tehokkaasti ja joustavasti sekä huomioida eri asiakasryhmien ravitsemussuositukset.

- Vuoden 2010 alussa valmistuskeittiöiden määrä oli 12.
- Kostulan koulun yhteydessä ollut valmistuskeittiö lopetettiin, kun koulun toiminta lakkautettiin 1.8.2010 alkaen.
- 1.8.2010 alkaen kaksi valmistuskeittiötä (Lavajärven koulun keittiö ja Kirkonkylän päiväkodin keittiö) muutettiin jakelukeittiöksi.
- Vuoden 2010 lopussa valmistuskeittiöiden määrä oli 9.

Neljässä suurimmassa keittiössä suoritettiin henkilöstömitoitus. Mitoituksella pyrittiin saamaan tietoa keittiöhenkilökunnan työajoista ruokatuotantoprosessin eri vaiheissa. Vuoden aikana yhtenäistettiin keittiöiden ateria- ja tilaustarjoiluhinnat sekä kilpailutettiin elintarvikehankinnat (sopimuskausi kolme vuotta) ja ruokakuljetukset (sopimuskausi kaksi vuotta).

Henkilöstö: vuoden 2010 alussa vakituisia työntekijöitä 32 ja määräaikaista 5

Valmistuskeittiöiden muutoksen myötä vähennettiin 3 määräaikaista työntekijää ja kaksi työntekijää jäi eläkkeelle. Osa työpaikoista saatiin täytettyä tehtävän siirtäen vakituisilla työntekijöillä.

Tavoitteet	Mittarit	Tavoitetaso	Toteutunut
Järjestää ravitsemussuositusten mukaiset palvelut ja saatavuuden ja taloudellisuuden parantaminen	Laadukkaiden palveluiden tuottaminen tasapuolisesti	Yhtenäistää ja tehostaa ruokapalvelutoiminta	Toteutui, valmistuskeittiötä muutettu jakelukeittiöksi
	Uudet ravitsemus- ja ruokailusuositukset	Tarjota aterioita asiakkaan tarpeen mukaan	Toteutui, allergia ateriat huomioituna

TEKNISET PALVELUT

Palvelujohtaja kunnaninsinööri Ari Kulmala
Lautakunnat tekninen lautakunta ja ympäristölautakunta

TEKNISET PALVELUT YHTEENSÄ (ilman vesihuoltolaitosta)

euroa	TP 2009	TA 2010	TP 2010
Menot	5 203 000	5 958 200	5 919 800
- palkat ja palkkiot	1 622 700	1 576 200	1 587 500
- henkilöstömenot yhteensä	2 085 900	2 059 700	2 040 500
Tulot	3 537 100	4 171 300	4 445 200
Netto	1 665 900	1 786 900	1 474 600

Valtuusto myönsi 21.6.2010 § 12 yksityisteiden perusparannusavustuksiin 80 000 euron lisämäärärahan. Lisämääräraha on mukana TA 2010 sarakkeessa.

TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ

euroa	TP 2009	TA 2010	TP 2010
Menot	4 585 300	5 231 100	5 263 900
- palkat ja palkkiot	1 359 400	1 292 400	1 311 000
- henkilöstömenot yhteensä	1 745 700	1 691 100	1 686 200
Tulot	3 388 400	4 045 200	4 300 200
Netto	1 196 900	1 185 900	963 700

TOIMISTOPALVELUT

toimistopäällikkö Pirkko-Liisa Vänttinen

euroa	TP 2009	TA 2010	TP 2010
Menot	242 500	259 100	242 600
- palkat ja palkkiot	166 500	178 300	176 400
- henkilöstömenot yhteensä	209 800	222 300	217 900
Tulot	191 400	184 400	192 600
Netto	51 100	74 700	50 000

Yksikkö tuottaa toimistopalvelut teknisille- ja ympäristöpalveluille sekä vesihuoltolaitokselle. Palkkausmenoja jaetaan sisäisesti eri palveluyksiköille.

Yksikön talousarviossa on määrärahat tekniselle lautakunnalle ja tiejaostolle. Tekninen lautakunta kokoontui 11 kertaa. Tiejaosto piti yhden yksityistielain mukaisen toimituksen.

Henkilöstö: toimistopäällikkö, toimistosihteerit 4,2, piirtäjä 0,5 (osa-aikaeläke) ja kunnaninsinööri 0,05 teknisen lautakunnan esittelijänä

KIINTEISTÖTOIMI**kunnaninsinööri Ari Kulmala**

euroa	TP 2009	TA 2010	TP 2010
Menot	3 568 700	4 058 800	4 201 400
- palkat ja palkkiot	1 071 100	990 500	1 011 700
- henkilöstömenot yhteensä	1 378 500	1 296 100	1 299 600
Tulot	3 016 400	3 681 500	3 913 500
Netto	552 200	377 300	287 900

Palveluyksikön tehtäväalue:

- tilapalvelut
- urheilualueet ja liikuntapaikat (liikuntahalli, urheilukentät, uimaranta, kuntoradat, ladut, luistinradat)
- puistot, leikkikentät, metsät, pellot, tori, venelaiturit ja muut maa-alueet

Tilakeskus vastaa kunnan rakennusten hoidosta ja vuosikunnossapidosta sekä kiinteistöjen piha-alueiden hoidosta. Vuoden 2010 alusta tilakeskus on vastannut myös ulkopuolisilta vuokrattujen toimitilojen vuokrauksesta ja hallinnoinnista.

Henkilöstö: kunnaninsinööri (0,95), talonrakennusinsinööri, kunnossapitopäällikkö (0,63), rakennuttajapäällikkö/rakennusmestari (0,88), puutarhuri, siivouspäällikkö, laitoshuoltajat ja siivoojat 17 (lukuun sisältyy kahden sivukoulun yhdistelmätoimet), talonmiehet 6, rakennusmiehet 1,5, liikuntapaikkojen hoitajat 2, puistotyöntekijät 3 sekä kausityöntekijät, sopimuspalkkainen torivalvoja.

Tavoitteet	Mittarit	Tavoitetaso	Toteutunut
Koko kiinteistökannan tehokas käyttö	täyttöaste/prosentti	Vajaakäyttöisten tilojen vähentäminen	Kiinteistöjen myynti ei toteutunut, koska Rauhansalon myynti siirtyi. Taitokujan kiinteistöt purettiin.
Ulkopuolisilta vuokrattujen toimitilojen hallinta	Sopimusanalyysi	Vuokrattavien tilojen määrä vähenee	Vuokrasopimuksia päättyi/irtisanottiin 5 kpl. Vuokrasopimuksia jatkettiin 3 kpl ja uusia vuokrasopimuksia tehtiin 1 kpl
Kunnalle ostettujen taa-jamametsien tehohoito	Tehdyt metsänhoitotyöt/ha	Puunmyyntitulot	Puun myynnin nettotulot olivat 56 000 euroa, joka ylitti 26 000 euroa talousarvion

TIEVERKKO**maarakennusmestari Hannu Hakanen**

euroa	TP 2009	TA 2010	TP 2010
Menot	642 700	742 500	665 400
- palkat ja palkkiot	78 100	76 000	71 900
- henkilöstömenot yhteensä	100 500	109 900	103 100
Tulot	11 300	16 000	14 900
Netto	631 400	726 500	650 500

Valtuusto myönsi 21.6.2010 § 12 yksityisteiden perusparannusavustuksiin 80 000 euron lisämäärärahan. Lisämääräraha on huomioitu TA 2010 sarakkeessa.

Yksikköön kuuluvat kaavatiet, yksityistiet, valtion (yleiset) tiet ja kunnan soranottoalueet. Yksikkö pitää kunnossa liikenneväylät, avustaa yksityisteitä ja edistää liikenneturvallisuutta. Kunnan hoidossa on n. 56 km kaavateitä ja 217 km yksityisteitä. Kunnan hoitoavustuksen piiriin kuuluu n. 60 yksityistietä. Avustuksia maksettiin 72 226 euroa, josta hoitoavustusten osuus oli n. 26 000 euroa.

Henkilöstö: maarakennusmestari ja kaksi maarakennustyöntekijää

Tavoitteet	Mittarit	Tavoitetaso	Toteutunut
Yksityisteiden perusparannushankkeiden tukeminen	Toteutuneet hankkeet	Yksityisteiden parantunut liikennöitävyys kaikissa olosuhteissa	Kunta avusti kolmen yksityistien perusparannushanketta 44 037 eurolla
Kaavateiden perusparannushankkeiden toteuttaminen	Toteutuneet hankkeet	Liikenneturvallisuuden parantuminen	Korkomäentien perusparannus ja erillisen kevyen liikenteen väylän rakentaminen

JÄTEHUOLTO

liikelaitospäällikkö Jari Luoma

euroa	TP 2009	TA 2010	TP 2010
Menot	3 900	11 800	6 800
- palkat ja palkkiot	0	300	0
- henkilöstömenot yhteensä	0	1 500	1 200
Tulot	0	0	100
Netto	3 900	11 800	6 700

Yksikkö hoitaa ajoneuvojen siirtämisestä annetun lain mukaiset tehtävät ja satunnaiset ympäristön siistimiseen liittyvät tehtävät.

VARASTO JA KONEKESKUS

Varasto

liikelaitospäällikkö Jari Luoma

Konekeskus

maarakennusmestari Hannu Hakanen

euroa	TP 2009	TA 2010	TP 2010
Menot	127 500	158 900	147 700
- palkat ja palkkiot	43 700	47 200	50 900
- henkilöstömenot yhteensä	56 900	61 200	64 400
Tulot	169 200	163 300	179 100
Nettotulo	41 700	4 400	31 400

Varastokustannukset jaetaan sisäisesti palveluyksiköille. Konekeskuksen tuotot laskutetaan sisäisesti teknisen lautakunnan hyväksymän taksan mukaisin hinnoin.

Henkilöstö: traktorinkuljettaja

Konekeskuksen kalusto: Valtra, Wille ja Zetor –traktorit, neljä ruohonleikkuria sekä koneiden lisälaitteita.

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

euroa	TP 2009	TA 2010	TP 2010
Menot	617 700	727 100	656 000
- palkat ja palkkiot	263 300	283 800	276 500
- henkilöstömenot yhteensä	340 100	368 600	354 300
Tulot	148 600	126 100	145 100
Netto	469 000	601 000	510 900

YMPÄRISTÖPALVELUT

rakennustarkastaja Tuula Vihavainen

euroa	TP 2009	TA 2010	TP 2010
Menot	241 600	255 000	212 500
- palkat ja palkkiot	125 600	125 700	118 900
- henkilöstömenot yhteensä	163 800	160 100	149 800
Tulot	115 500	90 600	112 000
Netto	126 100	164 400	100 400

Ympäristöpalvelujen yksikkö hoitaa rakennusvalvontaan ja ympäristönsuojeluun liittyviä asioita. Rakennusvalvonta hoitaa lakisäätöiset maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset tehtävät. Ympäristönsuojelu hoitaa erityislainsäädännön mukaisia viranomaistehtäviä.

Henkilöstö: rakennusvalvonnassa työskentelevät rakennustarkastaja ja tarkastusinsinööri sekä liikelaitospäällikkö (10 %). Ympäristönsuojelutehtäviä hoitaa ympäristönsuojelusihteeri. Lisäksi kierrätyskeskuksen hoitaja on palkattu työllistämistuella yhteistyössä Monityön kanssa.

Tavoitteet	Mittarit	Tavoitetaso	Toteutunut
Rakennusvalvonnan tehtävien asianmukainen hoitaminen	Käsittelyaika	2-3 vk	2-3 vk
Ympäristönsuojelun tavoitteena on lupasioiden asianmukainen käsittely ja viranomaisvalvonta.	Käsittelyaika	Meluilmoitukset 1 vk-3kk Ympäristöluvat tapauskohtaisesti	ka. 3 kk Ei myönnettyjä ympäristölupia

MAANKÄYTTÖ JA KAAVOITUS

kaavoitusarkkitehti Jurkka Pöntys

euroa	TP 2009	TA 2010	TP 2010
Menot	249 500	328 600	285 600
- palkat ja palkkiot	137 700	158 100	157 600
- henkilöstömenot yhteensä	176 300	207 800	203 800
Tulot	33 100	35 500	33 000
Netto	216 400	293 100	252 600

Kaavoitus antaa kunnan lausunnot rakentamista ohjaaville viranomaisille ja muille tahoille maankäyttöhankkeista ja kaavoista. Kaavoitus hoitaa kunnan asema- ja yleiskaavoitusta. Kaavoitus valmistelelee ja ratkaisee rakentamiseen liittyvät poikkeusluvut ja suunnittelutarveratkaisut.

Maankäyttö hoitaa maa-aineslain mukaisia tehtäviä ja muita maankäyttöasioita sekä tonttien mittauksen, markkinoinnin ja myynnin.

Henkilöstö: kaavoitusarkkitehti, kaavasunnittelija, maamittausteknikko ja kaksi mittamiestä

Tavoitteet	Mittarit	Tavoitetaso	Toteutunut
Kunnan tavoitteita vastaava kaavoitusohjelma sisällön ja ajoituksen osalta	Kaavoitusohjelman toteutuminen	Tavoitteiden toteutumisen määrän ja laadun osalta	Toteutunut enimmiltä osin tyydyttävästi
Kaavoituksen lupasioiden nopea hoitaminen	Käsittelyaika < 2 kk	Viivytyksetön ratkaisu	Käsittelyaika ka. alle 1 kk
Omakoti- ja rivitalorakentamisen ylläpito	Käsittelyaika < 3 kk	15 myytyä kunnan asuntonttia	Tavoitetaso lähes saavutettu

YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO

kunnaninsinööri Ari Kulmala

Toiminta ostetaan Pirkkalan ympäristöterveydenhuollon valvontayksiköltä (Pirteva).

euroa	TP 2009	TA 2010	TP 2010
Menot	126 600	143 500	157 900
- palkat ja palkkiot	0	0	0
- henkilöstömenot yhteensä	0	700	700
Tulot	0	0	0
Netto	126 600	143 500	157 900

Ympäristöterveydenhuollon (terveystarkastajat ja eläinlääkäri) kuuluu Pirkkalan hallinnoimaan seudulliseen palveluyksikköön. Yksikön kulut jakautuvat kuntien kesken asukaslukupohjaisesti. Hämeenkyrön osuus terveystarkastuksen menoista on asukasluvun perusteella 9,1 %.

Henkilöstö: Pirtevässä 12 terveystarkastajaa, 5 eläinlääkäriä, ympäristöterveyspäällikkö sekä toimistotyöntekijä.

Tavoitteet	Mittarit	Tavoitetaso	Toteutunut
Yhteistyö on toiminnallisesti ja taloudellisesti järkevää	Työn laatu Kustannustaso	Kunta on tyytyväinen yhteistyöhön Kustannukset pysyvät hallinnassa	Kunta ei ole tyytyväinen kustannusten kasvuun.

VESIHUOLTOLAITOS

liikelaitospäällikkö Jari Luoma

euroa	TP 2009	TA 2010	TP 2010
Menot	964 200	916 700	863 700
- palkat ja palkkiot	174 500	177 000	166 900
- henkilöstömenot yhteensä	226 700	228 000	213 600
Tulot	1 405 600	1 404 900	1 482 800
Nettotulo ilman peruspää- oman korkoa	441 500	488 200	619 100

Vesihuollolla tarkoitetaan veden hankintaa eli veden johtamista, käsittelyä ja toimittamista talousvetenä käytettäväksi sekä viemärointiä eli jäteveden, huleveden ja perustusten kuivatusveden poisjohtamista ja käsittelyä siinä laajuudessa kuin siitä laitoksen ja asiakkaan kesken sovitaan.

Vesihuollon piirissä oli vuoden vaihteessa 2 845 kulutuspistettä. Lisäystä edellisvuodesta on 43 kulutuspistettä. Talousvettä laskutettiin 295 699 m³ (284 792 m³ v. 2009) ja jätevettä laskutettiin 325 910 m³ (321 975 m³ v. 2009).

Henkilöstö: liikelaitospäällikkö (0,9), puhdistamonhoitaja ja kolme laitosmiestä

Tavoitteet	Mittarit	Tavoitetaso	Toteutunut
Toimittaa asiakkaille terveydelle vaaratonta, hyvää talousvettä	Veden käsittelyn ja verkoston valvontanäytteet ja laatusuosituksukset	Hyvä, puhdas vesi	Kaikki vesinäytteet olivat tutkituilta osin hyvää talousvettä
Käsitellä/puhdistaa jätevedet ympäristöluvan ehtojen mukaisesti	Ympäristöluvan mukaiset, jäteveden puhdistamolle asetetut raja-arvot/säännöllinen mittaus	Raja-arvojen alittaminen	Puhdistamo toimi lupavaateiden mukaisesti
Talouden tasapaino	Tuloslaskelma	Ylijäämäiset tilinpäätökset	Tilinpäätös on ylijäämäinen

HALLINTOPALVELUT	TA 2010 al- kuperäinen	TA 2010 muutettu	Käyttö	lisätiedot
<i>Kiinteä omaisuus</i>				
Kiinteistöjen hankinta	400 000	400 000	157 948	
Kiinteistöjen myynti	-400 000	-400 000	-171 422	
netto	0	0	-13 474	

PERUSTURVAPALVELUT irtaimisto	TA 2010 al- kuperäinen	TA 2010 muutettu	Käyttö	lisätiedot
Hammashoidon röntgen	30 000	30 000	18 049	
Sähkösängyt	15 000	15 000	0	
Painekeittokaappi	15 000	15 000	11 545	
Päivätoimintatilan kalustus	40 000	40 000	22 236	
Tasohöylä	11 000	16 000	15 975	Määrärahan lisäys 5 000 e siirretty Monityön kunnostuksen määrärahasta.
menot	111 000	116 000	67 805	

SIVISTYSPALVELUT irtaimisto	TA 2010 al- kuperäinen	TA 2010 muutettu	Käyttö	lisätiedot
Ohjelmistohankinta: Reittigis	28 500	28 500	16 700	Ohjelmisto hankittu.
Opetuksessa käytettävät laitteet ja kalusto	15 000	15 000	12 912	Kouluille hankittu kalustoa mm. pulpetteja ja tuoleja sekä opetusvälineitä.
Opasteet mm. Myllykolu, Töllinmäki	10 000	10 000	8 130	
menot	53 500	53 500	37 742	

TEKNISET PALVELUT irtaimisto	TA 2010 al- kuperäinen	TA 2010 muutettu	Käyttö	lisätiedot
Tekninen lautakunta				
<i>Irtaimisto</i>				
Ruohonleikkuri	25 000	25 000	19 267	
menot	25 000	25 000	19 267	

PERUSTURVAPALVELUT Rakennushankkeet	TA 2010 alkuperäinen	TA 2010 muutettu	Käyttö	lisätiedot
Osastojen II ja I saneeraus	75 000	75 000	22 804	Arkkitehtisuunnittelu käynnistyi.
Hoivakoti / tehostetun palveluasumisen koti	800 000	800 000	868 285	Valmistui. Hoivakoti maksoi 3 397 616 e
Hoivakodin avustus	0	0	-252 342	Toteutunut avustus 630 853 e.
Vanhainkodin ja pienkotien automaattinen sammutusjärjestelmä	220 000	220 000	37 760	Pihlajakodin sprinkler valmistui.
Vaikeavammaisten päivätoimintatila	140 000	140 000	92 677	Valmistui.
Mielenterveyskuntoutujien asuinyksikkö	100 000	100 000	0	Asumispalvelut toteutuu Kotorinteellä.
Monityön keittiön saneeraus	26 000	26 000	17 860	Valmistui.
Monityön toimistotilojen äänieristys ja puuosaston lattioiden kunnostus	15 000	10 000	10 062	Määrärahasta 5 000 e siirretty tasehöylän hankintaan.
Tuulensuun päivätoimintakeskuksen ilmastointi	15 000	15 000	10 500	Valmistui.
Pihlajakodin sauna-pesuhuone	25 000	25 000	19 769	Valmistui.
Sosiaalipalvelukeskuksen hätäpoistumistiet	40 000	40 000	38 155	Valmistui.
Kurjenmäkikodin terassi	0	25 000	18 708	Valmistui.
Kurjenmäkikodin terassi	0	0	-18 708	Katettu lahjoitusrahalla.
menot	1 456 000	1 476 000	1 136 580	
tulot	0	0	-271 050	
netto	1 456 000	1 476 000	865 530	

SIVISTYSPALVELUT Rakennushankkeet	TA 2010 al- kuperäinen	TA 2010 muutettu	Käyttö	lisätiedot
Itäisen alueen päivähoito ja esiopetus	100 000	100 000	0	Ei päätöksiä työryhmän selvityksestä.
Taajaman päiväkotit	70 000	70 000	0	Ei päätöksiä työryhmän selvityksestä.
Hämeenkyrön yhteiskoulu ja F. E. Sillanpään lukion saneeraus ja laajennus	4 600 000	4 600 000	3 900 184	Kohde valmistuu vuonna 2011. Hankkeen kustannusarvio 10 milj. euroa.
Valtionosuus yhteiskoulun ja lukion saneeraukseen	-1 925 000	-1 925 000	-1 950 092	Valtionosuus jälkirahoitteista.
Pinsiön koulu, teknisen työn tilan sekä punaisen rakennuksen ja asuinrakennuksen tilojen peruskorjausta varhaiskasvatukseen ja koulun käyttöön	35 000	35 000	51 093	Valmistui.
Kettupolun päiväkodin lämmityskattilan vaihto ja markiisit etupihan ikkunoihin	26 000	26 000	5 610	Markiisit toteutui ja kattilanvaihto siirtyi.
Kettupolun pvk sprinklaus	0	0	164	Vuonna 2009 määräraha 25 000 e, käyttö 29 329 e.
Koskilinnan päiväkodin ilmastoinnin parantaminen	13 000	13 000	13 152	Valmistui.
Koulujen yhteyteen sijoitettavat varhaiskasvatuksen tilat	30 000	0	0	Määräraha siirretty Lavajärven koulun ilmanvaihdon parantamiseen.
Lavajärven koulun ilmanvaihdon parantaminen	0	30 000	0	1 233 euroa toteutui 2010, laskut vuodelta 2011.

SIVISTYSPALVELUT Rakennushankkeet jatkuu....	TA 2010 alkuperäinen	TA 2010 muutettu	Käyttö	lisätiedot
Koulutie 9, muutos koulutilaksi	0	0	5 585	Vuonna 2009 käyttö 90 845 e, katettu kouluhankerahalla.
Museot ja muistomerkit	30 000	30 000	13 733	
Tekonurmikenttä	180 000	180 000	202 694	Valmistui.
valtionosuus ja UEFA-avustus	-84 000	-84 000	-84 000	
menot	5 084 000	5 084 000	4 192 215	
tulot	-2 009 000	-2 009 000	-2 034 092	
netto	3 075 000	3 075 000	2 158 123	

TEKNINEN LAUTAKUNTA Rakennus-hankkeet	TA 2010 al-kuperäinen	TA 2010 muutettu	Käyttö	lisätiedot
Asuntojen ja kiinteistöjen peruskorjaus	70 000	70 000	79 302	Taitokuja purkaminen, Sammontie 4 B 5 huoneistoremontti ja Kirkonkylän koulun ilmanvaihtolaitteet.
Leikkikenttien kunnostus	10 000	10 000	11 690	
Linja-autokatokset	10 000	10 000	11 190	
Torikioskin katto	20 000	20 000	10 470	Valmistui.
Torin perusparannus	10 000	10 000	5 916	Suunnittelu.
Harjun kuntorata	15 000	15 000	6 612	Valmistui.

menot   135 000   135 000   125 180

TIESTÖ Rakennushankkeet	TA 2010 al-kuperäinen	TA 2010 muutettu	Käyttö	lisätiedot
Tiestöhankkeet yhteensä	465 000	465 000	381 468	Mm. Korkomäentien saneeraus ja asfaltointi, Aarretaival rakentaminen, Niskalantien ja klv:n asfaltointi, Niskalan alueen valaistus.

menot   465 000   465 000   381 468

VESIHUOLTOLAITOS Rakennushankkeet	TA 2010 alkuperäinen	TA 2010 muutettu	Käyttö	lisätiedot
Haja-asutusalueen viemäröinti	100 000	100 000	105 073	Haukijärven alue ja siirtoviemärin suunnittelu.
Haja-asutusalueen viemäröinnin avustus			-11 000	Haukijärven alueen viemäröintiin 5 000 e, Haukijärvi, Häijääntien vesih. 6 000 e
Kaava-alueiden verkoston laajennus	150 000	150 000	0	Ahrolan alue siirtyi vuoteen 2011.
Verkostojen saneeraus ja laitteistot	345 000	345 000	37 273	Nuijamiestentien viemärin siirto, Puistolän jv-pumppaamo, Lavajärven paineenkorotus, viemärien saneerausta.
Kullaanvuoren puhdistamon laajennuksen edellyttämä louhinta	500 000	500 000	7 987	Nokian ja Hämeenkyrön yhteispuhdistamo -hanke siirtyi.
Keskustaajamien sadevesiviemäröinnin tehostaminen	50 000	50 000	5 583	Kyröskosken sadevesiviemärin saneerausta.
menot	1 145 000	1 145 000	155 916	
tulot	0	0	-11 000	
netto	1 145 000	1 145 000	144 916	

TULOSLASKELMAN TOTEUTUMINEN

1 000 euroa	TA 2010	TP 2010
Varsinainen toiminta		
Toimintakulut	- 54 147	- 52 437
Toimintatuotot	7 553	8 152
Toimintakate	- 46 594	- 44 278
Verotulot	28 700	29 884
Valtionosuudet	19 750	18 951
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	100	66
Muut rahoitustuotot	150	506
Korkokulut	- 350	- 61
Muut rahoituskulut	- 50	- 253
Vuosikate	1 706	4 775
Suunnitelman mukaiset poistot	- 1 750	- 1 540
Tilikauden tulos	- 44	3 235
Poistoeron muutos	38	77
Tilikauden yli-/alijäämä	- 6	3 313

RAHOITUSLASKELMAN TOTEUTUMINEN

1 000 euroa	TA 2010	TP 2010
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 786	4 776
Tulorahoituksen korjauserät		- 186
Investointien rahavirta		
Investointimenot	- 8 874	- 6 304
Rahoitusosuudet investointeihin	20	2 316
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	400	387
Toiminnan ja investointien rahavirta	- 6 668	990
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutos		
Antolainasaamisten lisäys		- 145
Antolainasaamisten vähennykset	90	186
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	6 500	8 172
Lyhytaikaisten lainojen muutos		- 6 573
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset		4
Vaihto-omaisuuden muutos		81
Saamisten muutos		- 1 522
Korottomien velkojen muutos		- 91
Rahoituksen rahavirta		111
Rahavarojen muutos	- 78	1 101

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

TULOSLASKELMA	31.12.2010	31.12.2009
Toimintatuotot		
Myyntituotot	2 849 678,66	2 327 427,91
Maksutuotot	3 779 763,33	3 510 658,82
Tuet ja avustukset	565 984,20	574 749,38
Muut toimintatuotot	813 111,31	764 014,39
Toimintatuotot yhteensä	8 008 537,50	7 176 850,50
Valmistus omaan käyttöön	151 107,91	174 525,52
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	- 21 583 061,87	- 22 098 800,39
Eläkekulut	- 5 163 276,07	- 5 100 884,42
Muut henkilöstösivukulut	- 923 382,00	- 1 135 308,96
Palvelujen ostot	- 18 242 745,16	- 17 606 431,19
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 3 611 214,25	- 3 921 875,89
Avustukset	- 1 849 475,38	- 1 678 413,94
Muut toimintakulut	- 1 064 301,45	- 1 033 651,47
Toimintakulut yhteensä	- 52 437 456,18	- 52 575 366,26
TOIMINTAKATE	- 44 277 810,77	- 45 223 990,24
Verotulot	29 844 277,67	28 749 975,56
Valtionosuudet	18 951 835,00	18 533 389,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	66 477,30	118 299,99
Muut rahoitustuotot	326 204,05	339 840,69
Korkokulut	- 60 849,63	- 52 141,79
Muut rahoituskulut	- 73 967,82	- 12 207,64
Rahoitustuotot ja -kulut	257 863,90	393 791,25
VUOSIKATE	4 776 165,80	2 453 165,57
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	- 1 540 700,01	- 1 507 267,21
TILIKAUDEN TULOS	3 235 465,79	945 898,36
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	- 1 089 125,68	38 333,33
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	1 166 336,90	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	3 312 677,01	984 231,69

RAHOITUSLASKELMA**2010****2009****Toiminnan rahavirta**

Vuosikate	4 776 165,80		2 453 165,57	
Tulorahoituksen korjaukset	<u>- 186 540,99</u>	4 589 624,81	<u>- 85 574,80</u>	2 367 590,77

Investointien rahavirta

Investointimenot	- 6 303 642,23		- 8 959 644,74	
Rahoitusosuudet investointi- menoihin	2 316 142,13		1 704 803,26	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	<u>387 485,00</u>	<u>- 3 600 015,10</u>	<u>600 663,84</u>	<u>-6 654 177,64</u>

Toiminnan ja investointien rahavirta

989 609,71**- 4 286 586,87****Rahoituksen rahavirta**

Antolainauksen muutos				
Antolainasaamisten lisäys	- 145 000,00		- 40 000,00	
Antolainasaamisten vähennykset	<u>185 798,70</u>	40 798,70	<u>124 530,21</u>	84 530,21

Lainakannan muutokset

Pitkäaikaisten lainojen lisäys	8 171 585,00		- 8 409,35	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	<u>- 6 573 000,00</u>	1 598 585,00	<u>6 573 000,00</u>	6 564 590,65

Muut maksuvalmiuden muutokset

Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	3 582,54		6 595,36	
Vaihto-omaisuuden muutos	81 357,99		- 121 591,18	
Saamisten muutos	- 1 521 922,61		- 1 533 163,35	
Korottomien velkojen muutos	<u>- 91 344,95</u>	<u>- 1 528 327,03</u>	<u>- 384 215,51</u>	<u>-2 032 374,68</u>

Rahoituksen rahavirta

111 056,67**4 616 746,18****Rahavarojen muutos****1 100 666,38****330 159,31****Rahavarojen muutos**

Rahavarat 31.12.	6 510 078,26		5 409 411,88	
Rahavarat 1.1.	<u>5 409 411,88</u>	1 100 666,38	<u>5 079 252,57</u>	330 159,31

TASE

VASTAAVAA	2010	2009
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	104 403,90	168 319,12
Muut pitkävaikutteiset menot		
Muut pitkävaikutteiset menot	160 095,04	-
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	264 498,84	168 319,12
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	6 282 492,40	6 249 580,70
Rakennukset	14 226 490,36	12 100 856,15
Kiinteät rakenteet ja laitteet	7 828 552,90	7 722 146,80
Koneet ja kalusto	345 781,76	415 587,31
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 795 890,48	2 630 774,73
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	31 479 207,90	29 118 945,69
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	7 129 392,58	7 339 978,43
Muut lainasaamiset	1 827 057,10	1 867 855,80
Pitkäaikaiset sijoitukset yhteensä	8 956 449,68	9 207 834,23
Pysyvät vastaavat yhteensä	40 700 156,42	38 495 099,04
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	61 417,25	78 713,29
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	243 157,03	281 374,65
Toimeksiantojen varat yhteensä	304 574,28	360 087,94
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	325 428,17	406 786,16
Vaihto-omaisuus yhteensä	325 428,17	406 786,16
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	47 500,00	50 000,00
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	807 479,12	651 280,44
Muut saamiset	4 166 394,29	2 437 125,90
Siirtosaamiset	327 371,57	688 416,03
Lyhytaikaiset saamiset	5 301 244,98	3 776 822,37
Saamiset yhteensä	5 348 744,98	3 826 822,37
Rahoitusarvopaperit		
Joukkovelkakirjalainasaamiset	3 741 634,66	3 563 313,16
Rahat ja pankkisaamiset	2 768 443,60	1 846 098,72
VASTAAVAA	53 188 982,11	48 498 207,39

TASE

VASTATTAVAA	2010	2009
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	- 31 081 895,99	- 31 081 895,99
Muut omat rahastot	- 322 286,41	- 322 286,41
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	- 1 889 681,37	- 905 449,68
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	- 3 312 677,01	- 984 231,69
Oma pääoma yhteensä	- 36 606 540,78	- 33 293 863,77
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	- 2 044 264,59	- 955 138,91
Vapaaehtoiset varaukset	-	- 1 166 336,90
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset yhteensä	- 2 044 264,59	- 2 121 475,81
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	- 61 417,25	- 78 713,29
Muut toimeksiantojen pääomat	- 261 180,14	- 295 815,22
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	- 322 597,39	- 374 528,51
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	- 7 467 603,00	
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	- 7 467 603,00	
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	- 703 982,00	- 6 573 000,00
Ostovelat	- 2 228 106,33	- 2 619 343,63
Muut velat	- 1 265 524,49	- 1 035 117,20
Siirtovelat	- 2 550 363,53	- 2 480 878,47
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	- 6 747 976,35	- 12 708 339,30
Vieras pääoma yhteensä	- 14 215 579,35	- 12 708 339,30
VASTATTAVAA	- 53 188 982,11	- 48 498 207,39

KONSERNITILINPÄÄTÖS

KONSERNITULOSLASKELMA

TULOSLASKELMA	31.12.2010	31.12.2009
Toimintatuotot	28 369 353,98	26 625 546,97
Toimintakulut	- 70 759 347,69	- 70 197 171,68
Osuus osakkuusyritysten voitosta	2 081,29	33 661,99
TOIMINTAKATE	- 42 387 912,42	- 43 537 962,72
Verotulot	29 790 387,57	28 715 614,60
Valtionosuudet	18 951 835,00	18 533 389,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	37 686,67	78 275,69
Muut rahoitustuotot	581 884,13	565 975,70
Korkokulut	- 316 128,39	- 447 972,57
Muut rahoituskulut	- 166 902,30	- 88 043,11
VUOSIKATE	6 490 850,26	3 819 276,59
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	- 3 021 178,88	- 2 832 716,61
Tilikauden yli- ja alipariarvo	- 12 863,51	964,78
Satunnaiset erät	10 330,62	- 401,35
TILIKAUDEN TULOS	3 467 138,49	987 123,41
Tilinpäätössiirrot	- 6 188,81	- 49 156,02
Vähemmistöosuudet	- 29 013,21	- 19 108,08
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	3 431 936,47	918 859,31

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA	31.12.2010		31.12.2009	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	6 490 850,26		3 819 276,59	
Satunnaiset erät	10 330,62		- 401,35	
Tulorahoituksen korjauserät	<u>- 213 146,40</u>	6 288 034,48	<u>- 105 030,93</u>	3 713 844,31
Investointien rahavirta				
Investointimenot	- 9 885 530,19		-10 620 268,98	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 375 206,36		1 780 340,21	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	<u>430 649,83</u>	-7 079 674,00	<u>771 660,09</u>	-8 068 268,68
Toiminnan ja investointien rahavirta		- 791 639,52		-4 354 424,37
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	- 145 000,00		- 40 000,00	
Antolainasaamisten vähennykset	<u>185 798,70</u>	40 798,70	<u>124 530,21</u>	84 530,21
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	11 108 725,00		608 203,56	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	- 1 087 591,47		- 782 084,86	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	- 6 383 638,68		6 472 772,53	
Oman pääoman muutos	<u>8 291,66</u>	3 645 786,51	<u>- 39 535,55</u>	6 259,355,68
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	3 178,24		14 564,64	
Vaihto-omaisuuden muutos	49 617,12		-129 940,00	
Saamisten muutos	- 2 024 070,60		-1 264 729,14	
Korottomien velkojen muutos	<u>163 805,88</u>	-1 807 469,36	<u>- 457 990,15</u>	-1 838 094,65
Rahoituksen rahavirta		1 879 115,85		4 505 791,24
RAHAVAROJEN MUUTOS		1 087 476,33		151 366,87
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	9 175 908,60		8 088 432,27	
Rahavarat 1.1.	<u>8 088 432,27</u>	1 087 476,33	<u>7 937 065,40</u>	151 366,87

KONSERNITASE

VASTAAVAA	2010	2009
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	387 972,84	455 654,72
Muut pitkävaikutteiset menot	209 430,44	52 129,51
Ennakkomaksut	<u>12 111,84</u>	<u>5 363,25</u>
	609 515,12	513 147,48
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	6 879 338,51	6 822 390,83
Rakennukset	29 254 824,78	26 776 888,12
Kiinteät rakenteet ja laitteet	8 039 101,04	7 953 515,86
Koneet ja kalusto	1 332 327,57	1 507 246,32
Muut aineelliset hyödykkeet	48 674,89	58 444,66
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>3 109 688,06</u>	<u>2 695 831,19</u>
	48 663 954,85	45 814 316,98
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	224 540,75	225 315,61
Muut osakkeet ja osuudet	637 562,39	647 433,72
Muut lainasaamiset	219 999,97	225 000,00
Muut saamiset	<u>7 884,17</u>	<u>5 589,70</u>
	1 089 987,28	1 103 339,03
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	180 269,57	203 455,88
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	<u>244 441,02</u>	<u>282 816,73</u>
	424 710,59	486 272,61
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	621 425,00	646 898,72
Keskeneräiset tuotteet	28 308,76	54 070,05
Valmiit tuotteet	11 923,86	11 152,30
Muu vaihto-omaisuus	<u>170 496,40</u>	<u>170 461,41</u>
	832 154,02	882 582,48
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	44 937,32	57 709,52
Muut saamiset	-	77 893,26
Siirtosaamiset	-	<u>204 388,34</u>
	44 937,32	339 991,12
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	1 814 026,46	1 279 092,63
Lainasaamiset	3 143,24	38 625,27
Muut saamiset	4 421 996,49	2 512 889,65
Siirtosaamiset	<u>720 353,38</u>	<u>804 720,35</u>
	6 959 519,57	4 635 327,90
Saamiset yhteensä	7 004 456,89	4 975 319,02
Rahoitusarvopaperit		
Joukkovelkakirjalainasaamiset	3 759 869,36	3 593 704,03
	3 759 869,36	3 593 704,03
Rahat ja pankkisaamiset	5 416 039,24	4 494 728,24
VASTAAVAA YHTEENSÄ	67 800 687,35	61 863 409,87

VASTATTAVAA	2010	2009
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	31 081 895,99	31 081 895,99
Arvonkorotusrahasto	6 526,52	6 553,48
Muut omat rahastot	256 732,54	256 959,88
Edellisten tilikausien ylijäämä / alijäämä	- 1 086 245,71	- 2 130 522,95
Tilikauden ylijäämä / alijäämä	<u>3 431 936,47</u>	<u>918 859,31</u>
	33 690 845,81	30 133 745,71
VÄHEMMISTÖOSUUDET	91 426,78	66 855,82
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	2 536 242,08	1 464 750,87
Vapaaehtoiset varaukset	<u>301 681,79</u>	<u>2 803 763,97</u>
	2 837 923,87	4 268 514,84
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	2 390,51	2 877,47
Muut pakolliset varaukset	<u>412 472,90</u>	<u>402 251,53</u>
	414 863,41	405 129,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	61 682,04	203 776,10
Lahjoitusrahastojen pääomat	333 064,37	370 949,31
Muut toimeksiantojen pääomat	<u>135 238,84</u>	<u>13 948,20</u>
	529 985,25	588 673,61
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	60,50	-
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	15 457 392,64	5 852 624,79
Lainat julkisyhteisöiltä	3 473 431,39	3 674 120,88
Lainat muilta luotonantajilta	87 620,69	96 362,06
Liittymismaksut ja muut velat	<u>328,14</u>	<u>368 080,16</u>
	19 018 833,36	9 991 187,89
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 227 769,86	409 434,67
Lainat julkisyhteisöiltä	200 499,03	178 562,87
Lainat muilta luotonantajilta	88 175,01	6 654 777,43
Saadut ennakot	10 167,65	22 731,20
Ostovelat	3 502 266,92	3 258 295,06
Liittymismaksut ja muut velat	1 727 068,82	1 479 468,78
Siirtovelat	<u>4 460 861,58</u>	<u>4 406 032,99</u>
	11 216 808,87	16 409 303,00
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	67 800 687,35	61 863 409,87

LIITETIEDOT

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Arvostus ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kunnanvaltuuston hyväksymä uusi poistosuunnitelma on otettu käyttöön 1.1.2008 alkaen. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset ja sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoa.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuuden inventointi suoritetaan fyysisenä tilikausittain. Varasto-ohjelmassamme käytetään keskihintamenetelmää.

Rahoitusomaisuus

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoa.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt, kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä ja osakkuusyhteisö.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut, sekä saamiset ja velat on vähennetty.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty pari-arvomenetelmällä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen aineellisten hyödykkeiden poistot (vain rakennukset) on oikaistu suunnitelman mukaisiksi yhteisöjen omien ilmoitusten perusteella ja jäännösarvojen ero on kirjattu oman pääoman eriä edellisten tilikausien yli-/alijäämä sekä tilikauden yli-/alijäämä vastaan.

Kuntayhtymät

Kuntayhtymät on yhdistetty lukuarvoiltaan omistuosuuden mukaisesti konsernitilinpäätökseen.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisö on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

8. Toimintatuotot tehtäväalueittain				
	Konserni		Kunta	
	2010	2009	2010	2009
Yleishallinto	233 199,73	184 603,26	165 051,73	118 160,35
Perusturvapalvelut	18 928 424,77	18 295 586,07	3 993 993,39	3 896 635,38
Opetus- ja kulttuuripalvelut	5 341 506,74	4 653 607,49	1 660 580,51	1 110 765,11
Yhdyskuntapalvelut	815 930,23	721 007,62	815 930,23	721 007,62
Muut palvelut	1 677 310,87	1 440 460,49	-	-
. Vesilaitos	1 372 981,64	1 330 282,04	1 372 981,64	1 330 282,04
Kunnan toimintatuotot yhteensä	28 369 353,98	26 625 546,97	8 008 537,50	7 176 850,50

9. Verotulojen erittely		
	2010	2009
Kunnan tulovero	27 012 856,92	26 573 570,27
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 074 518,09	948 141,23
Kiinteistövero	1 756 902,66	1 228 264,06
Verotulot yhteensä	29 844 277,67	28 749 975,56

10. Valtionosuuksien erittely		
	2010	2009
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	15 119 614,00	
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	3 832 221,00	
Valtionosuudet yhteensä	18 951 835,00	18 533 389,00

11. Satunnaisien tuottojen ja kulujen erittely				
	Konserni		Kunta	
	2010	2009		2009
Satunnaiset tuotot				
Pirkanmaan Sairaanhoidopiiri	10 330,62	-		
Satunnaiset tuotot yhteensä	10 330,62	-	-	-
Satunnaiset kulut				
Hämeenkyrön Vesi Oy	-	401,35		
Satunnaiset kulut yhteensä	-	401,35	-	-

12. Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet kunnan tilinpäätöksessä

OMAISUUSLAJI	Poisto menetelmä	Poistoaika vuosina	Poisto %
<i>AINEETTOMAT HYÖDYKKEET</i>			
Aineettomat oikeudet	tasa	5	20
Tietokoneohjelmistot	tasa	5	20
Muut pitkävaikutteiset menot			
Perustamis- ja järjestelymenot	tasa	3	33
Tutkimus- ja kehittämismenot	tasa	3	33
Muut pitkävaikutteiset menot	tasa	3	33
Konserniliikearvo	tasa	5	20
Liikearvo	tasa	5	20
Muut	tasa	3	33
<i>AINEELLISET HYÖDYKKEET</i>			
Rakennukset			
Asuinrakennukset	tasa	30	3,3
Hallinto- ja laitosrakennukset	tasa	30	3,3
Vapaa-aajan rakennukset	tasa	20	5
Tehdas- ja tuotantorakennukset	tasa	20	5
Muut rakennukset	tasa	20	5
Rakennusten peruskorjaukset	tasa	10-30	10-3,3
Vanhana ostetut rakennukset	tasa	5-20	20-5
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Maa- ja vesirakenteet			
Kadut, tiet, torit, puistot	menoj.		15
Sillat, laiturit, uimalat	menoj.		15
Muut maa- ja vesirakenteet	menoj.		20
Johtoverkostot ja laitteet			
Vedenjakelu verkosto	menoj.		8
Viemäriverkosto	menoj.		8
Kaukolämpöverkko	menoj.		15
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	menoj.		15
Puhelin- ja tietoliikenneverkko, keskusasema ja alakeskukset	menoj.		20
Maakaasuverkko	menoj.		15
Muut putki- ja kaapeliverkot	menoj.		20

Muut kiinteät rakenteet ja laitteet			
Sähkö-, vesi- ja lämpölaitosten laitteet	tasa	10	10
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	tasa	15	6,7
Liikenteen ohjauslaitteet	tasa	10	10
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	tasa	10	10
Koneet ja kalusto			
Kuljetusvälineet			
Rautaiset alukset	tasa	15	6,7
Puiset alukset ja uivat työkoneet	tasa	8	12,5
Kuljetusvälineet ja autot	tasa	5	20
Kuorma-autot	tasa	10	10
Muut liikennevälineet	tasa	5	20
Muut koneet ja kalusto			
Liikkuvat työkoneet	tasa	5	20
Raskaat koneet	tasa	10	10
Kevyet koneet	tasa	5	20
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	tasa	5	20
Laitoskoneet ja laitteet	tasa	10	10
Mittauslaitteet ja optiset instrumentit	tasa	3	33,3
Atk-laitteet	tasa	3	33,3
Muut laitteet ja kalusteet	tasa	5	20
Soittimet	tasa	10	10
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat	käytön mukaan		

Muut pitkävaikutteiset menot, tasapoisto, 40 vuotta
Länsi-Pirkanmaan koulutuskuntayhtymän poistosuunnitelman mukaan

Pienhankintaraja 10 000 euroa

13. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalennusten investointien vastaavuudesta kunnan tilinpäätöksessä

Keskimääräiset poistot ja investoinnit	2009 – 2013
Suunnitelman mukaiset poistot	1 689 600,00
Poistonalaisten investointien omahankintameno	6 660 000,00
Poikkeama (euroa)	4 970 400,00
Poikkeama (%)	- 75

Selvitys poikkeaman syistä

Investointi- ja poistotason poikkeama johtuu siitä, että tarkasteluajanjaksoon ajoitui poikkeuksellisen suuria investointihankkeita.

14. Pakollisten varausten muutokset				
	Konserni		Kunta	
	2010	2009	2010	2009
Eläkevastuu 1.1.	2 877,46	3 397,82		
Lisäykset tilikaudella	-	-		
Vähennykset tilikaudella	486,96	520,36		
Eläkevastuu 31.12.	2 390,50	2 877,46	-	-
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1. (ky)	382 844,48	362 332,21		
Lisäykset tilikaudella	9 596,92	20 512,27		
Vähennykset tilikaudella	-	-		
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12. (ky)	392 441,40	382 844,48	-	-
Muut pakolliset varaukset 1.1.	13 342,91			
Lisäykset tilikaudella	7 260,00			
Vähennykset tilikaudella	571,42			
Muut pakolliset varaukset 31.12.	20 031,49	-	-	-

15. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot				
	Konserni		Kunta	
	2010	2009	2010	2009
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	104 926,84	82 429,61	104 926,84	82 429,61
Rakennusten myyntivoitot	-	53 000,00	-	53 000,00
Muut myyntivoitot	91 944,76	-	81 614,15	-
Myyntivoitot yhteensä	196 871,60	135 429,61	186 540,99	135 429,61
Muut toimintakulut				
Muut myyntitappiot	-	49 854,81	-	49 854,81
Myyntitappiot yhteensä	-	49 854,81	-	49 854,81

16. Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	2010	2009
Osinkotuotot muista yhteisöistä	209 907,39	208 432,28
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	88 691,66	88 691,66
Yhteensä	298 599,05	297 123,94

17. Erittely poistoeron muutoksista		
	2010	2009
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	- 1 089 125,68	38 333,33
Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus (- tai +)		
Poistoeron muutokset yhteensä	- 1 089 125,68	38 333,33

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

21. Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet									
	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet					
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennakkomaksut ja keskenkäydyt hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.2010	168 319,12		168 319,12	6 249 580,70	12 100 856,15	7 722 146,80	415 587,31	2 630 774,73	29 118 945,69
Lisäykset tilikauden aikana	16 700,00		16 700,00	187 469,86	1 344 681,74	775 485,24	79 121,90	3 900 183,49	6 286 942,23
Rahoitusosuudet tilikaudella					2 056 026,38	95 000,01		165 115,74	2 316 142,13
Vähennykset tilikauden aikana				154 558,16					154 558,16
Siirrot erien välillä		+ 164 200,00	+164 200,00		+3 569 952,00			-3 569 952,00	0
Tilikauden poisto	80 615,32	4 104,96	84 720,28		732 973,15	574 079,13	148 927,45		1 455 979,73
Poistamaton hankintameno 31.12.2010	104 403,80	160 095,04	264 498,84	6 282 492,40	14 226 490,36	7 828 552,90	345 781,76	2 795 890,48	31 479 207,90
Kirjanpitoarvo 31.12.2010	104 403,80	160 095,04	264 498,84	6 282 492,40	14 226 490,36	7 828 552,90	345 781,76	2 795 890,48	31 479 207,90

Sijoitukset

21. Pysyvien vastaavien sijoitukset								
	Osakkeet ja osuudet					Jvk-, muut laina- ja muut saamiset		
	Osakkeet konserni- yhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kunta- yhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Saamiset konserni- yhteisöt	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 818 219,91	100 000,00	5 107 018,41	314 740,11	7 339 978,43	1 527 445,06	340 410,74	1 867 855,80
Lisäykset						145 000,00		145 000,00
Vähennykset				46 385,85	46 385,85	180 798,70	5 000,00	185 798,70
Siirrot erien välillä			- 164 200,00		- 164 200,00	+ 115 410,74	- 115 410,74	0
Hankintameno 31.12.	1 818 219,91	100 000,00	4 942 818,41	268 354,26	7 129 392,58	1 607 057,10	220 000,00	1 827 057,10
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 818 219,91	100 000,00	4 942 818,41	268 354,26	7 129 392,58	1 607 057,10	220 000,00	1 827 057,10

Maa- ja vesialueet erittely				
	Konserni		Kunta	
	2010	2009	2010	2009
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	412 792,72	236 588,32	-	-
Muut maa- ja vesialueet	6 466 545,79	6 585 802,51	6 282 492,40	6 249 580,70
<i>Maa- ja vesialueet yhteensä</i>	<i>6 879 338,51</i>	<i>6 822 390,83</i>	<i>6 282 492,40</i>	<i>6 249 580,70</i>

Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

22. - 24. Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt						
	Koti- paikka	Kunnan omis- tus- osuus %	Konser- nin omis- tusosuus	Kuntakonsernin osuus (1000 e)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikaud. voitosta/ tappiosta
22. Tytäryhteisöt						
H:kyrön Asunnonhankinta Oy	H:kyrö	100	100	642	4 827	-
Ki Oy H:kyrön Jokimetsä	H:kyrö	65,49	65,49	281	2 672	-
Ki Oy Hällämiilu	H:kyrö	100	100	5	-	-
Ki Oy H:kyrön teollisuustalo	H:kyrö	100	100	439	16	27
Hämeenkyrön Jaakonkoti	H:kyrö	100	100	137	475	11
Hämeenkyrön Jäähalli	H:kyrö	52	52	25	386	4
Hämeenkyrön Vesi Oy	H:kyrö	50	50	68	402	25
H:kyrön Vanhustentalosäätiö	H:kyrö	89,79	89,79	203	1 611	1
Yhteensä				1 800	10 389	68
23. Kuntayhtymät						
Pirkanmaan sairaanhoitopiiri	Tampere	2,42	2,42	4 109	4 201	88
Pirkanmaan liitto	Tampere	1,96	1,96	34	11	6
Länsi-Pirkanmaan koulutus- kuntayhtymä	H:kyrö	20,03	20,03	1 936	761	38
Yhteensä				6 079	4 973	132
24. Osakkuusyhteisöt						
Ki Oy Kyrelinpuisto	H:kyrö	33,33	33,33	137	207	- 2

25. Saamisten erittely				
	2010		2009	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Lainasaamiset	47 500,00		50 000,00	
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	47 500,00		50 000,00	
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		10 444,78		2 017,54
Lainasaamiset		-		-
Muut saamiset		-		-
Siirtosaamiset		88 691,66		88 691,66
Yhteensä		99 136,44		90 709,20
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset		797 034,34		649 262,90
Lainasaamiset		-		-
Muut saamiset		4 166 394,29		2 437 125,90
Siirtosaamiset		238 679,91		599 724,37
Yhteensä		5 202 108,54		3 686 113,17
Saamiset yhteensä	47 500,00	5 301 244,98	50 000,00	3 776 822,37

26. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2010	2009	2010	2009
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	-	89 656,37	88 691,66	88 691,66
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	115 058,02	110 870,01	56 000,00	55 000,00
Valtion korvaukset	95 115,88	60 585,62	36 507,71	32 815,57
PSHP:n palautukset	-	-	23 624,12	421 453,87
Vakuutuskorvaus	30 000,00	-	30 000,00	-
Projektisaatavia	185 944,09	93 739,42	-	-
Palkkatuet	24 139,55	-	24 139,55	22 562,54
Muut tulojäämät	270 095,84	449 868,93	68 408,53	67 892,39
Tulojäämät yhteensä				
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	720 353,38	804 720,35	327 371,57	688 416,03

27. Rahoitusarvopaperit		
	2010	2009
Joukkovelkakirjalainasaamiset		
Jälleenhankintahinta	-	-
Kirjanpitoarvo	3 741 634,66	3 563 313,16
Erotus	-	-
Yhteensä rahoitusarvopaperit	3 741 634,66	3 563 313,16

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

28. Oman pääoman erittely	Konserni		Kunta	
	2010	2009	2010	2009
Peruspääoma 1.1.	31 081 895,99	31 081 895,99	31 081 895,99	31 081 895,99
Lisäykset	-	-	-	-
Vähennykset	-	-	-	-
Peruspääoma 31.12.	31 081 895,99	31 081 895,99	31 081 895,99	31 081 895,99
Osuus kuntayhtymien oman pääoman lisäyksestä 1.1.	-	-	-	-
Vähennykset tilikaudella	-	-	-	-
Osuus kuntayhtymien oman pääoman lisäyksestä 31.12.	-	-	-	-
Arvonkorotusrahas to 1.1.	6 553,48	6 342,76	-	-
Lisäykset	-	210,72	-	-
Vähennykset	26,96	-	-	-
Arvonkorotusrahas to 31.12.	6 526,52	6 553,48	-	-
Muut omat rahastot	256 732,54	267 284,25	-	-
Eläkerahaston pääoma			238 192,45	238 192,45
Vahinkorahaston pääoma 1.1.			84 093,96	84 093,96
Siirrot rahastoon			-	-
Siirrot rahastosta		- 10 324,37	-	-
Vahinkorahaston pääoma				
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	256 732,54	256 959,88	322 286,41	322 286,41
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	- 1 086 245,71	- 2 130 522,95	1 889 681,37	905 449,68
Siirto vahinkorahastoon			-	-
Edellisen tilikauden virheen oikaisu			-	-
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	- 1 086 245,71	- 2 130 522,95	1 889 681,37	905 449,68
Tilikauden ylijäämä / alijäämä	3 431 936,47	918 859,31	3 312 677,01	984 231,69
<i>Oma pääoma yhteensä</i>	33 690 845,81	30 133 745,71	36 606 540,78	33 293 863,77

29. Erittely poistoerosta		
	2010	2009
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	2 044 264,59	955 138,91
EVL-poistoihin liittyvä poistoero	-	-
<i>Poistoero yhteensä</i>	2 044 264,59	955 138,91

30. Pitkäaikaiset velat		
	2010	2009
Velat, jotka eräännyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 651 675,00	-
<i>Pitkäaikaiset velat yhteensä</i>	4 651 675,00	-

32. Pakolliset varaukset				
	Konserni		Kunta	
	2010	2009	2010	2009
Muut pakolliset varaukset				
Muut pakolliset varaukset	22 421,99	22 284,52		
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (ky)	392 441,40	382 844,48		
<i>Muut pakolliset varaukset yhteensä</i>	414 863,39	405 129,00	-	-

33. Vieras pääoma	2010	2009
	Lyhyt-aikainen	Lyhyt-aikainen
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä		
Ostovelat	62 200,02	12 154,96
Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteisöille		
Ostovelat	23 206,04	26 991,23
<i>Vieras pääoma yhteensä</i>	85 406,06	39 146,19

37. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2010	2009	2010	2009
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	35 507,28	35 314,37		-
Menojäämät				
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	3 575 532,13	3 431 130,95	2 268 096,29	2 152 045,38
Korkojaksotukset	27 373,85		8 988,89	-
Potilasvahinkovakuutus ja lääketieteellinen tutkimus	144 273,93			
Muut menojäämät	678 174,39	939 587,67	273 278,35	328 833,09
<i>Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä</i>				
<i>Siirtovelat yhteensä</i>	4 460 861,58	4 406 032,99	2 550 363,53	2 480 878,47

38. Huollettavien varat		
	2010	2009
Huollettavien varat 31.12.	86 831,10	73 442,33

39. Elatustuen takautumissaatavan laskennallinen korvaus		
	2010	2009
V. 2010 saatava	25 881,28	
V. 2009 korjaus	- 16 626,47	
Taseen saamisiin merkitty määrä 31.12.	9 254,81	49 880,00

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

40. Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin				
	Konserni		Kunta	
	2010	2009	2010	2009
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	2 165 397,35	2 338 554,20		-
<i>Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä</i>	2 165 397,35	2 338 554,20		-
	Konserni		Kunta	
	2010	2009	2010	2009
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta				
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo	126 813,50	126 813,50		-
<i>Pantatut osakkeet yhteensä</i>	126 813,50	126 813,50		-

44. Leasingvastuiden yhteismäärä				
	Konserni		Kunta	
	2010	2009	2010	2009
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	286 620,66		195 505,07	
Myöhemmin maksettavat	625 861,69		315 148,47	
Yhteensä	912 482,35	341 186,97	510 653,54	13 831,58
Leasingsopimukseen ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuita				

45. Vastuusitoumukset				
	Konserni		Kunta	
	2010	2009	2010	2009
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			6 838 002,27	3 968 067,22
Jäljellä oleva pääoma			5 761 098,41	2 891 163,36

46. Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
	2010	2009
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	30 356 456,80	25 756 607,09
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	24 725,71	22 537,00

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

48. Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2010	2009
Yleishallinto	17	16
Perusturvapalvelut	214	231
Opetus- ja kulttuuritoimi	260	245
Yhdyskuntapalvelut	61	62
Yhteensä	552	554

49. Henkilöstökulut		
	2010	2009
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	27 669 719,94	28 334 993,77
Henkilöstökulut aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	68 296,53	94 079,24
Henkilöstökulut yhteensä	27 738 016,47	28 429 073,01

Liitetietojen erittely

Erittely suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta					
	TP	TP	Taloussuunnitelma		
	2009	2010	2011	2012	2013
Poistonalaiset investoinnit	7 740 245,73	6 280 372,37	7 500 000,00	7 600 000,00	8 200 000,00
Rahoitusosuudet	1 704 803,26	2 316 142,13	0	0	
Investointien omahankinta-meno	6 035 442,47	3 964 230,24	7 500 000,00	7 600 000,00	8 200 000,00
Suunnitelman mukaiset poistot	1 507 267,21	1 540 700,01	1 800 000,00	1 800 000,00	1 800 000,00
Viiden vuoden keskiarvo					
Suunnitelman mukaiset poistot	1 689 600,00				
Poistonalaisten investointien omahankintameno	6 660 000,00				
Ero	- 4 970 400,00				
Poikkeama	- 75				
Jos eroa verrataan suunnitelman mukaisiin poistoihin	294 %				
Jos eroa verrataan investointeihin	75 %				
Eli sumupoistot ovat investoinneista	25 %				

VESIHUOLTOLAITOKSEN TULOSLASKELMA

LIKEVAIHTO	31.12.2010	31.12.2009
Myyntituotot, ulkoiset	1 370 407,00	1 328 436,19
Myyntituotot, sisäiset	95 472,17	63 525,02
Valmistus omaan käyttöön	14 308,04	10 964,50
Liiketoiminnan muut tuotot	2 574,64	2 709,39
Materiaalit ja palvelut		
Aineet ja tarvikkeet	- 319 029,50	- 372 320,44
Palvelujen ostot	- 231 896,41	- 254 303,48
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	- 166 938,44	- 176 498,29
Henkilöstösivukulut		
Eläkekulut	- 36 600,60	- 40 774,38
Muut henkilöstösivukulut	- 10 093,44	- 9 411,48
Poistot ja arvonalentumiset	- 304 591,40	- 313 955,51
Liiketoiminnan muut kulut	- 43 711,00	- 53 383,59
LIKEYLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	369 901,06	184 987,93
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korvaus peruspääomasta	- 179 419,00	- 179 419,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	190 482,06	5 568,93

HÄMEENKYRÖN VESIHUOL- TOLAITOS

RAHOITUSLASKELMA	31.12.2010		31.12.2009	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate		495 073,46		319 524,44
Investointien rahavirta				
Investointimenot		- 144 913,93		- 643 473,53
Toiminnan ja investointien rahavirta		<u>350 159,53</u>		<u>- 323 949,09</u>
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-		- 8 409,35
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Saamisten muutos	- 22 191,56		354,15	
Korottomien velkojen muutos	<u>36 682,78</u>	<u>14 491,22</u>	<u>33 018,30</u>	<u>33 372,45</u>
Rahoituksen rahavirta		14 491,22		24 963,10
Rahavarojen muutos		364 650,75		- 298 985,99
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	- 527 658,52		- 892 309,27	
Rahavarat 1.1.	- 892 309,27	364 650,75	- 593 323,28	- 298 985,99

HÄMEENKYRÖN VESIHUOLTOLAITOS

TASE	31.12.2010	31.12.2009
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 079 696,18	4 239 504,81
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	4 079 696,18	4 239 504,81
Pysyvät vastaavat yhteensä	4 079 696,18	4 239 504,81
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	38 933,93	61 125,49
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	38 933,93	61 125,49
Rahat ja pankkisaamiset	- 527 658,52	- 892 309,27
VASTAAVAA	3 590 971,59	3 408 321,03
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	3 207 617,51	3 207 617,51
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	136 888,46	131 319,53
Tilikauden yli-/alijäämä	190 482,06	5 568,93
Oma pääoma yhteensä	3 534 988,03	3 344 505,97
VARAUKSET		
Vapaaehtoiset varaukset		
Investointivaraukset	-	6 467,83
Vapaaehtoiset varaukset yhteensä	-	6 467,83
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Ostovelat	18 289,73	53 860,48
Muut velat	37 693,83	3 486,75
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	55 983,56	57 347,23
VASTATTAVAA	3 590 971,59	3 408 321,03

ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Hämeenkyrössä 28 päivänä maaliskuuta 2011.

HÄMEENKYRÖN KUNNANHALLITUS

TILINTARKASTAJAN TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Tilinpäätös on laadittu hyvän kirjanpitoavan mukaisesti. Tilintarkastuksesta on annettu tänään erillinen tilintarkastuskertomus.

Hämeenkyrössä 21 päivänä huhti kuuta 2011.

Jorma Kesä, VHTT

LUETTELOT JA SELVITYKSET

KÄYTETYT KIRJANPITOKIRJAT

Tase
Pääkirja
Päiväkirja
Talousarvion toteutumisvertailu
Palkkaluettelot
Käyttöomaisuuden ja irtaimen omaisuuden luettelot
Luettelo arvopapereista

TILINPÄÄTÖKSEN SÄILYTTÄMINEN

Pysyvästi säilytettävät

- Tasekirja
- Talousarvion toteutumisvertailu
- Tilintarkastuskertomus ja Arviointikertomus
- Tilien nimet

10 vuotta säilytettävät

- Pääkirja
- Päiväkirja
- Tase-erittelyt
- Tilikauden tositteet

Kirjanpitokirjat ja muu aineisto säilytetään paperitulosteena.